Incredibila sfidare a lui Ceaușescu de către disidentul Cangeopol

ROMÂNIA

Newsweek

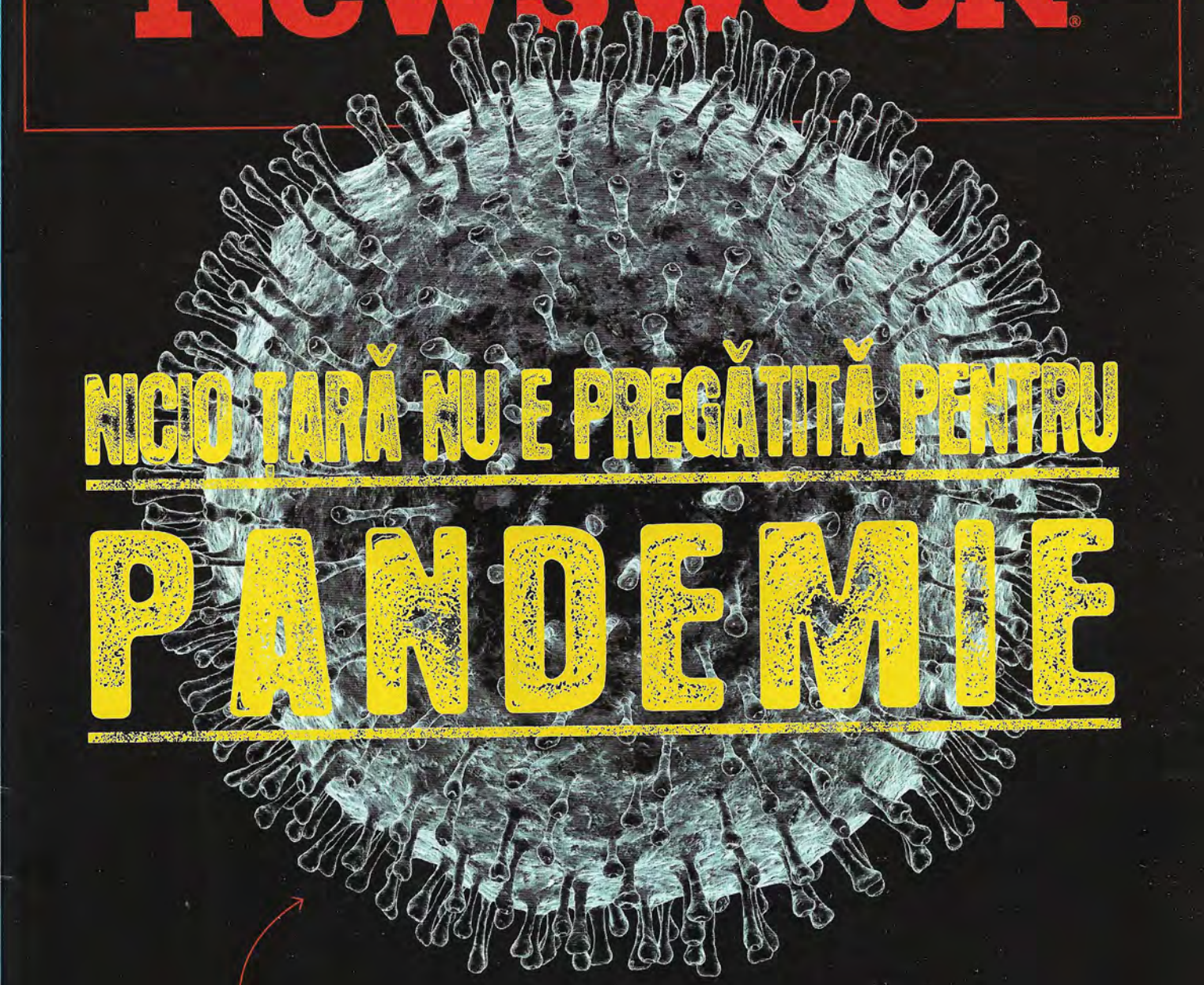

NICIO ȚARĂ NU E PREGĂTITĂ PENTRU PANDEMIE

CORONAVIRUSUL NE ARATĂ CÂT DE VULNERABILI SUNTEM ÎN FAȚA AMENINȚĂRILOR BIOLOGICE

5 948494 000029 20094

Anul 3 ■ Numărul 94 ■ Preț: 11,90 lei ■ 21-27.02.2020

KISS FM

MOOD DETOX

Pentru o viață fericită, ai nevoie de o stare de spirit pozitivă.

Newsweek ROMÂNIA

21-27.02.2020 _ ANUL 3 _ NR.94

SUMAR

Periscop

06 **Violenţă domestică**
România, eşec constant în apărarea victimelor
08 Harta violenţei domestice în 2019

Opinii

10 SABIN ORCAN
Clubul Român de Presă al Borfaşilor
11 RADU PARASCHIVESCU
La noi se urlă peste tot

Dosar

12 **Coronavirus**
Nicio ţară nu este pregătită pentru pandemie
24 Cercetătorii români propun Chinei un vaccin
26 Cât de pregătită este România

Periscop

28 **Motivare**
De ce a pierdut Cristoiu procesul cu Hodor, în dosarul „Coroiu" al Securităţii
32 **Privilegii**
Viitorii pensionari speciali au şi imunităţi în faţa legii
36 **Dosarul „Revoluţia"**
Cum s-au evaporat microfilmele Unităţii anti-KGB
40 **Studiou mobil**
Dan Barna:
„În 2017, nu a fost chimie cu Cioloş"
42 **Răboiul cu naţional-comuniştii**
Daniel Funeriu:
„Vor să se lupte în mocirlă? Pe ei!"

Magazin

44 **Dictatură**
Incredibila sfidare a lui Ceauşescu de către disidentul Cangeopol
46 Fii mulţumit, domnule Ceauşescu: vei rămâne în istorie!
46 „În anii '50 aş fi fost un om mort"
51 Înscenarea Securităţii: l-au acuzat de jaf
52 **Educaţie**
România a pierdut lupta cu lectura
54 Claudia Osiceanu
Să citim sau să nu?
55 Mădălina Ion
Argumente în favoarea persoanelor care citesc
56 **Auto**
Opel Crossland X 1.5 Turbo D
Compact la exterior, spaţios la interior
60 **Rugby**
România, meci important cu Spania

Calendar

62 Revolverul lui Colt ajută la câştigarea Texasului

» P.12

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poţi abona » P.64-65

REDACŢIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ŞEF _ Răzvan Chiruţă

REDACTOR-ŞEF ADJUNCT _ Cătălin Prisacariu

Online manager _ Ştefan Onica
Senior editor _ Mircea Marian
Senior editor _ Silviu Sergiu
Senior editor _ Mihai Duţă
Senior editor _ Petre Bădică
Senior editor _ Ramona Ursu
Editor _ Flavia Drăgan
Editor _ Adina Mutăr
Editor _ Răzvan Scăeşteanu
Reporter special _ Petru Zoltan
Reporter _ Adelina Sahlean
Contributori _ Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Radu Paraschivescu

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuţ Aldea

CORECTURĂ

Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internaţional SA

Bd. Mărăşti, nr. 65-67, Sector 1, Bucureşti
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
ipg Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

EDIRNE, TURCIA

Super lună într-o țară a Semilunii

Superluna a fost surprinsă pe cerul de deasupra Moscheii Selimiye, din orașul Edirne (Turcia), pe 9 februarie 2020. Fenomenul poate fi observat atunci luna plină coincide cu cea mai mică distanță la care satelitul natural se află față de Pământ, în traiectoria sa elipsoidală. În această situație, discul lunar este văzut la dimensiuni mai mari decât de obicei.

GOKHAN BALCI/ANADOLU AGENCY VIA GETTY IMAGES

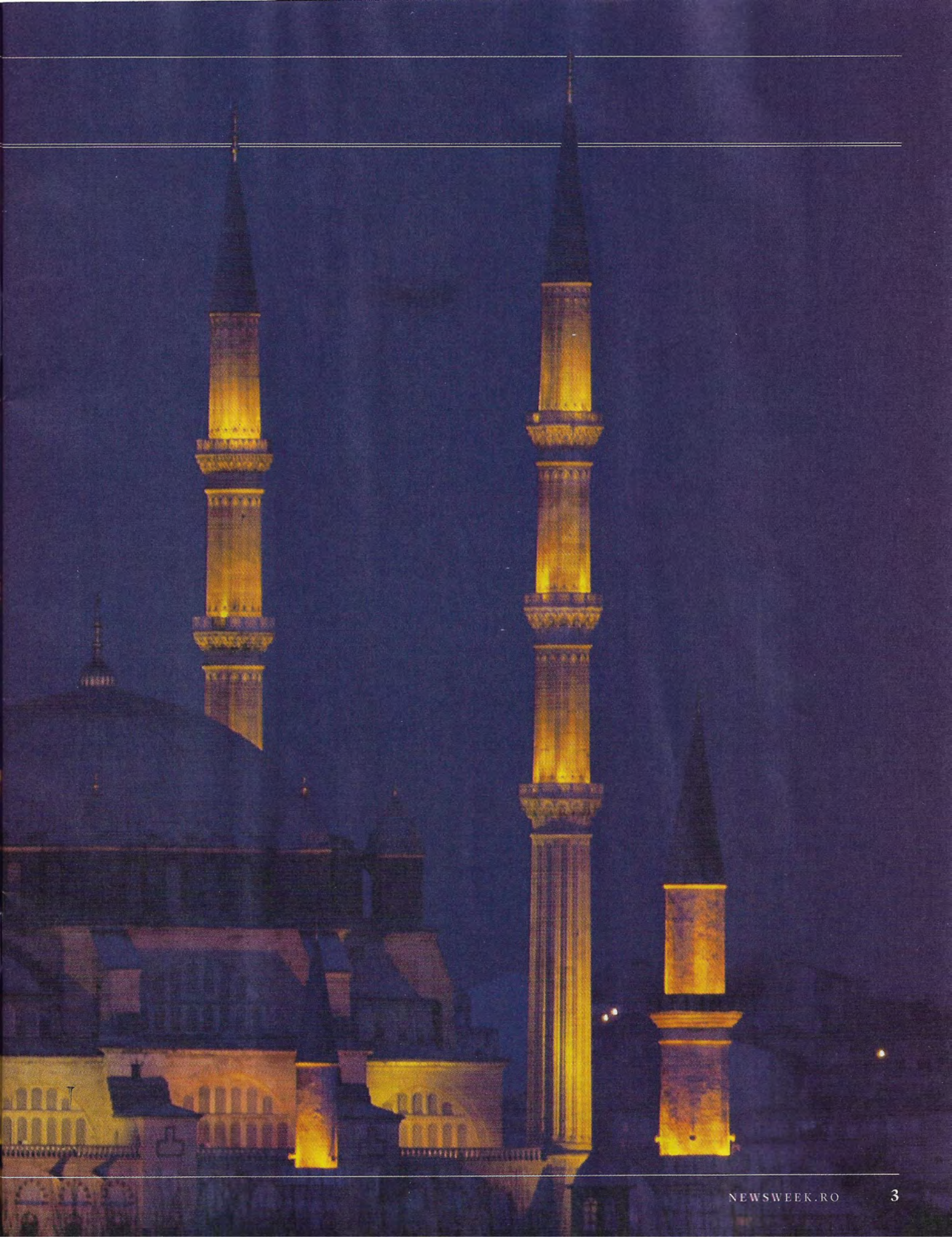

CARRICKFERGUS, IRLANDA DE NORD

Toleranță și religie

Robyn Peoples (stânga) și Sharni Edwards se sărută după ce au devenit primul cuplu gay din Irlanda de Nord care s-a căsătorit legal, pe 11 februarie 2020, în localitatea Carrickfergus. Țara, în care tensiunile religioase dintre catolici și protestanți s-au soldat, în anii 80, cu atentate sângeroase, a legalizat căsătoriile gay după o lungă dezbatere publică.

CHARLES MCQUILLAN/GETTY IMAGES

WEST BAY, ANGLIA

Pe aripile vântului

Oamenii se amuză lăsându-se în bătaia vântului pe măsură ce Furtuna Ciara a pus stăpânire pe țărmul Angliei, pe 9 februarie 2020, în localitatea West Bay. Ciara a fost a treia furtună care a lovit coasta britanică de la începutul anului.

FINNBARR WEBSTER/GETTY IMAGES

DUBAI, EMIRATELE ARABE UNITE

Safari în deșert

Fotbaliștii Pierre-Emerick Aubameyang și Alexandre Lacazette, de la echipa engleză Arsenal Londra, călăresc cămile prin deșert, pe 20 februarie 2020. Cei doi au participat la un safari organizat în Emiratele Arabe Unite.

DAVID PRICE/ARSENAL FC VIA GETTY IMAGES

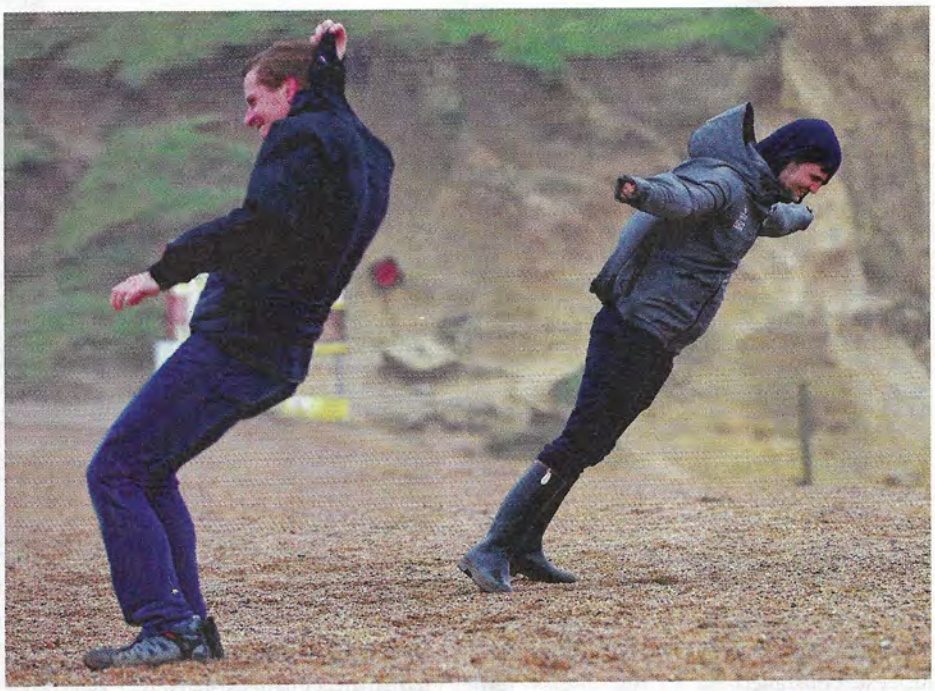

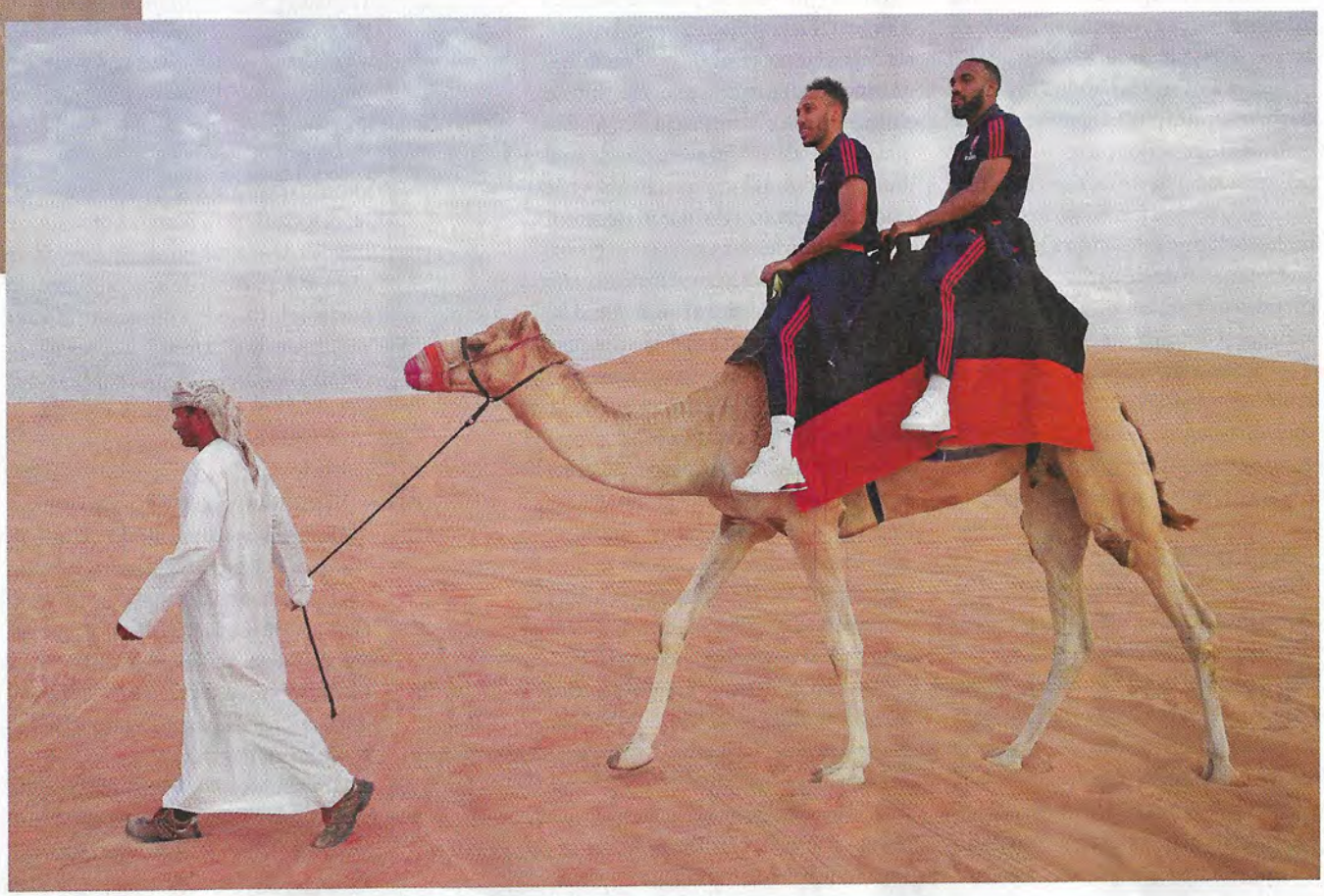

VIOLENȚĂ DOMESTICĂ

România, eșec constant în apărarea victimelor

PERIODIC, OPINIA PUBLICĂ SE scandalizează când apar cazuri cu femei omorâte sau băgate în spital de partenerii lor de viață, însă în România fenomenul violenței domestice este constant.

Cel mai recent, presa a relatat cazurile a două femei care, deși aveau ordine de protecție, au fost omorâte de foștii soți, iar vedeta TV Daniela Crudu a fost lovită de partenerul ei până a ajuns la spital.

Anul trecut, Poliția a înregistrat peste 44.000 de infracțiuni din sfera violenței domestice, iar 30 la sută din ordinele de protecție emise de instanțe au fost încălcate de agresori. În 79 de cazuri, victima a murit.

În acest context, tot mai multe voci din societatea civilă cer autorităților, din nou, adoptarea proiectului de lege prin care agresorii vor fi monitorizați cu brățări electronice, ceea ce le-ar oferi o mai mare protecție victimelor.

Nou proiect inițiat de PNL

Sunt mai bine de 10 ani de când în România se discută despre adoptarea sistemului de monitorizare electronică, prin care ar urma să fie supravegheate persoanele eliberate sub control judiciar, arestate la domiciliu ori agresorii vizați de ordine de protecție. Cel mai recent proiect pus în dezbatere publică de Ministerul de Interne, în vara anului trecut, inițiat pe vremea pesedistei Carmen Dan, a rămas blocat în minister, deși se bucurase de un feedback pozitiv din partea societății civile.

În decembrie 2019, trei miniștri ai Guvernului Orban, Marcel Vela (Interne), Florin Cîțu (Finanțe) și Cătălin Predoiu (Justiție), împreună cu Alina Gorghiu (PNL) și Florina Presadă (USR), au depus la Senat un nou proiect de lege privind adoptarea brățărilor electronice, cu prevederi similare cu cel al MAI, despre care *Newsweek România* a scris anul trecut. În faza-pilot, proiectul prevede cumpărarea a 500 de brățări electronice, în valoare de 275.000 de euro. Pentru implementarea sistemului informatic de supraveghere electronică, aleșii au estimat un cost de 3,5 milioane de euro.

Ministrul Marcel Vela a declarat, pentru *Newsweek România,* doar că „vom merge cu acest proiect legislativ al nostru, care are aviz favorabil din partea Guvernului" și că a solicitat Senatului dezbaterea în procedură de urgență. Întrebat ce șanse are să treacă proiectul de această dată, Vela a spus că va convinge „toți senatorii să-l voteze". Proiectul ar urma să intre în plen chiar la sfârșitul lunii februarie.

Totodată, într-un răspuns pentru *Newsweek România,* Ministerul Justiției a explicat că susține implementarea supravegherii electronice în materie civilă (adică în cazul agresorilor vizați de ordinele de protecție - n.r.), având în vedere scăderea numărului de deținuți din închisori.

DE

FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

Cum ar ajuta brățările electronice

Utilizarea brățărilor electronice s-ar traduce printr-o mai bună monitorizare a respectării ordinelor de protecție: polițistul care va fi desemnat cu supravegherea sistemului de monitorizare electronic va vedea în timp real când un dispozitiv se va apropia de un alt dispozitiv și va putea să contacteze imediat agresorul, punându-i în vedere să se îndepărteze de aria protejată. În același timp, este contactată și victima, care este avertizată că agresorul se apropie de ea, explică, pentru *Newsweek România,* avocata Giulia Crișan, de la Asociația Anais, care apără, de 20 de ani, în instanță victime ale violenței.

În prezent, polițiștii se bazează pe victimă să semnaleze atunci când agresorul încalcă ordinul de protecție, prin apel la 112, iar Poliția nu poate, în timp real, nici să localizeze victima, nici să ajungă la fața locului, mai spune avocata, care arată că, atunci când agresorul încalcă ordinul de protecție, i se deschide dosar penal.

„Din practica noastră, au fost multe cazuri în care agresorii au fost reținuți pentru 24 de ore, au fost și cazuri în care s-a dispus măsura arestării preventive,

MOTIVAREA INSTANȚEI
De ce a pierdut Cristoiu procesul cu „Hodor" » P.28

SCHIMBĂRI
Activistele Andreea Rusu (în alb) și Giulia Crișan (în negru), la un marș de anul trecut al Rețelei VIF, unde peste 1.000 de oameni au reproșat autorităților că sunt ineficiente, în contextul tragediei de la Caracal (sus). Ministrul Vela a inițiat ultimul proiect dintr-un lung șir de 10 de ani de proiecte privind implementarea brățărilor electronice (mijloc). Șefa ANES (în negru), în vizită într-una din cele 42 de locuințe protejate, disponibile din martie.

FOTO: FACEBOOK FILIA; INQUAM PHOTOS – OCTAV GANEA; FACEBOOK ANES

atunci când Poliția a coroborat încălcarea ordinelor de protecție și cu alte infracțiuni: el a intrat peste ea în casă, a amenințat-o cu moartea cu cuțitul, a fost și violare de domiciliu, distrugere – că a spart ușa, tentativă de omor. Doar o încălcare a ordinului de protecție, precum încălcarea măsurii de a contacta victima prin orice mijloc – de exemplu, de jumătate de an, toate victimele sunt sunate și li se spune: «Te ard in butoi ca Dincă» - nu se va solda niciodată cu o reținere de 24 de ore", adaugă avocata.

Insuficiente adăposturi publice

În afară de încălcarea constantă a ordinelor de protecție, România are o problemă și cu adăposturile pentru victimele violenței domestice. Standardul recomandat de Convenția de la Istanbul, ratificată de statul român acum patru ani, este de un loc în adăpost la 10.000 de locuitori. În prezent, în toată țara sunt 102 centre publice și private pentru victime (acestea au, în medie, cinci-șase locuri), potrivit celor mai recente date ale Agenției Naționale pentru Egalitate de Șanse (ANES).

ANES derulează două proiecte în valoare de 13,5 milioane de euro (*Venus* – 11 mil. euro și *Sprijin pentru Implementarea Convenției de la Istanbul* – 2,5 mil. euro), prin care își propune construirea unor centre pentru victimele violenței domestice, dar și pentru agresori.

Prin proiectul „Venus", au fost create 42 de locuințe pentru victime, în tot atâtea județe, care vor fi funcționale din luna martie, potrivit șefei ANES. Cu toate acestea, nu orice victimă va putea beneficia de adăpost: trebuie să fi avut cel puțin un ordin de protecție sau o cerere de divorț, să fi fost în evidențele asistenței sociale ori să aibă cel puțin un certificat medico-legal care să ateste vătămările, să fie dependentă economic de agresor sau să fie în concediu de creștere a copilului, ori șomeră, fie cu dizabilități ori fără studii. Chiar mai mult, există o prevedere potrivit căreia victima nu este primită cu copiii, această situație fiind semnalată, pe Facebook, de activista Iolanda Beldianu, de la Pas Alternativ Brașov, un ONG care ajută victimele violenței.

În replică, șefa ANES, Mihaela Andreianu, explică, într-o declarație pentru *Newsweek România,* că „a fost o problemă de eligibilitate a proiectului" și că, dacă nu ar fi fost scoasă prevederea prin care femeile aveau voie cu copiii în adăpost, „risca să nu se mai facă deloc". Totodată, Andreianu a specificat că soluția găsită de autorități pentru ca victimele să meargă în adăpost cu micuții lor a fost ca direcțiile de protecția copilului să suporte costurile privind minorii.

Cu toate acestea, activista Andreea Rusu, de la Asociația Filia, spune că, de multe ori, autoritățile „numără aceleași locuri de mai multe ori – un adăpost pentru bătrâni, unul pentru oamenii fără locuințe și unul pentru victimele violenței – ei au cinci locuri acolo și le numără de cinci ori" și atrage atenția că „femei victime ale violenței nu sunt doar din mediul rural, fără studii și fără copii, victime pot fi din toate categoriile sociale, de toate etniile, din orice comună sau oraș din România".

În ceea ce privește cel de-al doilea proiect, „Sprijin pentru implementarea Convenției de la Istanbul", prin care ar trebui construite opt centre pentru consilierea agresorilor și 10 centre pentru victimele violurilor, acesta este „în fază inițială", „acum identificăm zonele în care vor fi amplasate centrele", potrivit șefei ANES. Proiectul are ca termen de finalizare 2022.

Harta violenței domestice în 2019

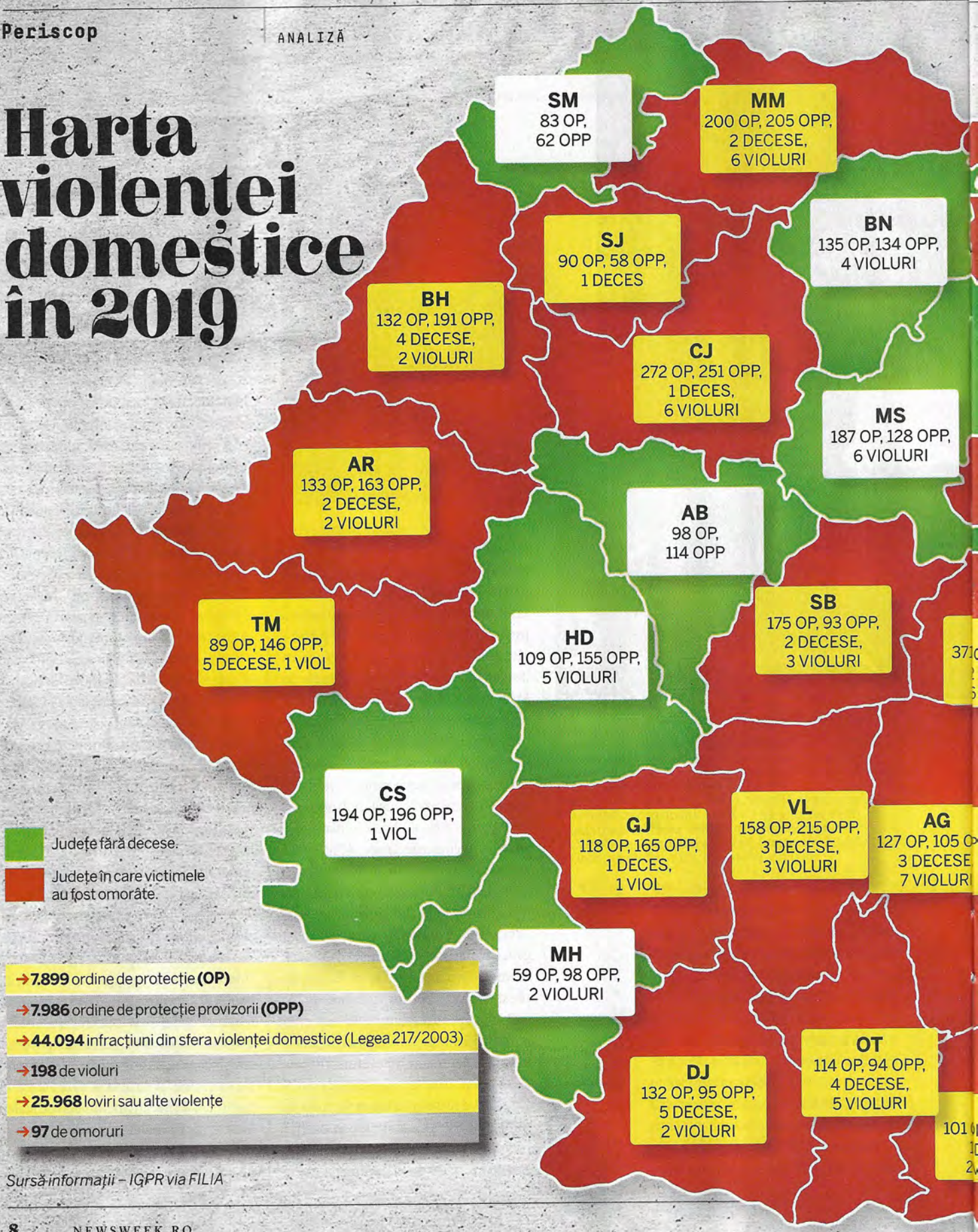

- → **7.899** ordine de protecție **(OP)**
- → **7.986** ordine de protecție provizorii **(OPP)**
- → **44.094** infracțiuni din sfera violenței domestice (Legea 217/2003)
- → **198** de violuri
- → **25.968** loviri sau alte violențe
- → **97** de omoruri

Sursă informații – IGPR via FILIA

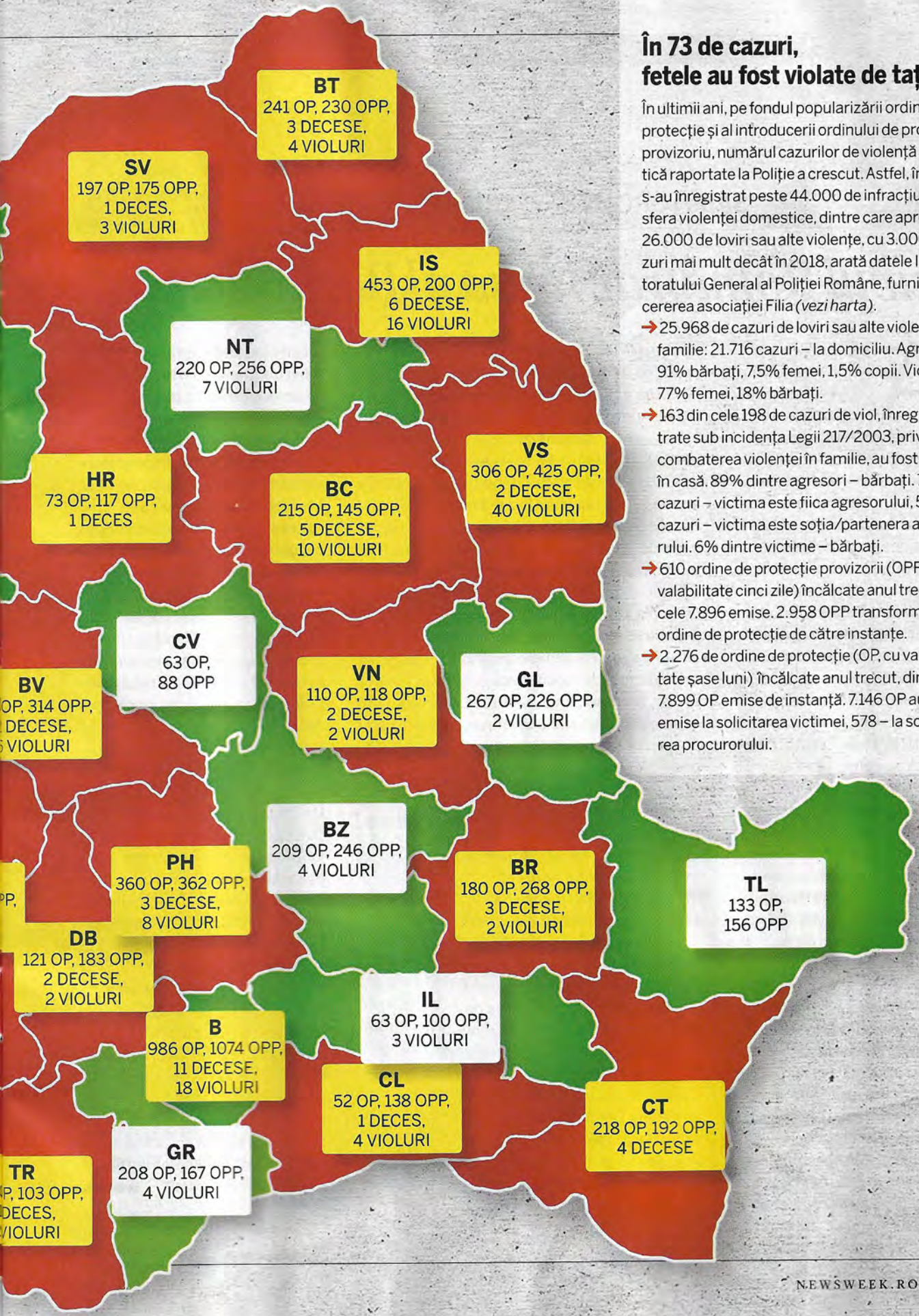

În 73 de cazuri, fetele au fost violate de tații lor

În ultimii ani, pe fondul popularizării ordinului de protecție și al introducerii ordinului de protecție provizoriu, numărul cazurilor de violență domestică raportate la Poliție a crescut. Astfel, în 2019, s-au înregistrat peste 44.000 de infracțiuni din sfera violenței domestice, dintre care aproape 26.000 de loviri sau alte violențe, cu 3.000 de cazuri mai mult decât în 2018, arată datele Inspectoratului General al Poliției Române, furnizate la cererea asociației Filia *(vezi harta)*.

- 25.968 de cazuri de loviri sau alte violențe în familie: 21.716 cazuri – la domiciliu. Agresorii – 91% bărbați, 7,5% femei, 1,5% copii. Victimele: 77% femei, 18% bărbați.
- 163 din cele 198 de cazuri de viol, înregistrate sub incidența Legii 217/2003, privind combaterea violenței în familie, au fost comise în casă. 89% dintre agresori – bărbați. 73 de cazuri – victima este fiica agresorului, 50 de cazuri – victima este soția/partenera agresorului. 6% dintre victime – bărbați.
- 610 ordine de protecție provizorii (OPP, cu valabilitate cinci zile) încălcate anul trecut, din cele 7.896 emise. 2.958 OPP transformate în ordine de protecție de către instanțe.
- 2.276 de ordine de protecție (OP, cu valabilitate șase luni) încălcate anul trecut, din cele 7.899 OP emise de instanță. 7.146 OP au fost emise la solicitarea victimei, 578 – la solicitarea procurorului.

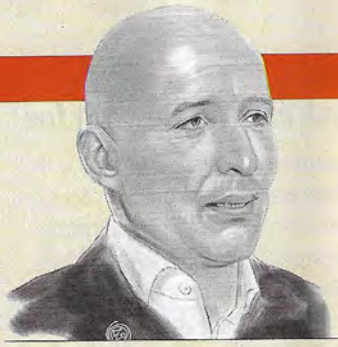

SABIN ORCAN

Clubul Român de Presă al Borfaşilor

„Antenele, RTV, Evenimentul zilei, DC News etc. sunt produsele perfecte ale clientelismului", scrie profesoara Brîndușa Armanca în ultimul număr al Revistei 22.

Dincolo de similitudinile de politică editorială, vizibile cu ochiul liber, distinsa jurnalistă atinge un punct sensibil în textul publicat recent. Întrucât există și un sâmbure de știre: cele 4 entități au încheiat deja un parteneriat informal. Care merge chiar mai departe decât vă închipuiți.

Asupra colaborării dintre fugarul Sebastian Ghiță (adevăratul patron al RTV) și inculpatul Dan Andronic (patronul penal al Evz) nu există niciun dubiu. Fotografia cu întâlnirea lor într-un restaurant din Belgrad - alături de Cosmin Guşă de la Realitatea, proaspăt redevenit pesedist - este deja de notorietate. O întâlnire despre care participanții înșiși lasă de înțeles că ar fi fost un fel de reuniune a mogulilor de presă.

Deși este cunoscut ca un „porumbel" al serviciilor, Andronic nu se ferește să se afișeze cu Ghiță, un personaj crescut la curtea aceloraşi servicii. Ba chiar s-a dus în Serbia, ca să-i ia un interviu, împreună cu maestrul-turnător Ion Cristoiu. Vorba aceea, Securitatea n-are moarte!

La rândul lor, mercenarii de la Evz au devenit invitați permanenți în platoul lui Victor Ciutacu de la RTV. Unde fac ce știu ei mai bine: îl spală, din toate pozițiile, pe Ghiță.

Mai puțin remarcată este asocierea lui Andronic cu trustul securistului și pușcăriașului Dan Voiculescu. Aflați odinioară de cealaltă parte a baricadei (pe vremea când patronul Evz n-avea dosare penale la DNA și poza în mare deontolog), cei doi au bătut palma și se promovează acum fără nicio jenă.

O simplă căutare cu „Luju" (site-ul de intimidare a justiției, sponsorizat de patronul Antenelor) scoate la iveală sute de rezultate pe Evz.ro. Nicio surpriză, căci între cele două tribune de apărare a borfaşilor s-a instalat între timp un consens de nezdruncinat.

Cine are stoicismul să se uite în gura lui Mihai Gâdea va avea prilejul să audă frecvent citate din Andronic. Atacând amândoi, într-un glas, statul de drept.

În contrapartidă, fițuicile de scandal ale bișnițarului de presă îi pupă în termenii cei mai grețoși pe Voiculescu și pe simbriașii lui. Aghiotantul Mirel Curea nu s-a dat în lături să-și înceapă cariera de moderator video avându-l ca invitat special pe faimosul scamator TV Mircea Badea.

Dar cea mai bună dovadă a parteneriatului Evenimentul-Antene o reprezintă interviul cu Voiculescu, publicat anul trecut pe coperta așa-zisei reviste Capital. Interviul este un omagiu cum rar mi-a fost dat să citesc în presa post-ceaușistă.

Cinci fragmente din textul semnat de una dintre subretele lui Andronic sunt edificatoare.

„Dan Voiculescu este una dintre cele mai marcante personalități ale ultimilor 30 de ani."

„Mi-am dorit foarte mult să-l cunosc personal pe cel care a pus bazele celui mai puternic trust de presă sută la sută românesc, trustul Intact."

„Istoria a demonstrat că el a construit de la zero un imperiu în media, un business trainic, care a reușit să se susțină singur chiar și în cele mai negre perioade de criză."

„Dan Voiculescu chiar a mutat munții din loc prin ceea ce a creat, trustul Intact."

„Un om extrem de inteligent, cu o capacitate de adaptare la interlocutor cum nu am mai văzut decât la un singur om. Natural și totuși calculat, sociabil, jovial, cu simțul umorului, foarte spontan."

Ce-ar mai fi de adăugat?

Doar că frăția Antene-R-TV-Evz-DCNews ș.a. este deja recunoscută și la... Moscova.

În topul anual al „celor mai buni jurnaliști", realizat de propagandiștii de la Sputnik, apar laolaltă Gâdea, Ciutacu, Andronic, Savaliuc, Chirieac.

Și uite-așa putem lua act de înființarea Clubului Român de Presă al Borfaşilor...

SABIN ORCAN
este director al Newsweek România

RADU PARASCHIVESCU

La noi se urlă peste tot

Există pe lume oameni dispuși să justifice faptele semenilor prin toate argumentele posibile: bioritm, alinierea planetelor, istorie recentă, contaminări mentalitare, ghinion, specific național, impuls necontrolabil etc. Nimic nu se naște din nimic, iată deviza acestor înțelepți. Conform acestei logici, hărmălaia prezentă e rodul surdinei trecute. Parada personajelor care defilează la televizor își are originea în seceta de acum trei decenii, când programul TV avea două ore și tot atâția protagoniști. (Cu alte cuvinte, Vulpița e, într-un fel, urmașa cu semn schimbat a Elenei Ceaușescu.) Turismul sălbatic din mileniul trei se explică prin sigilarea granițelor în comunism. În general, cauzele excesele actuale trebuie căutate în penuria împâclită a deceniilor trecute. Nesimțirea din ultimii ani se bucură la rândul ei de alibiurile pe care i le găsesc cei care au răspuns la orice. Iar acești avocați fără barou ne spun întruna că mârlănia galopantă, proasta creștere, disprețul pentru intimitatea și confortul minim al aproapelui nu trebuie arătate cu degetul, ci înțelese. Perfect, așa am procedat. Le-am urmat sfatul. Am aprofundat până am înțeles. Sunt – în acea serie de sinonime care anunță de obicei o criză de nervi – dumirit, lămurit, luminat și edificat. Dar ce fac mai departe? Fiindcă am, iertat să fiu, pretenția reciprocității. Dacă eu îl înțeleg pe nesimțit, aș vrea să mă înțeleagă și el pe mine. Or, asta nu se întâmplă. Sigur, mi se poate spune că un nesimțit înțelegător, un mârlan empatic, un neam prost prin care trece unda compasiunii e o contradicție în termeni. Și chiar așa și este. Dar asta nu aduce nici umbră de consolare.

Mi s-a cerut de mai multe ori să aleg forma de nesimțire care-mi creează indispoziția cea mai mare. Am dat de fiecare dată același răspuns: nesimțirea audio. De ce? Fiindcă nu găsesc (sau cel puțin n-am găsit până acum) vaccinul izbăvitor. Nu știu cum să mă apăr în fața celor care-mi asediază timpanele și-mi fac țăndări concentrarea. Nu am capacitate de ripostă. Situația e delicată, știu, și observ lucrul ăsta mai cu seamă în mijloacele de transport cu care circul. Dacă dau peste cineva care pute, mă mut mai încolo și, sacrificând tihna cititului pe scaun, rezolv. În schimb, dacă dau peste un nesimțit care vorbește tare, mutatul mai încolo nu mă ajută. De ce? Fiindcă mai încolo găsesc pe altcineva care vorbește la fel de tare. Și mai încolo, la fel. Și tot așa.

Colac peste pupăză, simt din ce în ce mai intens transformarea unei calități în handicap. E vorba de discreție, de o anume stilistică a reținerii, a tonului scăzut. Constat cu obidă că sunt prost echipat pentru viață. Mă trezesc adept al murmurului într-o pădure de răgete. Mă surprind în metrou, în tramvai sau în troleibuz și, recunosc, n-am cum să mă felicit. Mă uit chiorâș la toți cei care-mi destramă liniștea (pe care, ca un om rupt de realitate, continui s-o pretind) și doresc să li se descarce telefoanele mobile, să-i lovească faringita, să primească o veste care să-i lase fără grai sau măcar să coboare la prima. Ordon în gând suplicii de-o psihanalizabilă inventivitate pentru toți acești vorbitori pulmonari. Îi șfichiuiesc cu priviri ostile, închid cu zgomot și exasperare cartea pe care-o citesc, pentru ca după două-trei secunde s-o redeschid ostentativ, spre a da totuși de înțeles că nu cedez, că totul devine o chestiune de ambâț și că, măcar în orizontul zodiacului, e imprudent să te pui cu Leii.

Am visat într-o noapte că o Monica Bellucci de 28 de ani îmi dăduse întâlnire pe terasa unui hotel rafinat din Sorrento. Câteva nopți mai târziu, am visat că inventasem un potențiometru prin care puteam să reglez nivelul de decibeli al celor din preajmă, ba chiar să-i dau pe mut, fără să se poată opune. Mărturisesc că visul a cărui neconvertire în realitate m-a dezumflat a fost al doilea.

Vulpița e, într-un fel, urmașa cu semn schimbat a Elenei Ceaușescu

RADU PARASCHIVESCU
este scriitor

CORONAVIRUSUL CHINEZ NE ARATĂ CÂT DE NEPREGĂTIȚI SUNTEM ÎN FAȚA **AMENINȚĂRILOR BIOLOGICE**

NICIO ȚARĂ NU ESTE PREGĂTITĂ PE

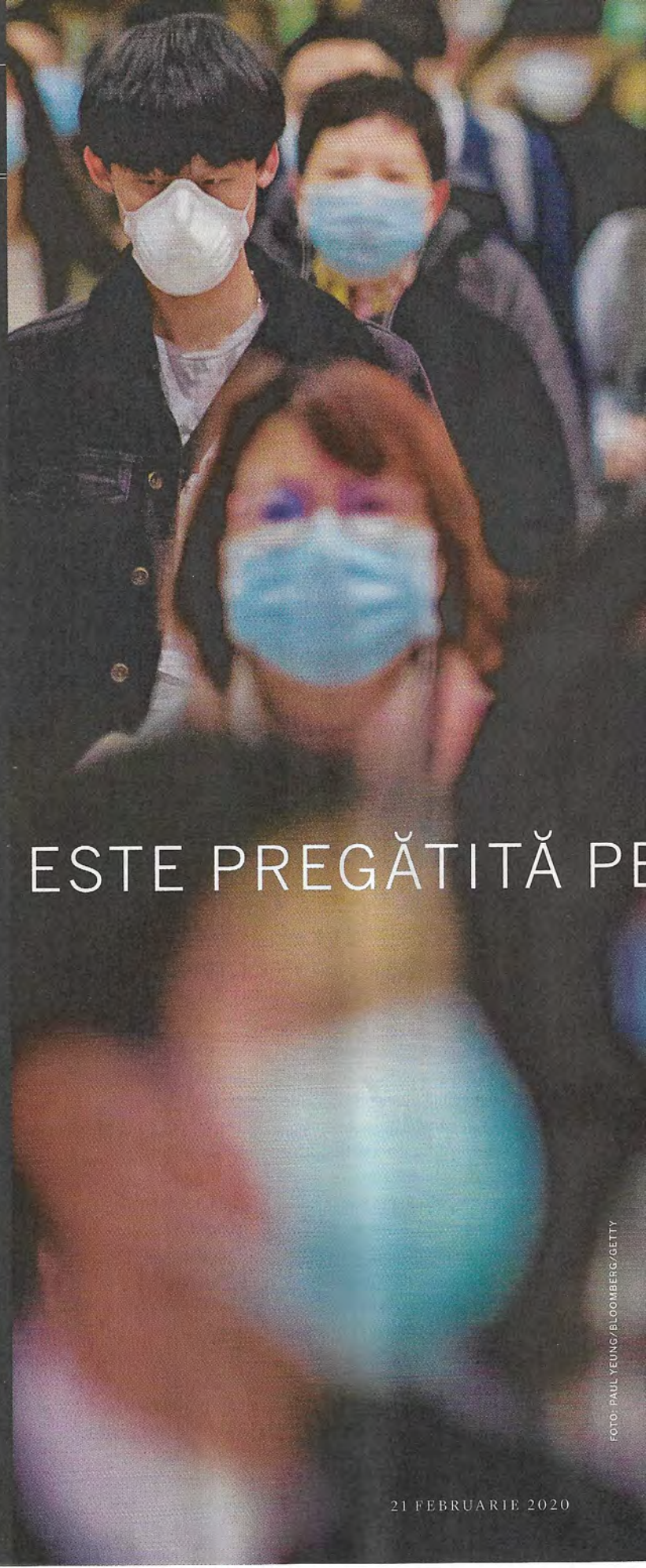

FOTO: PAUL YEUNG/BLOOMBERG/GETTY

DE **MARGARET HAMBURG** ȘI **MARK SMOLINKSI**

21 FEBRUARIE 2020

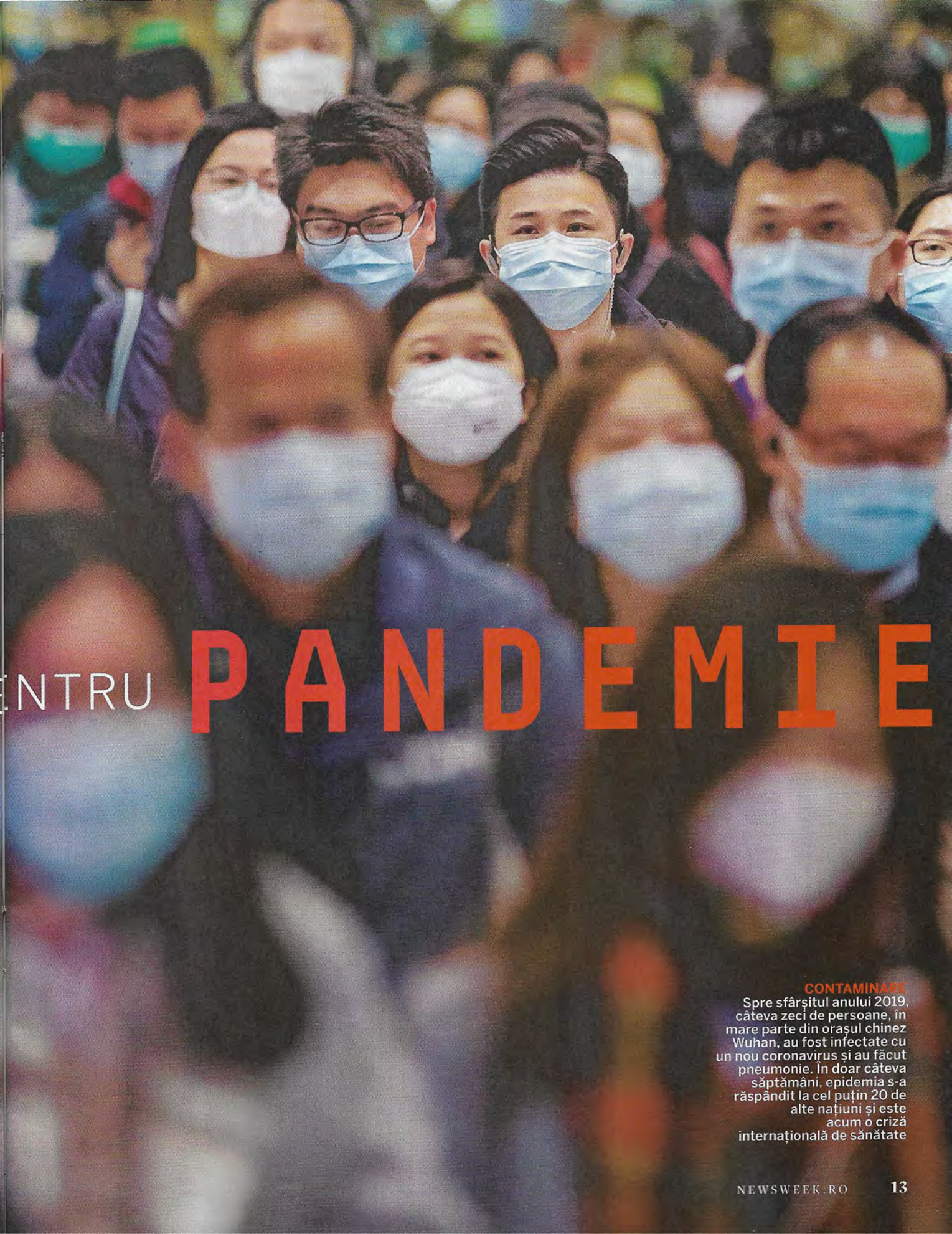

ENTRU PANDEMIE

CONTAMINARE
Spre sfârșitul anului 2019, câteva zeci de persoane, în mare parte din orașul chinez Wuhan, au fost infectate cu un nou coronavirus și au făcut pneumonie. În doar câteva săptămâni, epidemia s-a răspândit la cel puțin 20 de alte națiuni și este acum o criză internațională de sănătate

ÎN 2011, un nou virus, MEV-1, a apărut din China și s-a răspândit rapid în întreaga lume, ucigând 2,5 milioane de oameni în SUA și 26 de milioane la nivel mondial.

Epidemia nu a fost reală. A fost doar subiectul filmului *Contagion*, oferind o imagine în stil hollywoodian despre panică, nelipsită din pandemii.

Dar viața bate filmul, ca întotdeauna. Și iată-ne, acum, în mod real, în mijlocul unei epidemii apărute în China și care se răspândește rapid în toată lumea.

Adevărata epidemie și cea fictivă sunt legate într-un mod important: un virus a făcut un „salt" spre lumea nepregătită.

Actuala epidemie, cu coronavirus, este înfricoșătoare, dar și familiară.

Privind în urmă cu mai multe decenii, epidemiile virale recente se potrivesc cu un model care este acum bine definit. Avem un virus care se găsește la animale și se transmite la oameni.

Se poate ca noua epidemie să fi pornit de la piața de animale vii din Wuhan, China, cum au presupus inițial autoritățile, sau poate că a fost generată de altă sursă de origine animală.

Oamenii încep să se îmbolnăvească și să transmită infecția. Nimeni nu acordă atenție zile, săptămâni sau chiar luni, dacă majoritatea cazurilor sunt ușoare și trec neobservate sau se presupune că sunt legate de alte boli cunoscute care circulă în regiune.

Uneori, publicul nu are cunoștință de o potențială amenințare nouă, deoarece autoritățile păstrează liniștea pentru a evita să provoace panică sau să fie pedepsite dacă greșesc în faza timpurie a apariției bolii. Apoi, dintr-o dată, este detectat un focar, alarma sună, publicul ia notă și lumea se trezește într-o criză globală.

Criza actuală este cauzată de un coronavirus - o clasă de agenți patogeni care include răceala comună, ceea ce înseamnă că este o nouă versiune a unui inamic vechi.

Acest virus anume, numit 2019-nCoV, pare să se răspândească de la o persoană la alta destul de rapid și are deja consecințe grave asupra sănătății publice. În timp ce multe dintre cazurile confirmate sunt forme ușoare, acest nou coronavirus provoacă moarte și boli grave în special pentru grupurile vulnerabile, precum vârstnicii și cei ale căror sisteme imunitare sunt compromise.

Și provoacă perturbări în călătorii, comerț, activitate economică și productivitate. Trebuie să îl luăm foarte în serios, acum. Încă nu știm prea multe despre virus și despre focarele pe care le creează - și nici ce ar putea deveni dacă suferă o mutație, ceea ce este o caracteristică naturală a coronavirusurilor.

Dincolo de numeroasele probleme legate de epidemie, nu mai puține îngrijorări stârnește modul în care se dă alarma și în care lumea răspunde la astfel de evenimente.

Este același model pe care l-am văzut în timpul izbucnirii SARS în 2002–2003, H1N1 în 2009, MERS în 2012 și Ebola în 2014. De fiecare dată, epidemia a atras inițial atenția publicului și a politicienilor. Și, de fiecare dată, pe măsură ce temerile se diminuau, s-a instalat liniștea.

Cu cât continuăm să repetăm acest tipar, cu atât vom fi nevoiți să facem față unor epidemii disruptive și cu atât mai mulți oameni se vor îmbolnăvi și vor muri. Cu cât acest ciclu continuă, cu atât este mai mare probabilitatea ca natura să ne facă o surpriză foarte rea - un agent patogen care posedă o combinație catastrofală de letalitate și transmisibilitate.

Acesta este un risc pe care nu ne putem permite să ni-l asumăm.

Ce știm și ce nu

În ultima zi a anului 2019, China a raportat Organizației Mondiale a Sănătății 27 de cazuri de pneumonie provocată de o cauză necunoscută. S-a spus că majoritatea celor bolnavi fuseseră recent într-o piață mare de animale vii din orașul Wuhan, ceea ce a determinat închiderea rapidă a acesteia, la 1 ianuarie.

Din păcate, animalele vândute în piață nu fuseseră

REACȚIE RAPIDĂ
China a răspuns la epidemie cu măsuri extreme. A închis orașe întregi, afectând zeci de milioane de oameni. Alte țări au impus interdicții de călătorie. Lucrătorii medicali ajung la Spitalul Crucii Roșii Wuhan cu un pacient

FOTO: HECTOR RETAMAL/AFP/GETTY

„GRIPA UCIDE DE OBICEI 1-10% DIN PERSOANELE INFECTATE, ADICĂ 30.000 DE OAMENI ÎN FIECARE AN"

lance

testate, iar, când a fost închisă, animalele au fost exterminate. Până la identificarea virusului, o săptămână mai târziu, numărul cazurilor crescuse la 41.

Primul deces a avut loc după încă două zile. După o lună, peste 17.000 de persoane erau infectate și peste 300 muriseră. Deoarece epicentrul se află la Wuhan, marea majoritate a cazurilor sunt în China, dar au fost confirmate cazuri sporadice în peste 20 de țări. Organizația Mondială a Sănătății a declarat „urgență de sănătate publică de îngrijorare internațională" la 30 ianuarie.

Instrumentele genomicii moderne fac posibilă identificarea unui nou agent patogen și decodarea secvenței sale genetice în câteva zile. În prezent, rămân însă multe întrebări fără răspuns. De unde a venit acest nou virus? Cum se răspândește? Cât de letal este? Se poate răspândi de la oameni fără simptome și în cât timp?

Din punct de vedere al sănătății publice, nu putem încă identifica rapid cazurile potențiale în care oamenii solicită asistență medicală, nu putem monitoriza contactele apropiate ale celor infectați și deci nu se poate limita răspândirea. Și nu există un vaccin care ar putea-o împiedica.

Pe măsură ce China și comunitatea globală se mobilizează pentru a răspunde acestei amenințări în plină desfășurare, avem o mulțime de întrebări fără răspuns - și multe nevoi - referitoare la acest nou coronavirus.

Epidemia este un apel de trezire. Ne reamintește de vulnerabilitatea noastră la bolile infecțioase emergente și neașteptate. Acestea includ organisme necunoscute anterior, precum HIV, noi versiuni de agenți patogeni vechi, precum acest coronavirus, și agenți patogeni vechi care reapar în forme noi, precum cele care dezvoltă rezistență la antibiotice.

Pot fi microbi care apar din cauza schimbărilor climatice, a schimbării practicilor agricole, a populațiilor extrem de mobile, în deplasare, a urbanizării și a aglomerării. În lumea modernă, un microb poate călători foarte departe, foarte repede. O boală dintr-un loc îndepărtat al lumii poate fi în curtea ta mâine. Toate acestea ne fac din ce în ce mai vulnerabili.

Noul coronavirus este un exemplu clasic al amenințărilor microbiene și al răspândirii lor. Marea majoritate a noilor boli infecțioase apărute în ultimele decenii a provenit de la animale care găzduiesc microbii, fiind socotite „rezervoare".

Răspândirea implică de regulă un set de „vectori" insecte, cum ar fi țânțarii, căpușele și puricii. Mai simplu spus, acești patogeni zoonotici trăiesc în animale, sunt transportați de insecte și apoi fac „saltul" la oameni. Când se produce acest salt, iau naștere boli noi cu care

„SPRE ÎNCEPUTUL LUNII IANUARIE, APROAPE

10.000

DE PERSOANE ERAU INFECTATE ȘI PESTE 200 AU MURIT“

FOTO: DE SUS CDSTFOTO/BARCROFT MEDIA/GETTY; FEATURE CHINA/BARCROFT MEDIA/GETTY

VIRUSOLOGI Instrumentele genomicii moderne permit identificarea și secvențierea codului genetic al unui nou agent patogen în câteva zile. Sus: Oamenii de știință lucrează într-un laborator din Tauizhou, China, pentru a dezvolta modalități de detectare a noului virus. Stânga: lucrătorii medicali dezinfectează personalul ambulanței la un spital din Wuhan

nu ne-am mai confruntat, cum este 2019-nCoV. Din păcate, vedem apariția mai multor noi boli zoonotice în fiecare an - oricare dintre acestea poate deveni următoarea pandemie.

Chiar dacă aceste focare sunt, într-un fel, previzibile, fiecare prezintă un puzzle unic pentru oficialii din sănătate publică.

Primul coronavirus grav a fost SARS în 2002–2003, care, la fel ca cel actual, a avut originea în China și s-a crezut că s-a răspândit la oameni de la un soi de pisici sălbatice, probabil infectate de lilieci.

Când SARS a lovit prima dată, au fost multe lacune. În cele din urmă, a infectat peste 8.000 de oameni în 29 de țări, cu un număr de decese în jur de 800. Toronto a avut un focar semnificativ, la fel și Hong Kong. Dar, din motive care încă nu sunt elucidate, nu a existat niciun caz în SUA.

MERS din 2012, care a început în Arabia Saudită și s-a răspândit de la cămile (de asemenea, prin lilieci), a depășit cifra de decese a SARS-ului și a fost detectat în 27 de țări. De la MERS, experții în sănătate publică s-au întrebat când și unde va apărea următorul coronavirus. Și acum îl avem: 2019-nCoV.

În momentul de față, oamenii par să fie bucuroși că pot asemăna noul coronavirus cu gripa. Gripa este o altă boală care trece de la animale la oameni. Cea sezonieră ucide de regulă 1-10% din persoanele infectate, mai multe dintre cele cu risc ridicat.

Cu toate acestea, avem încă zeci de mii de oameni care mor în fiecare an din cauza gripei, ce pare a fi omniprezentă. Rata mortalității la gripa sezonieră este scăzută, dar infecția se răspândește larg, așa că, în final, numărul de decese este ridicat.

SARS sau MERS ar putea ucide, să zicem, 2 sau 3 sau chiar 10 la sută dintre cei care sunt infectați, dar, dacă este un noroc, acei viruși nu se transmit atât de facil ca ai gripei comune. Dacă ar fi tot atât de ușor transmisibii, rezultatele ar putea fi devastatoare.

Nu știm încă ce se întâmplă cu acest nou coronavirus.

Încă nu știm cât de ușor se poate transmite 2019-nCoV de la o persoană la alta. Nici nu suntem pe deplin siguri de modurile de transmitere. Dacă acest nou virus suferă vreo mutație care să-i permită să se răspândească mai ușor în întreaga lume sau să devină mai virulent, vom vedea și mai multe distrugeri.

Sau ar putea să sufere o mutație pentru a deveni mai puțin patogen și mai puțin infecțios. S-ar putea „arde“, așa cum am văzut la SARS. Dar nu știm.

A avea atât de multe necunoscute face pe toată lumea

„O BOALĂ DINTR-O ZONĂ ÎNDEPĂRTATĂ A LUMII POAT

PROGRESE
China a acordat acestei epidemii o atenție mai mare, având experiență cu SARS. Funcționarii au fost mai transparenți în schimbul de informații și în transmiterea secvenței genetice a acestei tulpini noi. Cu toate acestea, nu există încă medicamente, vaccinuri sau alte intervenții medicale. Mai jos: Lucrătorii din domeniul sănătății verifică un bărbat în vârstă care s-a prăbușit în stradă în Wuhan

FOTO: HECTOR RETAMAL/AFP/GETTY

E FI ÎN CURTEA TA MÂINE"

să fie nervoasă, cum, de fapt, și trebuie. Deja vedem impactul enorm pe care îl are această epidemie în evoluție asupra vieții și sănătății umane, dar și asupra călătoriilor, comerțului, economiilor și asupra încrederii în guverne și în alte instituții. Amenințarea unei adevărate pandemii este un risc existențial.

Semne de progres

Nu ne îndoim că ne îndreptăm spre un progres. China a acordat acestei epidemii mai multă atenție la nivel național, după experiența cu SARS. Oficialii chinezi au fost mai transparenți în a transmite informații despre 2019-CoV și mai devreme decât s-a întâmplat cu SARS.

Progresul este evident și în modul în care oamenii de știință chinezi au transmis deschis secvența genetică a acestei tulpini noi. A permis cercetări extinse asupra naturii organismului emergent și transmiterea unor informații critice pentru a sprijini eforturile de diagnosticare rapidă și luarea măsurilor medicale specifice. Drept urmare, sunt deja disponibile mai multe metode de diagnostic rapid prin teste și screening.

Însă acum nu există medicamente, vaccinuri sau alte intervenții medicale disponibile pentru a trata infecțiile cu CoV 2019 (în afară de ameliorarea simptomelor). Sunt inițiate eforturi de cercetare pentru a încerca să se dezvolte și să se testeze terapii experimentale, pe baza cunoștințelor despre SARS și MERS.

Eforturile de elaborare a unor vaccinuri sunt, de asemenea, în curs de desfășurare, cum arată și recentul anunț al Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI), un parteneriat inovator între organizațiile publice, private, filantropice și civile, lansat la Davos în urma epidemiei de Ebola, pentru a se dezvolta vaccinuri pentru prevenirea viitoarelor epidemii.

Autoritățile chineze au luat măsuri extreme pentru controlul focarului, inclusiv interdicții de călătorie, restricții la adunările publice mari, închiderea școlilor și a locurilor de muncă. De asemenea, au intrat în carantină orașe întregi, care implică zeci de milioane de oameni. Consecințele panicii, ale tulburărilor sociale și perturbarea aprovizionării zilnice atunci când un oraș este închis vor trebui să fie evaluate în raport cu necesitatea de a se impune măsuri drastice pentru a reduce răspândirea epidemiei.

China nu este singura care a adoptat măsuri agresive. Screening-ul călătorilor și interdicțiile de călătorie sunt deja în vigoare în multe țări, iar companiile aeriene restricționează zborurile. SUA au anunțat că vor interzice intrarea persoanelor care au călătorit recent în China, dacă nu sunt americani sau membri apropiați ai familiei.

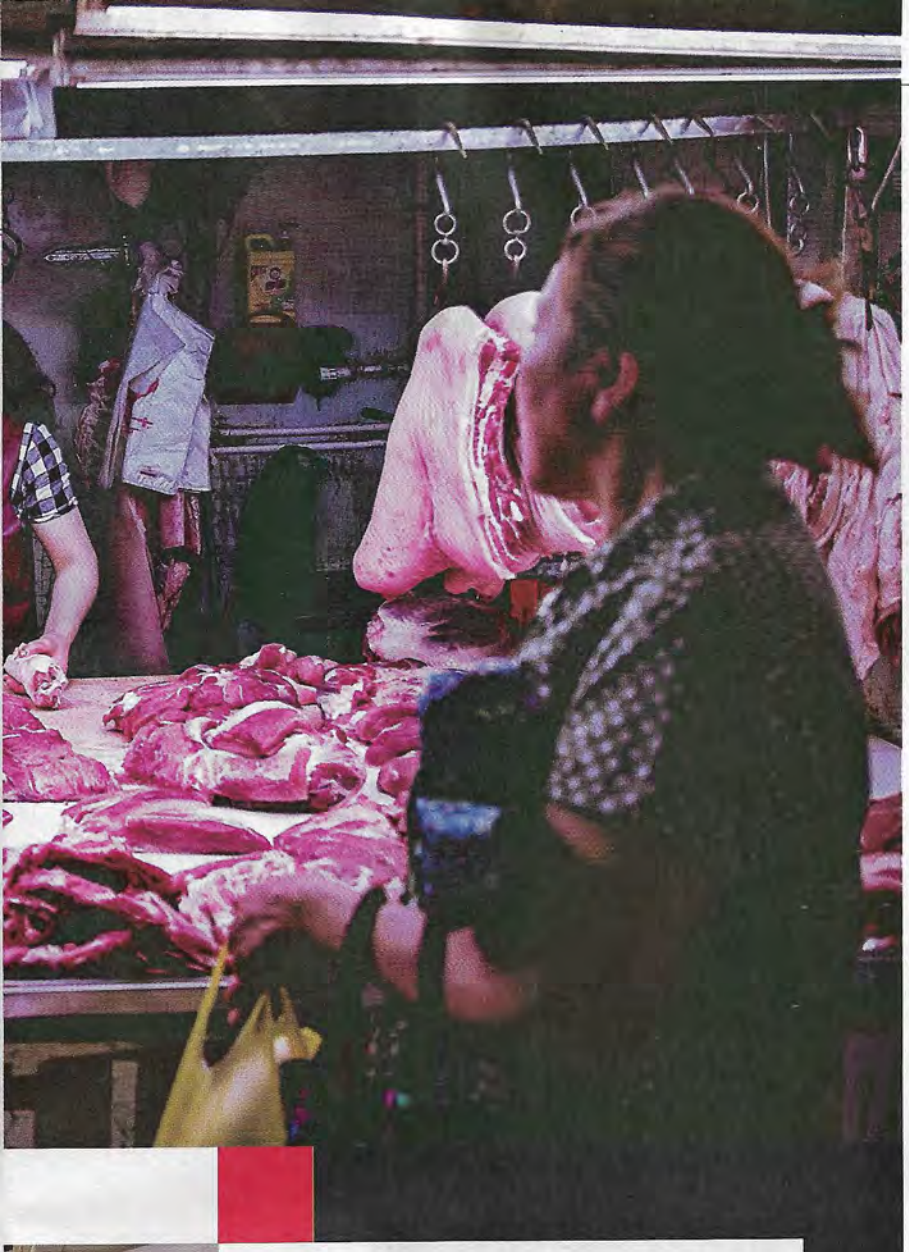

MODEL FAMILIAR
Un virus care trăiește la animale se transmite la oameni, aceștia transmit infecția la rândul lor, călătoria cu avionul răspândește boala departe și o criză izbucnește. Stânga: o măcelărie din Shanghai. Partea de jos: membrii echipajului dezinfectează un avion Thai Airways

FOTO: DE SUS: QILAI SHEN/BLOOMBERG/GETTY; PATIPAT JANTHONG/ECHOES WIRE/BARCROFT MEDIA/GETTY

ACEST FOCAR NE AMINTEȘTE DE **VULNERABILITATEA** NOASTRĂ LA **AMENINȚĂRILE DE BOLI** INFECȚIOASE EMERGENTE ȘI NEAȘTEPTATE

Astfel de măsuri drastice trebuie luate cu precauție.

În condiții de incertitudine și frică, politicile nu sunt întotdeauna bazate pe cea mai bună știință posibilă. Există oportunități pentru a înțelege mai bine riscul și a explora inovații dacă se acordă timp necesar pentru a gândi situația și a aplica măsuri proporționale.

Pe măsură ce epidemia se extinde în alte țări, se poate vedea mobilizarea răspunsurilor la nivel național și internațional. Și se poate vedea, de asemenea, că uneori acestea nu sunt ceea ce ar trebui să fie. În primul rând, multe țări potențial vulnerabile nu au sisteme de sănătate publice adecvate. Chiar și cele mai sofisticate nu sunt la fel de puternice pe cât ar trebui să fie în ceea ce privește detecția timpurie și capacitățile de răspuns rapid.

Unul dintre motivele pentru care a fost declarată o urgență globală de sănătate publică este acela de a sensibiliza și de a ajuta țările mai puțin pregătite să facă față acestei epidemii. Dacă noul coronavirus ar pătrunde într-o țară lipsită de infrastructură pentru a detecta cazurile și a urmări contactele celor infectați, așa cum se face în țările cu resurse mult mai mari, ar pune în pericol nu numai acea națiune, ci și securitatea sănătății tuturor.

De fapt, cea mai recentă analiză a indicelui global de securitate a sănătății a relevat faptul că nicio țară nu este pregătită pe deplin pentru o pandemie.

Promisiuni că vom fi pregătiți

Când ne lovește o criză, ne trezim. Pentru scurt timp. Apoi intrăm iar în adormire. De exemplu, în urma epidemiei de SARS, Organizația Mondială a Sănătății a actualizat un sistem de reglementări internaționale în domeniu pentru a asigura un set minim de capacități pentru țările din întreaga lume pentru detectarea rapidă, răspuns și pregătire pentru amenințările de boli infecțioase care pot fi de îngrijorare la nivel mondial. Multe țări și-au asumat angajamente, inclusiv au desemnat o persoană responsabilă pentru coordonarea acestor eforturi. Cu toate acestea, atunci când a apărut epidemia Ebola, majoritatea sistemelor de sănătate publică erau încă nepregătite.

Acum, că ne aflăm în plină criză, este un moment bun pentru a reconsidera modul în care pregătim răspunsul la epidemii. Primul lucru pe care trebuie să-l facem este

să reformulăm măsurile, nu ca pentru un răspuns izolat, de urgență, ci ca pe un efort continuu pentru a preveni apariția epidemiilor în primul rând.

Când vine vorba de un focar al unei boli infecțioase, viteza este esențială. Viteza de detectare, de raportare și de răspuns sunt cruciale pentru ca întreaga comunitate globală să fie cât mai pregătită pentru a aborda amenințarea și pentru a limita sau a preveni răspândirea. Orice întârziere în depistarea unei amenințări noi se traduce într-o mai mare răspândire, boală, perturbări sociale și de muncă și vieți pierdute. Succesul va necesita o relație continuă între autorități, coordonare a capacităților, colaborare și responsabilitate - de la local, la global. Transparența începe cu raportarea bolilor neobișnuite sau a grupurilor de boli, mai întâi de către lucrătorii din domeniul sănătății, sanitarii din provincii sau de către un public informat. Odată detectat un grup neobișnuit de boală sau focar suspect, cauza bolii trebuie determinată rapid pentru a găsi un răspuns rapid și eficient. Autoritățile de sănătate la nivel local, regional și național au întreaga responsabilitate de a împărtăși informațiile mai pe larg. În țările cu resurse reduse, eforturile timpurii ar trebui să includă accentul pe comunicarea riscurilor, detectarea timpurie, accesul la asistență medicală, infrastructura de izolare și urmărirea contactelor.

O mare parte din ceea ce trebuie făcut presupune aplicarea fundamentelor vechi ale sănătății publice, în timp ce progresele în știință și tehnologie ne permit să aducem instrumente noi și mai puternice la aceste eforturi. Acest lucru permite oamenilor de știință și tehnicienilor să dezvolte diagnostice pentru a urmări focarul și pentru producătorii de medicamente și vaccinuri să inițieze eforturi mai direcționate pentru a dezvolta măsuri medicale.

Avem, de asemenea, oportunitatea de a aplica abordări mai sofisticate pentru detectarea și supravegherea bolilor. Cele mai greu de controlat sunt focarele în care oamenii nu prezintă simptome ale bolii, dar sunt capabili să răspândească boala. Acest lucru face și mai important să surprindem acele cazuri timpurii. În unele țări, fermierii și lucrătorii de pe piețele animalelor vii, care au cel mai mare contact cu noii patogeni, sunt conectați la sisteme inovatoare, de supraveghere, conduse de comunitate, pentru a raporta simptomele bolii sau pentru a raporta un animal bolnav sau mort.

În SUA, există un sistem numit Flu Near You, în care oamenii raportează simptomele gripei în fiecare zi de luni, pentru a oferi o idee mai bună despre circulația bolii într-o comunitate. Flu Near You este în prezent adaptat pentru a adăuga întrebări despre coronavirus pentru a alerta populația și a o determina să raporteze orice vede. Alte inovații în auto-raportare, social media, învățare automată și inteligență artificială oferă oportunități de a depista mai rapid focare, astfel încât să putem opri o amenințare locală să se răspândească.

Stoparea pandemiilor este posibilă în viitor. Suntem departe de a realiza întreaga putere a forțelor de colaborare necesare pentru a preveni răspândirea globală a unui nou virus.

Cu toate acestea, s-au făcut progrese incredibile în identificarea factorilor critici pentru apariția de noi boli și în crearea capacității de a identifica și de a răspunde la epidemii mai rapid în focarul inițial. Dacă nu începem să delimităm locurile în care bolile sunt susceptibile să apară și să înțelegem de ce se întâmplă acest lucru, vom continua să avem epidemii, vom continua să acționăm doar în situații de criză. Și ne vom întreba de ce publicul este surprins de fiecare dată. N

➤ **Margaret Hamburg,** MD, fost comisar al Administrației SUA pentru Alimentație și Medicamente, este președintele Consiliului de administrație al Academiei de Științe ale Securității Naționale și autor al volumului „Germs Go Global: De ce bolile infecțioase emergente reprezintă o amenințare pentru America".

➤ **Mark Smolinski,** MD, MPH este președintele EndingPandemics.org, consilier științific pentru *Contagion* și fost ofițer de informații pentru epidemii pentru Centrele de Control și Prevenire a Bolilor din SUA.

INSTRUCȚIUNILE DOCTORULUI
Oprirea pandemiilor va necesita abordări mai sofisticate pentru detectarea și supravegherea noilor agenți patogeni decât cele utilizate acum. Programele comunitare concepute pentru a alerta oficialii din domeniul sănătății cu privire la modele neobișnuite de boală, care oferă indicii timpurii ale noilor agenți patogeni, sunt de așteptat să joace un rol important. Dreapta: un taximetrist din Wuhan poartă echipament de protecție.

FOTO: HECTOR RETAMAL/AFP/GETTY

CRIZA ACTUALĂ ESTE CAUZATĂ DE UN CORONAVIRUS - O CLASĂ DE AGENȚI PATOGENI CARE INCLUDE RĂCEALA COMUNĂ - CEEA CE ÎNSEAMNĂ CĂ ESTE O NOUĂ VERSIUNE A UNUI INAMIC VECHI

Cercetătorii români propun Chinei un vaccin

Profesorul dr. Virgil Păunescu de la Insitutul OncoGen din Timișoara și echipa sa au găsit similitudini între imuntorepiile pentru tratarea cancerului și obținerea vaccinurilor pentru bolile infecțioase.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

PROFESORUL PĂUNESCU SPUNE CĂ, ATUNCI CÂND A văzut ce se întâmplă cu coronavirusul, și-a dorit, împreună cu colectivul său, să propună cât mai repede o soluție tehnică. „Noi, fiind un institut de cercetare în domeniul oncologic, lucrăm de câțiva ani de zile la așa numitele imunoterapii în cancer, care, în principiu, sunt neam cu vaccinarea.

Fiindcă imunoterapia, vaccinarea, înseamnă o manipulare a sistemului imun în așa fel încât el să recunoască cât mai repede și mai bine ceva ce în mod normal nu recunoaște. Iar în cancer situația este mult mai complicată pentru că celulele canceroase sunt foarte asemănătoare cu celulele corpului și foarte greu de depistat de sistemul imun. În concluzie aceasta înseamnă, în primul rând, să faci celula tumorală mai vizibilă pentru sistemul imun.

În cazurile de îmbolnăviri cu viruși și cu bacterii, lucrurile ar trebui să fie mai simple pentru că acolo întregul angrenaj, întreaga structură este no self.

Astfel, tehnologia de dezvoltare a vaccinurilor în cancer a evoluat separat și s-a despărțit destul de tare de tehnologia de obținere a vaccinurilor în cazul bolilor infecțioase", spune profesorul Păunescu.

Vaccin regional personalizat

El arată că, în timp, au apărut variante de biotehnologii destul de diferite. „Văzând povestea cu coronavirusul, am luat în considerare că în cazurile Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS) și Middle East Respiratory Syndrome (MERS) nu s-a obținut nici până în prezent un vaccin, cu toate că au fost colective care au lucrat și lucrează pentru acest lucru.

Noi ne-am pus de la început problema dacă nu cumva acești viruși precum SIDA și EBOLA au o particularitate care îi face să nu poată fi combătuți cu vaccinuri obținute după tehnologiile clasice. Altfel spus, tehnologiile clasice de obținere a vaccinurilor în viruși a ajuns la limita posibilităților. Asta s-a văzut când a apărut SIDA pentru care avem tratament, dar nu avem nici până acum vaccin. S-a văzut și cu EBOLA, cu SARS și cu MERS. E clar că mecanismele clasice de abordare ale vaccinologiei în aceste virusuri nu par să funcționeze", arată directorul OncoGen.

Institutul OncoGen are deja o experiență serioasă în cancer și are și dotările necesare.

„Văzând asta, și având experiența unei alte abordări, am adaptat cercetarea noastră la bolile infecțioase, la viruși. Trebuie să precizez că în oncologie, în manipularea sistemului imun, așa zisele vaccinuri antitumorale sunt personalizate. Adică sunt produse pentru fiecare paceint în parte, ținând cont de specificul sistemului imun. Lucrul acesta e posibil în cancer și a dat ceva rezultate, dar trebuie făcut individ cu individ și nici aici nu e clar de ce unii răspund iar alții nu, la aceste vaccinări.

Evident, în caz de epidemii, această metodă nu poate fi aplicată, când ai milioane de oameni de vaccinat.

Atunci noi am pus pe piață un concept pe care eu nu l-am mai văzut până acum, dar care este posibil să fie cunoscut și de alții, de vaccinare regional-personalizată.

Și am luat ca exercițiu populația României. Știm care sunt caracteristicile imune ale populației României din registrele de transplant. Pentru că atunci când vrei să faci un transplant de la un individ la altul, în special transplantul de măduvă, atunci ai nevoie să cunoști profilul imun și al donatorului și al primitorului. Acum există registre naționale în toate țările lumii pentru așa ceva. În aceste registre se află caracteristicile imune ale fiecărei populații. Și noi știm că în populația României 30% din indivizi au o anumită carcateristică a sistemului imun, 20% au o altă caracteristică și tot așa. Astfel se obține un panel de vreo 6-10 proteine specifice sistemului imun care răspunde la diverse provocări. Și acest lucru e caracteristic, în general, Europei. Adevărul este că populația din Europa și populația de origine europeană din America de Nord au cam același background imun.

Nu putem spune că nu există caracteristici imune la nivel de continente", spune profesorul Păunescu.

Varianta îmbunătățită pentru România

„Noi am făcut acest exercițiu pentru România și am propus o structură proteică, un amestec de mai multe proteine, care să acopere 90% din populația României. Cu o acoperire de 90% poate fi oprită o epidemie.

„ACUM LUCRĂM LA **A DOUA VARIANTĂ DE VACCIN** PENTRU POPULAȚIA DIN ROMÂNIA ȘI EUROPA. AM LUAT ÎN STUDIU ȘI **PROFILUL GENETIC AL POPULAȚIILOR DIN CHINA** PENTRU A LE FACE ȘI LOR O PROPUNERE, EVIDENT, MAI ELABORATĂ“.

FOTO: INQUAM PHOTOS / CORNEL PUTAN

Iar acum, pentru că avem acest exercițiu, am decis să-l punem pe piață, la liber. Suntem convinși că nu suntem singurul laborator care lucrează la așa ceva, sunt sute, poate mii de laboratoare care lucrează la povestea asta și unele dintre ele au un backgound la fel ca noi, de oncologie. Am spus că dacă avem o idee e mai bine să o punem pe piață, să o dezbatem, așa că am publicat-o, la liber, în reviste de specialitate. Am trimis și în Europa, la prietenii noștri, și în Statele Unite propunerea și toată lumea a zis că este interesantă. Am primit și unele observații pertinente și cât de curând vom scoate versiunea a doua, mai îmbunătățită. Desigur, noi nu scoatem un produs, scoatem un design. E o chestiune care se bazează strict pe modelare moleculară cu ajutorul programelor informatice de predicție. Astfel, putem spune care sunt proteinele ce ar face obiectul unui vaccin. Vom scoate cât de curând, apropos și de observațiile pe care le-am primit, o variantă îmbunătățită a acestui vaccin și urmează să comandăm peptidele respective undeva în Europa. În România, ne-am consultat cu Adrian Streinu Cercel, i s-a părut interesantă propunerea noastră, dar ei sunt în zona de tratament, nu în cea a producerii de vaccinuri“, explică profesorul.

Propunere pentru China

OncoGen a contactat un institut din Franța care a fost interesat de o colaborare. „Între timp, am stat de vorbă cu niște colegi de la Marsilia care vor să colaboreze cu noi. Sunt cercetători în domeniul vaccinurilor pe care-i știm de mai mulți ani și care s-au arătat interesați de o colaborare cu noi pe zona asta și, probabil, cu ei vom colabora ca să obținem peptidele respective, adică baza vaccinului. După aceea este de văzut cum mergem mai departe pentru că drumul de la teorie la practică este unul foarte lung. De obicei vaccinurile au nevoie de 5-6-10 ani ca să ajungă pe piață din momentul în care vrei să faci un vaccin și știi pentru ce. În situația coronavirusului nu avem timpul ăsta.

Acum lucrăm la a doua variantă pentru populația din România și Europa. Între timp am luat în studiu și profilul genetic al populațiilor din China pentru a le face și lor o propunere, evident, mai elaborată. Acolo populația este mult mai diversă și ne așteptăm să existe un număr mult mai mare de caracteristici imune de care trebuie să se țină cont și, în final, să iasă un amestec de mult mai multe proteine.

Sigur, mă aștept să existe și alte colective care să fi văzut ce am văzut noi, dar deocamdată noi am ieșit public cu informația pentru a ne consolida prestigiul, capacitatea de a face o ofertă“, a mai spus profesorul Virgil Păunescu. N

➤ **Prof. Dr. Virgil Păunescu** este directorul Institutului OncoGen de Terapii Genice și Celulare în Tratamentul Cancerului din Timișoara și șeful Departamentului de Științe Funcționale și al disciplinei de Imunologie de la UMF Victor Babeș.

Cât de pregătită este România

Adrian Marinescu, medic primar la Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș" din București, a explicat ce se știe despre noul coronavirus și cum ne putem apăra.

Newsweek România: **Ce este important de știut despre coronavirus? Sunt similitudini cu alte virusuri de până acum?**

Dr. Adrian Marinescu: Haideți să-l numim noul coronavirus și am să vă explic de ce. Chiar dacă face parte dintr-o familie mai mare, cu siguranță că există niște modificări genetice de recombinare care-l fac să fie mai agresiv. Acesta este motivul pentru care infecția pe care o dă este mult mai severă și cu un impact mult mai mare asupra organismului.

Când vorbim despre familia coronavirusurilor trebuie să știm că, dintre ele, unele sunt chiar autohtone, adică și în România au fost descoperite cinci tipuri de coronavirus care nu au nicio legătură cu acesta de acum și care dau, în general, infecții ușoare sau moderate.

Totuși ar trebui spus că această familie de coronavirusuri a mai determinat probleme de sănătate de-a lungul timpului. Să ne amintim de Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS) în 2002, și Middle East Respiratory Syndrome (MERS), în 2012. Așadar, cu o evoluție ciclică, aceste coronavirusuri au mai pus probleme. Important de spus este că, de fiecare dată, s-a plecat de la sursa reprezentată de animalele vii.

Desigur, au fost și diferențe. La acest nou coronavirus datele sunt destul de clare și merg pe ideea că a plecat de la lilieci, cu o gazdă intermediară. Adică transmiterea nu s-a făcut direct de la lilieci la om ci, probabil, prin intermediul unui mamifer care nu este încă descoperit.

De ce China a fost punctul de plecare și în trecut și acum? E destul de simplu de explicat. Bucătăria lor este de așa natură încât, de multe ori, nu există prepararea termică corespunzătoare a alimentelor și vorbim în special de carne. În aceste condiții, sunt șanse mult mai mari să apară un astfel de virus.

Apoi, trebui să spus că, deși îl numim virusul ucigaș, în realitate nu este chiar așa pentru că există un procent de decese raportat la numărul de îmbolnăviri undeva la peste 2%. De aceea a fost numit și virusul matematic, pentru că dă decese într-o proporție aproape fixă în fiecare zi, de circa 2,1%-2,2%.

Ca să ne facem o imagine, trebuie să spunem că prin gripa sezonieră sau prin alte infecții virale avem, de multe ori, dacă nu mai mare, o rată cel puțin egală de decese și de complicații severe.

Altfel spus, noul coronavirus, de cele mai multe ori, nu determină decese, nu determină forme complicate. Din numărul total al îmbolnăvirilor, cei mai mulți au forme ușoare. Din păcate sunt și cei care au forme severe. Este vorba, deși nu este încă foarte clar, despre persoane cu afecțiuni preexistente, persoane vârstnice, exact cum se întâmplă la virusurile gripale. Diferența majoră între coronavirus și virusul gripal ar fi că nu există vaccinare și atunci șansa de răspândire e mare. Nu este nicio metodă de prevenție foarte clară și standardizată și asta contează mult. În plus, a pornit de la o țară cu o populație extrem de numeroasă. Chinezi găsim pe tot globul și e foarte complicat să împiedici total migrația populației.

Toate filtrele care s-au făcut și toate măsurile luate la nivel mondial sunt binevenite, dar nu pot rezolva problema în totalitate și nu pot s-o rezolve foarte repede.

Cât este de pregătită România pentru a face față unei epidemii cu coronavirus?

România este la fel de pregătită pentru coronavirus cum sunt pregătite și alte țări europene. Cu siguranță nu avem un nivel inferior. Avem spitale care sunt pregătite, un exemplu este „Matei Balș", cu laboratoare specializate, cu personal bine instruit și cu tot ceea ce este necesar. Când spun la fel de pregătiți există și reversul medaliei, pentru că nimeni nu poate să fie într-adevăr pregătit. Depinde foarte mult cum evoluează epidemia și de măsurile luate la nivel mondial. Cu siguranță că este o problemă de sănătate la nivel global și nu intră în discuție ca o singură țară să poate face ceva izolat.

Rezolvarea epidemiei se face prin izolarea focarului principal și a focarelor care apar în mod dinamic. Vorbim de China, de o regiune cu 11 milioane de locuitori, care, în momentul de față, este izolată. Izolare înseamnă că nu intră și nu iese nimeni. Dar lucrul ăsta se poate întâmpla cumva cu o logică. Pentru că atunci când sunt cetățeni străini în acea zonă, ei vor ieși, apoi vor intra într-o carantină.

Practic, noi suntem pregătiți în măsura în care ne ajută și contextul internațional.

Există, în momentul de față, o schemă de tratament?

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

„FOARTE IMPORTANT, SUNT DE EVITAT AGLOMERĂRILE UMANE, LOCURILE ÎN CARE NE AȘTEPTĂM SĂ FIE MULTĂ LUME, PENTRU CĂ ACOLO PERICOLUL DE TRANSMITERE ESTE, EVIDENT, MULT MAI MARE“

Există un tratament pe care putem să-l numim experimental sau putem să spunem că are puține baze științifice în spate. În general, pentru a face un tratament care să fie eficient într-o anumită situație ai nevoie de studii și de cercetare și ai nevoie de timp. Neavând timp, așa cum nu poți să obții prea repede un vaccin împotriva coronavirusului, nu poți avea nici un tratament care să fie dovedit ca fiind eficace. Totuși, sunt variante pe care le avem și noi, se folosesc și la nivel internațional, și care ar putea să ajute.

Cum poate fi prevenită infectarea cu coronavirus?

Coronavirusul se transmite pe cale respiratorie, așa cum se întâmplă și cu virusul gripal, și, de asemenea, prin suprafețele contaminate. Aici lucrurile nu sunt extrem de clare și încă se studiază cât de mult se transmite și în felul ăsta.

La virusul gripal se știe că se transmite și prin obiecte contaminate, nu doar pe cale respiratorie. La coronavirus nu este foarte clar, dar trebuie să spunem că acesta se transmite și prin intermediul alimentelor care nu au fost suficient preparate termic. De fapt acesta a fost și punctul de plecare.

Contagiozitatea interumană se pare că nu este atât de mare, dar totuși se întâmplă.

Care ar fi soluțiile pentru o luptă eficientă cu acest virus?

E greu de zis cât timp este necesar pentru rezolvarea acestei probleme, dar este evident și că nu putem vorbi despre un timp prea lung. O astfel de epidemie, dacă nu se rezolvă repede, poate să ducă la foarte multe victime. Șansa reală este de izolare. Focarele trebuie izolate. Iar acest lucru nu se face numai la nivel local, se face la nivelul țărilor și la nivelul regiunilor. Altfel spus, vorbind de România, oricine intră în țară și ajunge la graniță, dacă are acele criterii epidemiologice, categoric că trebuie să fie monitorizat și să intre în carantină timp de 14 zile. Este singura șansă reală ca să împiedici, nu spun total, dar cât mai mult, apariția virusului. Trebuie să existe o carantină, trebuie să existe o izolare cât mai clară, chiar dacă poate să pară exagerat. S-a ajuns în punctul în care chiar și o persoană asimptomatică este izolată. Dacă e o persoană care nu prezintă simptome, dar transmite virusul în perioada de incubație, nu rezolvăm nimic.

Șansa reală este carantina care se face la scară largă. Am avut exemple de vase de croazieră cu sute de oameni la bord care au intrat în carantină totală pentru 14 zile.

Apoi, măsurile universale de igienă sunt valabile la orice boală infecțioasă. Se spune că dacă ne-am spăla corect ori de câte ori e nevoie, am scăpa de multe boli infecțioase. Măsurile suplimentare, și aici vorbim despre mască, batistă, modul în care tușim și așa mai departe, sunt binevenite. În plus, foarte important, sunt de evitat aglomerările umane, locurile în care ne așteptăm să fie multă lume, pentru că acolo pericolul de transmitere este, evident, mult mai mare.

DOSARUL „REVOLUȚIA"
Cum s-au evaporat microfilmele unității anti-KGB » P.36

MOTIVAREA INSTANȚEI

De ce a pierdut Cristoiu procesul cu Hodor, în dosarul „Coroiu" al Securității

MAGISTRAȚII TRIBUNALULUI BUCUREȘTI AU MOTIVAT, luna aceasta, hotărârea definitivă dată în noiembrie 2019 în dosarul în care jurnalistul Ion Cristoiu l-a dat în judecată pe istoricul Mădălin Hodor, pe care l-a acuzat că i-a prejudiciat imaginea. Procesul a venit după un interviu pe care istoricul CNSAS l-a oferit revistei *Newsweek România.*

În acest interviu din 28 mai 2018, Hodor declara pentru publicația noastră că Ion Cristoiu apare menționat ca sursa „Coroiu", în mai multe documente ale fostei Securități. Ulterior, în martie anul trecut, *Newsweek România* a publicat mai multe documente ale fostei Securități depuse de CNSAS la dosarul în cauză, la solicitarea instanței. În aceste documente, Ion Cristoiu apare menționat atât ca sursa, cât și ca obiectivul „Coroiu".

Instanța, scurtă lecție de presă

În motivarea sentinței definitive, instanța subliniază că declarațiile istoricului referitoare la Ion Cristoiu și sursa „Coroiu" au avut o bază factuală, „cât timp intimatul-pârât (Mădălin Hodor – n.r.) a depus la prima instanță înscrisul intitulat «Tabel cu colaboratori care au fost în cartoteca UM 0503» (...), în care este menționat și numele Cristoiu Ion (f 238, dosarul primei instanțe)".

DE

RAMONA URSU
ramona.ursu@newsweek.ro

după încheierea congresului și acestuia va suna să-i spună cum s-au desfășurat lucrările.
– Obiectivul „COROIU" (ION CRISTOIU, scriitor) stabilește cu un cetățean să se vadă mâine dimineață, ora 6^15 împreună la sector și apoi la congres. „C" îl informează pe interlocutor că a decedat [redacted] și deplâng soarta acestuia.
– Obiectivul „FANE" [redacted] discutând [redacted] cu

Tribunalul București respinge și remarcile taberei Cristoiu, conform cărora, în cadrul interviului pentru *Newsweek România,* Mădălin Hodor ar fi avut o exprimare nepotrivită. Judecătorul explică faptul că istoricul „nu avea obligația de a se exprima prudent" și mai arată că jurnalistul Ion Cristoiu „face o confuzie între persoana care face afirmții, în cadrul unui interviu, și persoana care ia interviul, în calitate de jurnaliști. Jurnaliștii au obligația, prin Codul deontologic, să manifeste prudență în exprimări și, de câte ori un participant la o emisiune, interviu aduce o acuzație factuală, să îi pună în vedere dacă are sau nu probe, jurnaliștii au obligația să verifice informațiile în mod rezonabil înainte de a le publica, să facă eforturi pentru a publica punctele de vedere ale tuturor părților implicate. Dar intimatul Hodor nu a făcut afirmații în calitate de jurnalist".

Tribunalul București mai arată și faptul că, în ciuda acuzațiilor jurnalistului, „intimatul nici măcar nu l-a acuzat pe apelant că «Ion Cristoiu a fost colaborator al Securității». Dimpotrivă, (...) intimatul-pârât a făcut afirmații care nu pot fi considerate a fi imprudente și ambigui, cât timp s-au limitat la a susține – Ion Cristoiu apare pe una dintre aceste liste și ulterior expres că «documentul nu spune ce au făcut aceste surse și în ce perioadă au colaborat cu Securitatea, ci doar că, începând cu 1985, acești oameni au fost scoși de pe lista surselor Securității». Pretinsa confuzie creată, capacitatea mentală sau lipsa capacității mentale a cititorului neavizat de a înțelege corect informația nu îi poate fi imputată intimatului-pârât, atâta timp cât numele Ion Cristoiu apare pe o listă și intimatul nu a făcut decât să spună exact ceea ce scrie pe această listă".

Prejudiciul, respins

În motivarea deciziei definitive, magistrații demontează o altă acuzație care i-a fost adusă lui Mădălin Hodor în proces și care face referire la calitatea sa de funcționar public în cadrul CNSAS, dar și de cercetător al aceleiași instituții:

„Așa cum a arătat și în fața primei instanțe, nici studierea documentului întocmit de fosta Securitate, la care s-a făcut referire în interviul acordat de intimatul-pârât Hodor Mădălin-Vasile, nici respectivul interviu nu au fost rezultatul atribuțiilor de serviciu ale pârâtului Hodor. În consecință, fapta la care se referă apelantul Cristoiu Ion nu este rezultatul unui raport de prepușenie între CNSAS și pârâtul Hodor Mădălin".

„Deși pârâtul are calitatea de funcționar public, deținând funcția de consilier în cadrul CNSAS, atât interviul menționat în cererea de chemare în judecată formulată de Cristoiu Ion, cât și studierea documentului întocmit de fosta Securitate, la care s-a făcut referire în respectivul interviu, au fost rezultatul activității pârâtului Hodor Mădălin de cercetător-acreditat, calitate distinctă de cea de funcționar public. Nu există nicio incompatibilitate între calitatea de angajat al CNSAS și cea de cercetător acreditat", se arată în motivarea deciziei definitive a instanței.

Tribunalul București a menținut decizia primei instanțe și în privința

Instanța: Nu există nicio incompatibilitate între calitatea de angajat al CNSAS și cea de cercetător acreditat

FOTO: ARHIVA CNSAS

prejudiciului solicitat de Ion Cristoiu istoricului, respingând cerințele jurnalistului: „În ceea ce privește prejudiciul și susținerile apelantului conform cărora prima instanță nu a reținut comentariile răutăcioase ale internauților, Tribunalul reține că martorul Curea Mirel (prim redactor-șef adjunct al publicației *Evenimentul Zilei* - n.r.) a declarat că reclamantul, după publicarea articolului, a fost «necăjit, se întreba cât o să mai dureze toată situația și spune că este sătul să tot dezmintă această acuzație», că pe pagina martorului de Facebook a primit jigniri la adresa sa și la adresa reclamantului, că reclamantului «i s-a adus un prejudiciu de imagine uriaș, printr-o minciună sfruntată». Dar din declarația martorului nu rezultă că reclamantul ar fi fost și afectat de cuvintele folosite de internauți, ci, dimpotrivă, că reclamantul imputa articolul în sine, acuzația în sine adusă".

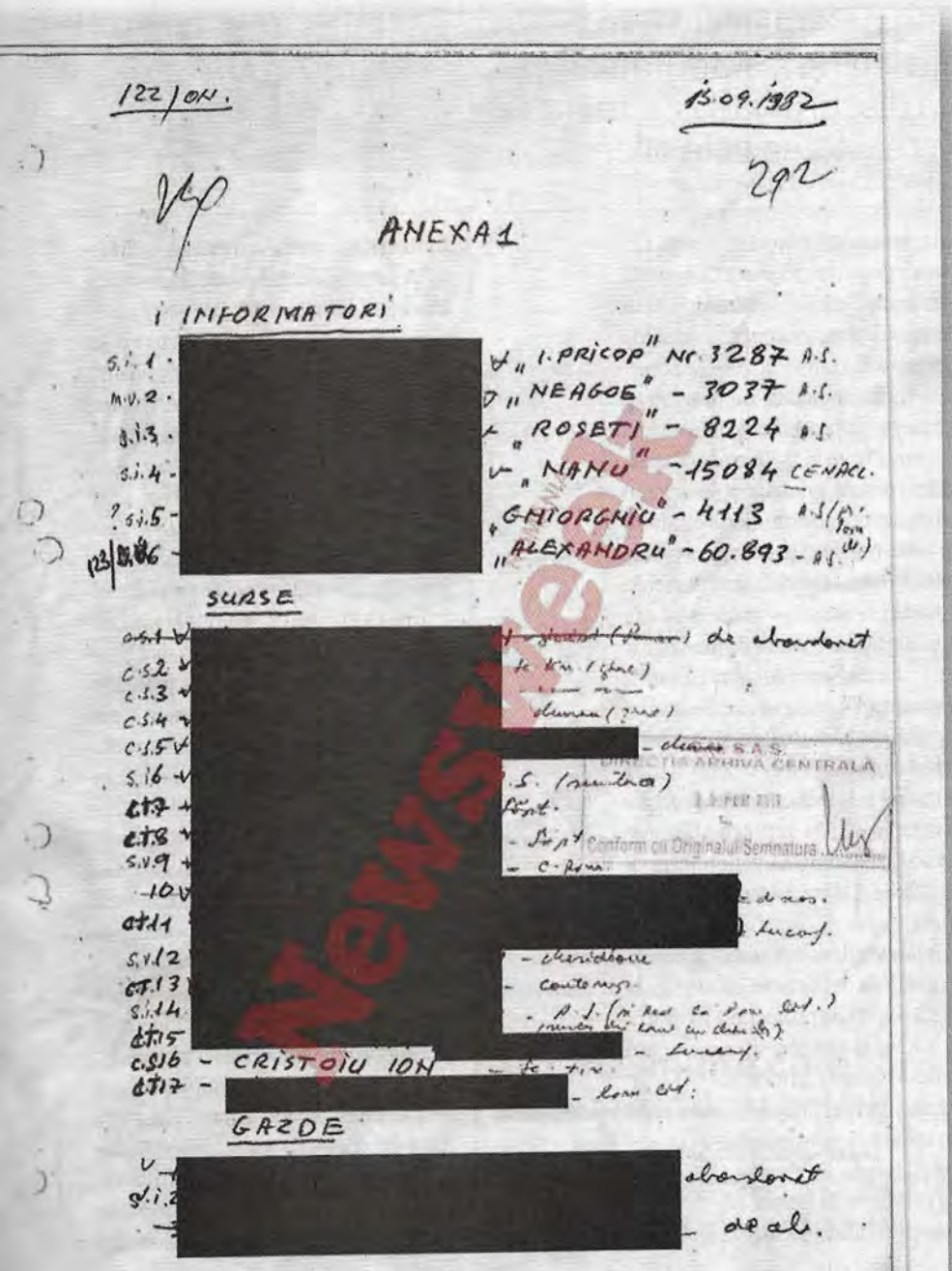
122/ON.

13.09.1982

292

ANEXA 1

I INFORMATORI

s.i.1 [redacted] „I. PRICOP" Nr. 3287 A.S.

m.v.2 „NEAGOE" - 3037 A.S.

s.i.3 „ROSETI" - 8224 A.S.

s.i.4 „NANU" - 15084 CENACL.

? s.i.5 „GHIORGHIU" - 4113 A.S.

123/D.86 „ALEXANDRU" - 60.893 - A.S.

SURSE

c.s.1 [redacted] de abandonat

c.s.2

c.s.3

c.s.4

c.s.5

s.i.6

c.t.7

c.t.8

s.v.9

10

c.t.11

s.v.12

c.t.13

s.i.14

c.t.15

c.s.16 - CRISTOIU ION

c.t.17 - [redacted]

GAZDE

[redacted] abandonat

de ab.

S.A.S. DIRECȚIA ARHIVA CENTRALĂ
Conform cu Originalul Semnatura

Istoria conflictului

Mădălin Hodor, istoric angajat în cadrul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securtății, a publicat, în Revista „22", în data de 17.04.2018, articolul intitulat „Ioan Aurel Pop, Cornel Nistorescu și Dorel Abraham, pe lista colaboratorilor Securității". Hodor arăta că, în baza unui tabel păstrat în arhiva fostei Securități, o serie de nume celebre erau menționate ca fiind în legătură cu UM0225, brigada Antiemigrație, departament care funcționa în cadrul Centrului de Informații Externe, în prezent SIE.

Pe „lista celor 200", așa cum a rămas menționat în presă acest document, nu apare numele lui Ion Cristoiu. Numele apare, însă, pe o altă listă, din același dosar de la Securitate cu „cei 200", listă menționată separat de Hodor. Ulterior, intervievat de *Newsweek România* în mai 2018, istoricul a vorbit despre documentele din arhiva Securității în care Ion Cristoiu apare menționat ca sursa „Coroiu". După un an, în primăvara lui 2019, timp în care se judeca deja, în primă instanță, procesul deschis de Cristoiu lui Hodor, revista noastră a publicat documente depuse de CNSAS la dosar, la solicitarea instanței, în care Ion Cristoiu este menționat atât ca sursa, cât și ca obiectivul „Coroiu".

În aceeași zi în care a fost publicat interviul cu Mădălin Hodor, *Newsweek România* a publicat și un interviu cu jurnalistul care a fondat *Evenimentul Zilei*. În apărarea sa, Ion Cristoiu preciza, în acest interviu, că „nu aveam cum să colaborez cu Securitatea, dar nu pot să răspund în abstract". N

PRIVILEGII

Viitorii pensionari speciali au și imunități speciale

Deși articolul 16 din Constituția României afirmă că cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, și nimeni nu este mai presus de lege, realitatea este diferită.

DE LA BUN ÎNCEPUT, CHIAR în Constituție au fost prevăzute o serie de imunități care contrazic articolul 16. Potrivit Constituției din 1991, de imunitate beneficiau președintele României, membrii Guvernului și parlamentarii.

Între timp, tot mai multe categorii de bugetari – dintre cei care beneficiau și de pensii speciale – au primit sau se pregătesc să beneficieze de protecție în fața sancțiunilor legale. Publicul a fost atent doar la faptul că, în mod constant, Legislativul refuza să ridice imunitatea parlamentarilor.

Predoiu vrea protecție pentru magistrați

La începutul lunii februarie, ministrul Justiției, Cătălin Predoiu, a propus ca și magistrații să beneficieze de două filtre de protecție. Predoiu a explicat că, în schimbul desființării Secției de Investigare a Infracțiunilor din Justiție (SIIJ) și pentru a-i proteja pe magistrați de abuzuri, vor fi introduse în lege două măsuri de protecție a procurorilor și judecătorilor:

- punerea în mișcare a acțiunii penale față de un judecător sau procuror se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;
- trimiterea în judecată a judecătorilor și procurorilor se încuviințează de Secția pentru judecători sau, după caz, de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, inclusiv în cazul magistraților care sunt membri aleși ai Consiliului.

Mai multe asociații de magistrați au protestat la propunerile lui Predoiu. „Asemenea filtre în calea tragerii la răspundere penală a magistraților sunt în mod evident neconstituționale, pentru că ar situa magistrații deasupra cetățenilor obișnuiți. Mai mult, dacă astfel de modificări ar intra în vigoare, s-ar deschide calea spre crearea de privilegii și pentru alte categorii sociale, cum ar fi parlamentarii", au apreciat „Forumul Judecătorilor din România" și „Inițiativa pentru Justiție".

Minstrul și-a apărat proiectul: „Celor care spun că CSM ar putea abuza de «filtru», le răspund: să vedem primul abuz al CSM și MJ va propune eliminarea «filtrului»!".

Cătălin Predoiu a sugerat că abuzurile DNA l-au determinat să recurgă la această formă de protecție a magistraților: „Odată făcută această opțiune, am avut de ales între a ignora temerile și percepțiile create în anii anteriori în urma «cazului Ploiești» și a altora, sau a ține cont de ele și a reglementa «filtre» procedurale asiguratorii. Am optat să înclin balanța și în cealaltă parte, prin două «filtre», Procurorul General și CSM".

Deocamdată, întrucât guvernul Orban a picat prin moțiune de cenzură, iar Executivul demis are atribuții limitate, proiectul n-a mai putut fi promovat.

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Parlamentarii, protejați în limitele internaționale

Membrii Legislativului beneficiază de imunitate în conformitate cu articolul 72 din Constituție. Nu pot fi percheziționați, reținuți sau arestați fără încuviințarea Camerei din care fac parte. În plus, Constituția le garantează că nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului.

Aceste forme de imunitate pentru deputați și senatori sunt însă obișnuite. De exemplu, mai sunt 101 țări în care arestarea unui ales trebuie aprobată de colegii săi din Parlament. În Danemarca, Portugalia și Bulgaria, o anchetă penală asupra unui parlamentar ales încetează pe timpul mandatului și se reia după.

Din 162 de țări care au în Constituție prevederi privind imunitatea, în nu mai puțin de 131 de state declarațiile din Parlament sunt protejate de urmărirea penală. Imunitatea pentru voturile din Parlament este prevăzută în Constitu-

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

ția a 106 state, arată un studiu al think tank-ului Open Politics.

În 82 de țări, Parlamentul trebuie să aprobe nu doar arestarea, ci și punerea sub urmărire penală a unui membru.

În UE, în 23 de state este necesar acordul Parlamentului pentru reținere sau arestare, iar în Cipru este nevoie de acordul Curții Supreme. În 19 din 28 state membre ale UE, imunitatea se aplică și la urmărirea penală. În România, urmărirea penală a parlamentarilor poate fi începută fără aviz.

Miniștrii, la mâna Parlamentului

Imunitatea miniștrilor este prevăzută în articolul 109 din Constituție și în legea privind responsabilitatea ministerială. Numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele pot cere urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercitarea funcției lor.

În cazul în care s-a cerut această urmărire penală, Președintele poate cere suspendarea din funcție a ministrului. Dacă se hotărăște trimiterea în judecată, demnitarul respectiv este suspendat de drept din funcție.

Dreptul de suspendare aparține Președintelui României, la propunerea ministrului Justiției sau a primului-ministru. Membrii Guvernului răspund astfel doar pentru fapte comise în legătură cu exercițiul funcției lor. Pentru altfel de fapte, răspund potrivit dreptului comun.

PENSIONARUL ȘEF AL CCR
Judecătorii constituționali au primit imunitate și pensii speciale și acum îi apără pe toți cei care beneficiază de aceste privilegii

Curtea Constituțională a decis că în cazul membrilor Guvernului care sunt și deputați, cererea de urmărire penală poate fi dispusă doar de Camera Deputaților, iar pentru cei care sunt și senatori, aceasta poate fi înaintată doar de Senat. Pentru aceia care nu sunt nici deputați, nici senatori, cererea de urmărire penală aparține Președintelui României.

UE: Se abuzează de imunitate

România a fost criticată constant în rapoartele MCV pentru modul în care parlamentarii și membrii Guvernului s-au folosit de imunitate pentru a scăpa de dosare penale.

Doar în 2019, Legislativul i-a salvat pe Călin Popescu Tăriceanu – implicat într-un dosar al spăgii Microsoft - și pe Florian Bodog, fostul ministru PSD al Sănătății, care și-ar fi angajat o consilieră care nu trecea pe la serviciu, dar beneficia de toate drepturile salariale.

În România, există mai multe cazuri în care demnitarii au scăpat, iar subalternii care le-au fost complici au ajuns la pușcărie. De exemplu, fostul ministru Laszlo Borbely (UDMR), în prezent consilier în aparatul de lucru al premierului Orban, a scăpat de două ori de solicitarea DNA de ridicare a imunității. În schimb, consilierul său, Szepessy Szabolcs, a fost condamnat la doi ani și șase luni cu executare pentru complicitate la trafic de influență și complicitate la cumpărare de influență.

În noiembrie 2017, Senatul a blocat solicitarea DNA de ridicare a imunității lui Viorel Ilie (ALDE), acuzat că ar fi vrut să aranjeze examenele de ocupare a unor funcții publice în ministerul pe care-l conducea pe atunci, pentru relația cu Parlamentul.

În noiembrie 2018, Felicia-Elena Pop, director de cabinet al ministrului Ilie Viorel, și Mihai-Cornel Zaharia, angajat în cadrul Ministerului pentru Relația cu Parlamentul și membru în comisia de concurs, au fost condamnați la câte doi ani de închisoare cu suspendare.

Tot la ALDE este refugiat și Varujan Vosganian, care a scăpat de două solicitări ale DIICOT de ridicare a imunității, în 2013 și în 2015.

În 2013, senatorii liberali s-au abținut de la vot, în 2015 au votat pentru ridicarea imunității. Ambele solicitări vizau dosarul „Gaze ieftine pentru Ioan Niculae". În septembrie 2017, DNA a cerut Camerei Deputaților ridicarea imunității Rovanei Plumb, acuzată de complicitate la abuz în serviciu.

Aceasta, ca ministru al Mediului, a ajutat-o pe Sevil Shhaideh, pe atunci secretar de stat la Ministerul Dezvoltării, să transfere insula Belina de la Apele Române la Consiliul Județean Teleorman, de unde a ajuns, de facto, în proprietatea lui Dragnea.

Camera Deputaților a protejat-o însă pe Rovana Plumb și a refuzat să-i ridice imunitatea. Alți acuzați în dosarul Belina, inclusiv Sevil Shhaideh, au fost trimiși în judecată, în vara lui 2018.

Președintele, aproape de neatins

Președintele României poate fi trimis în judecată doar pentru înaltă trădare. Articolul 96 din Constituție arată că doar Camera Deputaților și Senatul, în ședință comună, cu votul a cel puțin două treimi din numărul deputaților și senatorilor, pot hotărî punerea sub acuzare a

Tot mai multe categorii de bugetari au primit sau se pregătesc să beneficieze de protecție în fața sancțiunilor legale

Președintelui României pentru înaltă trădare. Analiza faptelor ce îi sunt imputate președintelui e realizată de către o comisie de anchetă ce se constituie printr-o hotărâre a Parlamentului. Raportul comisiei va fi transmis președintelui, care poate alege să ofere explicații cu privire la faptele de care este acuzat, nefiind obligat să facă vreo declarație.

Dacă Parlamentul hotărăște punerea sub acuzare, va fi sesizat procurorul general al Parchetului de pe lângă ICCJ, pentru ca acesta să dispună începerea procedurii judiciare. Competența de judecată aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție. Președintele este demis de drept la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.

Dragnea îi dă imunitate lui Dorneanu

În iulie 2018, și judecătorii Curții Constituționale au primit o anumită formă de imunitate. Președintele Klaus Iohannis a promulgat o lege prin care aceștia pot fi reținuți, arestați, percheziționați sau trimiși în judecată penală doar cu încuviințarea a două treimi din plenul Curții, la cererea Procurorului General.

În prima variantă a legii, contestată chiar la Curtea Constituțională de către parlamentarii USR și PLUS, judecătorii CCR nu puteau fi reținuți, arestați, percheziționați sau trimiși în judecată numai cu acordul plenului CCR, la cererea ministrului Justiției, sesizat, la rândul său, de procurorul general.

Inițiativa acestei legi a fost a deputatului minorității sârbe Adnagi Slavoliub, dar a fost votată și promovată de către majoritatea PSD din Camera Deputaților.

Cioloș oferă protecție DIPI

În 2016, premierul Dacian Cioloș a militarizat direcția de informații a Internelor, DIPI, aflată în plin scandal legat de modul în care a folosit fondurile. Doi ani mai târziu, fosta procuroare DNA Florica Mirică a explicat efectele acestei legi: procurorii militari îi protejează pe angajații serviciilor speciale militarizate.

„Au militarizat D.I.P.I. și l-au scos din competența noastră și au fost înlăturați ăia care au denunțat și toți ăia care au depus mărturie pe tema asta și s-a reîmprospătat personalul și întrebare de examen a fost dacă întâlnesc o fraudă, o denunță la Parchet sau o spun doar șefilor? Deci (...) nu ne mai putem atinge de fondurile operative, pentru că sunt toți militarizați, iar procurorii militari nu se ating de ei", a declarat Mirică într-o înregistrare difuzată de G4Media. O altă formă de protecție a polițiștilor este prin statutul polițistului. Potrivit acestuia, cercetarea disciplinară a polițiștilor trebuie să aibă loc în termen de șase luni de la data la care s-a luat cunoștință despre comiterea faptei, dar nu mai târziu de un an de la data săvârșirii faptei.

Iar dacă la mijloc e vorba și de vreo faptă penală, cercetarea disciplinară se suspendă din oficiu, până la pronunțarea unei sentințe definitive în dosarul penal. Cum anchetele durează de regulă mai mult de jumătate de an, în astfel de situații polițiștii care au încălcat regulamentele ajung să nu mai fie cercetați disciplinar.

Laura Ștefan: „Vor apărea noi forme de imunitate"

„Deci, pentru judecători și procurori avem nevoie de două filtre în domeniul justiției penale: unul la pornirea acțiunii penale - decide procurorul general - și altul la trimiterea în judecată - decide secția competentă din CSM. Aceste filtre sunt necesare pentru a proteja magistrații de eventuale abuzuri ale procurorilor, înțeleg. Deci, pentru magistrați nu sunt suficiente garanțiile oferite de sistemul judiciar cetățenilor obișnuiți. Nu sunt suficiente nici garanțiile oferite miniștrilor (avizul e doar pentru începerea urmăririi penale).

Nu sunt suficiente nici cele oferite parlamentarilor (aviz pentru reținere, arestare sau percheziție). Strâmbă logică! Să nu ne mirăm dacă vor apărea noi forme de imunitate și la alții. Și să o lăsăm mai ușor cu încrederea pe care oamenii trebuie să o aibă în justiție când ea însăși n-are. Cu ce e mai bună soluția asta legislativă față de cea care instituia secția specială?! Nu știu cum de nu s-a gândit nimeni și la un aviz anterior pronunțării hotărârilor judecătorești.

Cred că e absolut necesară imunitatea totală a președintelui pe durata mandatului. Și cred că anumite imunități parțiale - reținere/arestare sunt justificate, dar la percheziție e prea mult".

Imunitatea în lume

101
țări în care arestarea unui ales trebuie aprobată de Parlament.

162
țări care au în Constituție prevederi privind imunitatea.

131
țări în care declarațiile din Parlament sunt protejate de urmărirea penală.

106
țări în care imunitatea pentru voturile din Parlament este prevăzută în Constituție

82
țări în care Parlamentul trebuie să aprobe nu doar arestarea, ci și punerea sub urmărire penală.

Imunitatea în UE

23
țări în care este necesar acordul Parlamentului pentru reținere sau arestare*

19
țări în care imunitatea se aplică și la urmărirea penală**

**în Cipru este nevoie de acordul Curții Supreme*
** în România, urmărirea penală a parlamentarilor poate fi începută fără aviz.*

Sursa: Open Politics

Bătălia pentru Pactul Verde, o bătălie mai întâi bugetară

AMBIȚIA UNIUNII EUROPENE este să devină primul continent neutru din punct de vedere climatic până în 2050. Cu alte cuvinte, își propune să ajungă la un echilibru între emisiile de carbon și absorbția naturală de carbon în doar 30 de ani. Bugetul european pentru următorii 7 ani va fi construit pentru a finanța în cea mai mare parte proiecte și investiții compatibile cu această ambiție.

Ce înseamnă noua orientare politică europeană pentru România?

Alături de celelalte țări din est, România se simte amenințată de această nouă viziune bugetară. Se teme că o parte din fondurile de coeziune, principalele fonduri de dezvoltare, vor fi îndreptate spre finanțarea noului Pact Ecologic, în detrimentul unor investiții în infrastructura de bază necesară dinamizării economice. Se teme în plus că fondurile verzi vor fi mai greu de obținut pentru că se vor distribui între proiecte concurente la nivel european, iar proiectele est-europene nu prea pot rivaliza cu proiectele vestice la capitolul de inovare.

„La prima vedere e normal să fim circumspecți cu noua politică europeană", spune europarlamentarul Clotilde Armand (foto). „E o schimbare majoră în construcția bugetară europeană. Vrem să ne asigurăm că politica de coeziune nu va fi afectată, iar tranziția ecologică nu va deveni o penalizare pentru convergența est-vest. Am insistat în Parlamentul European să fie recunoscută energia obținută din gaze naturale ca o energie de tranziție. Vom susține în continuare ca investițiile care folosesc acest tip de energie să fie acceptate. E o muncă de negociere pe care

trebuie să o ducă toți reprezentanții noștri la Bruxelles.

Înțelegerile se obțin însă în Consiliul European, în care România ca și celelalte state membre are drept de veto. E un drept de blocaj care permite o anumită presiune. Guvernul român are posibilitatea să vină cu o listă de proiecte strategice importante pentru dezvoltarea noastră și să solicite finanțări specifice. Altfel, nu vom atrage fondurile noi de tip inovare și Green Deal.

Introducerea unui criteriu de repartizare geografică a proiectelor este absolut necesară, dar nu va fi suficientă într-o primă etapă. Acum nu avem capacitatea de a propune proiecte care să câștige competiția în fața altor țări. De aceea, proiectele pe care le considerăm strategice trebuie incluse pe o listă separată, acceptată de partenerii noștri. Această listă trebuie să prevadă, de exemplu, proiecte de cercetare în tehnologii verzi, cum ar fi stocarea de electricitate, dezvoltarea unor noi ramuri industriale, clustere de agricultură bio. Ar trebui, pentru aceasta, să definim nu numai politica națională de industrializare și de agricultură, dar și tehnologiile în care vrem să fim lideri europeni. Spunem că Europa vrea să-și recapete leadership-ul mondial în domeniul economiei verzi, după ce a pierdut competiția în fața Americii și a Asiei în domeniul digital. Cu banii din Green Deal, România ar putea să-și deseneze și ea o nouă politică pentru a deveni într-un domeniu tehnologic liderul european.

renew europe.

Până la urmă, strategia guvernamentală își va spune cuvântul, dacă vom ști să negociem și apoi să absorbim inteligent fondurile.

Green Deal înseamnă fonduri în valoare 1.000 miliarde de euro pe o perioadă de 10 ani pentru a lupta împotriva schimbărilor climatice și poate fi o oportunitate și pentru noi. E nevoie să ne adaptăm rapid la această politică, în primul rând pentru că suntem cetățeni ai planetei, în al doilea rând, pentru că e o ocazie să recuperăm etape economice", atrage atenția europarlamentarul Clotilde Armand.

DOSARUL „REVOLUȚIA"

Cum s-au evaporat microfilmele Unității anti-KGB

Rechizitoriul procurorilor militari dezvăluie cum au dispărut, în ianuarie 1990, informații esențiale din UM 0110, structura de contraspionaj care-i monitoriza pe cei suspectați că sunt agenți ruși în România.

CE S-A ÎNTÂMPLAT CU ARHIVA UM 0110, cunoscută și sub numele de „Unitatea anti- KGB"? O întrebare la care rechizitoriul din Dosarul „Revoluția" nu răspunde fără echivoc, dar oferă informații extrem de interesante, în special despre momentul dispariției acesteia, „la finalul lunii ianuarie 1990".

UM 0110 se ocupa contrainformativ (contraspionaj) de agenții țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia, aliatele României la acea vreme. Arhiva acestei unități conținea informații despre agenții ruși, ofițeri de informații sau agenți de influență, care își desfășurau activitatea pe teritoriul țării noastre, dar și despre ofițerii de contraspionaj care-i monitorizau.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

Despre acest subiect a vorbit colonelul Vasile Lupu, fost locțiitor al comandantului UM 0110, numit în această poziție în octombrie 1988 și numit, începând cu 9 ianuarie 1990, chiar șef al acestei structuri de informații. El a dat o declarație la Secția Parchetelor Militare (SPM), în data de 19 iunie 2017.

Personajele implicate în operațiune

În zilele fierbinți ale Revoluției din decembrie '89, șeful UM 0110 era generalul Victor Neculicioiu, iar al doilea

FOSTUL DIRECTOR SRI
Virgil Măgureanu (sus) le-a spus procurorilor militari că nu l-a interesat ce conțin microfilmele UM 0110, poziție pe care a avut-o și fostul președinte Ion Iliescu (jos)

FOTO: INQUAM PHOTOS / RAUL GIUGLEA

locțiitor era colonelul Vasile Ionescu. În data de 9 ianuarie 1990, gen. Neculicioiu, șeful U.M. 0110, a fost trecut în rezervă, iar comanda unității a fost preluată de Vasile Lupu.

Relatările sale sunt extrem de interesante. Potrivit depoziției sale, cel mai activ serviciu pe teritoriul României ce aparținea fostei U.R.S.S. era G.R.U, agenția de informații militare. Pe de o parte, era personalul diplomatic, care „putea avea și alte preocupări, neconforme cu statutul lor".

În plus, în multe fabrici românești lucrau specialiști sovietici, care instalau aparatură tehnică sovietică. Potrivit lui Lupu, „preocupările acestora în afara serviciului" erau atent monitorizate. Nu în ultimul rând, erau „cetățenii români care au efectuat studii în Uniunea Sovietică și care, sub o formă sau alta, au înțeles să rămână într-o anumită dependență, fie și emoțională, față de respectiva țară".

Distrugerea arhivei a fost o operațiune dificilă, pentru că Unitatea anti-KGB nu avea la dispoziție un crematoriu

„În România existau atât specialiști sovietici la posturi, cât și numeroși autohtoni care puteau fi folosiți în anumite situații pe care le-ar fi creat G.R.U", punctează fostul ofițer al UM 0110.

El povestește că, imediat după fuga lui Ceaușescu, șeful UM 0110 a ordonat, în baza unei proceduri prestabilite, distrugerea arhivei, în special a informațiilor referitoare la ofițerii activi. Astfel, s-a intenționat ca informațiile sensibile să nu ajungă la agenții ruși, care ar fi putut să se răzbune pe ofițerii români de contraspionaj.

„A fost o operațiune dificilă, întrucât nu dispuneam de un crematoriu și nu am reușit, ca doar prin incendiere, să distrugem materialele existente, de aceea, s-a folosit și apa, transformând astfel hârtia într-o masă amorfă", își reamintește col. Vasile Lupu.

Generalul Neculicioiu a ordonat salvarea unui număr de circa 50-75 role de microfilme ale unor documente operative importante. A chemat în cabinetul său un maistru militar, tehnician, care a găurit tavanul fals și a introdus microfilmele. Apoi a reparat tavanul. Informația despre această operațiune era cunoscută doar de patru persoane: gen. Victor Neculicioiu, de locțiitorii Vasile Lupu și Vasile Ionescu și de către tehnician.

După preluarea UM 0110 de către MApN, Vasile Lupu a rămas la comandă și i-a raportat viceamiralului Dinu Ștefan. Acesta, în calitate de șef al Direcției de Informații Militare a MApN, a preluat conducerea unității imediat după 22 decembrie 1989. Lupu l-a informat de existența microfilmelor, dar nu a primit vreun ordin specific.

Către sfârșitul lunii ianuarie 1990, „posibil 24-27", Vasile Lupu a fost sunat de către viceamiralul Dinu Ștefan, care l-a înștiințat că va veni un consilier al președintelui C.F.S.N., Ion Iliescu, pentru a se interesa de „acea problemă știută numai de noi".

Era vorba de Virgil Măgureanu, care a venit însoțit de colonelul Mihai Stan, la acea vreme ofițer operativ la Serviciul „D" – Dezinformare – al Departamentului Securității Statului (DSS). Potrivit lui Lupu, cei doi l-au informat că au cunoștință despre microfilme și i-au cerut să le predea. Acest lucru s-a întâmplat, în baza unui proces-verbal întocmit în două exemplare. Unul a fost luat de Măgureanu, unul a rămas la Lupu.

„Microfilmele erau numerotate și au fost consemnate, fără vreo referire la conținut. Nu-mi amintesc exact numărul lor, însă estimez între 55-75.(....) Nu cunosc ce s-a întâmplat cu acestea, dar am înțeles că au fost predate la

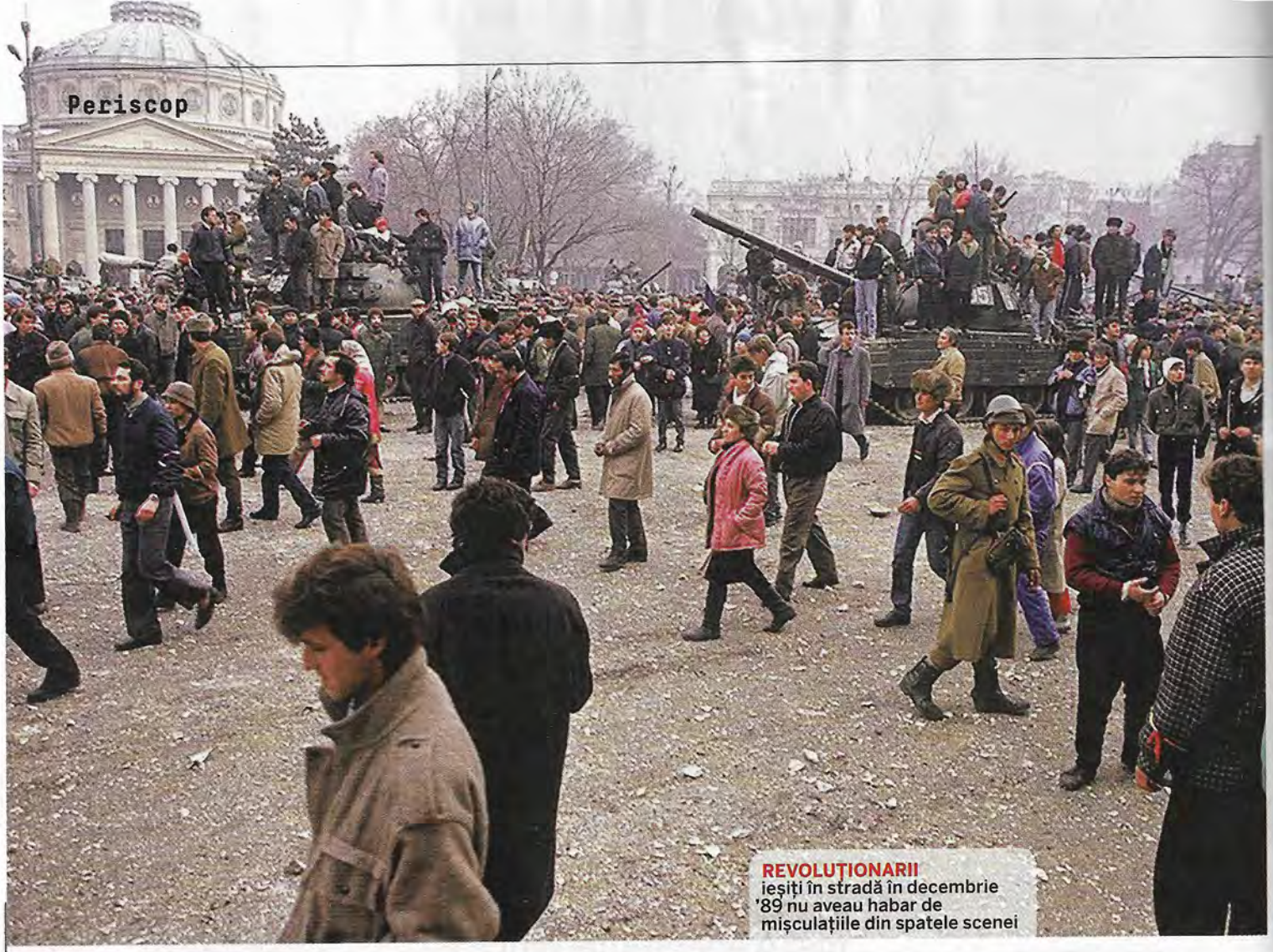

REVOLUȚIONARII ieșiți în stradă în decembrie '89 nu aveau habar de mișculațiile din spatele scenei

Centrul de Informare și Documentare al fostului D.S.S., subunitate care activa în continuare", susține comandantul de la acea vreme al UM 0110. El nu a precizat, însă, de unde a obținut această informație.

Comportament bizar

Despre preluarea microfilmelor le-a vorbit procurorilor militari, în calitate de martor, și locotenent-colonelul Mihai Stan, cel care l-a însoțit pe Virgil Măgureanu la sediul UM 0110. Stan a dat o declarație în fața procurorilor Secției Parchetelor Militare, în data de 12 iulie 2017, prilej cu care a dat detalii suplimentare.

La începutul anului 1990, Virgil Măgureanu i-a propus să-i devină consilier, acesta fiind motivul pentru care l-a însoțit în misiunea de preluare a microfilmelor. El spune că a aflat de existența lor „de la sediul UM 0110" și l-a informat „imediat pe Virgil Măgureanu". „[Acesta] s-a arătat interesat și a dispus ca în aceeași zi să mergem la adresa menționată. În consecință, ne-am deplasat cu un autoturism la imobilul în care funcționase UM 0110, unde am fost întâmpinați de col. Lupu Vasile, care asigura comanda. Acesta a confirmat informațiile pe care le aveam, a fost cooperant și a chemat doi subordonați care au spart zona plafonului indicată și de acolo au scos mai multe casete video, dar și diapozitive", a povestit lt.-col. Stan.

Ulterior, el a relatat un lucru extrem de interesant și bizar în același timp: „În acel moment (al preluării materialelor - n. red.), Virgil Măgureanu mi-a spus că sunt liber și, deși mi-am manifestat intenția de a rămâne, a insistat să plec".

Din acest motiv, susține Stan, nu a aflat ce conțineau microfilmele. În ziua următoare, a încercat să reia discuția cu Virgil Măgureanu pe tema lor, „însă am fost repezit de acesta, în sensul că nu era treaba mea".

Un alt detaliu extrem de interesant furnizat de col. Mihai Stan este că, ulterior preluării unei părți din arhiva UM 0110, Măgureanu a făcut o vizită la Moscova. Stan face chiar o legătură directă între cele două momente: „Bănuiesc faptul că, în acest moment, microfilmele se află la Moscova, deoarece știu că ulterior Virgil Măgureanu a făcut o vizită la Moscova". Afirmația sa rămâne o simplă speculație, deoarece el nu oferă nicio probă în sprijinul ipotezei sale.

Măgureanu: Nu m-a interesat conținutul casetelor

Protagonistul principal, Virgil Măgureanu, a dat și el o declarație de martor la sediul Secției Parchetelor Militare (SPM), în data de 24 mai 2017. Depoziția sa este anterioară celei date de ofițerii de Securitate Vasile Lupu și Mihai Stan și, din păcate, nu a fost reluată de procurori pentru a răspunde la acuzațiile aduse de lt.- col. Mihai Stan.

„Îmi amintesc că, în prima parte a anului 1990, însă nu pot preciza exact dacă înainte sau după înființarea Serviciului Român de Informații, am primit o informație de la ofițerul Mihai Stan, locotenent-colonel în cadrul fostei Securități, la Serviciul «D» (Dezinformare), care lucra împreună cu mine în vederea formării noilor structuri, cu privire la faptul că putem recupera unele materiale întocmite de vechea Securitate", a povestit Măgureanu.

El susține că Stan nu i-a spus de unde avea informația referitoare la microfilmele UM 0110 și nici nu l-a interesat acest aspect. Fostul director al SRI precizează că sediul Unității era într-o clădire de pe strada Roma din București, unde s-a deplasat împreună cu consilierul său Mihai Stan.

El susține că a aflat de la col. Vasile Lupu - „care ne-a informat că știe despre scopul vizitei și ne va acorda întregul sprijin"- că în acea clădire funcționase sediul fostei U.M. 0110.

Măgureanu a confirmat informația furnizată de Lupu conform căreia s-ar fi găsit circa 75 de casete, dar a insistat că nu știe dacă „erau numai casete audio sau și video".

El admite și că a preluat casetele în baza unui proces-verbal întocmit în două exemplare. „Bunurile găsite au fost predate structurilor de linie din cadrul organismului care se ocupa în continuare de securitatea națională, iar procesul-verbal l-am predat secretariatului instituției la care lucram. Nu am fost niciodată interesat de conținutul acelor casete care reprezentau înregistrări în cazurile operative instrumentate de către ofițerii UM 0110, astfel încât nu pot da detalii despre conținutul lor", susține Măgureanu, cu precizarea că l-a informat imediat pe președintele CFSN, Ion Iliescu. Se pare, din relatările lui Măgureanu, că nici Iliescu nu a fost curios să afle ce conțineau microfilmele. „[Iliescu] a fost de acord cu măsurile luate, însă nu a manifestat vreun interes pentru conținutul casetelor", le-a spus procurorilor fostul director al SRI.

Gen. Nicolae Militaru a aflat, în zilele fierbinți ale Revoluției, că ofițerii UM 0110 îi dăduseră numele de cod „Milică"

Un geamantan pentru gen. Nicolae Militaru

În rechizitoriul din Dosarul „Revoluția", procurorii militari menționează „o altă situație asemănătoare, privind recuperarea unor probe compromițătoare", cel mai probabil provenind tot de la UM 0110. Despre acestea, gen. col. (r) Nicolae Militaru a vorbit în fața Comisiei senatoriale pentru cercetarea evenimentelor din decembrie '89 (dosar nr. 237/J.I.4, stenograma nr.2 din 23 septembrie 1993). Important de precizat că Militaru era monitorizat de UM 0110, deoarece era suspectat că a fost unul dintre agenții Moscovei, membru al grupului care, la mijlocul anilor '80, urmărea răsturnarea de la putere a lui Nicolae Ceaușescu. Din acest grup făcea parte și Ion Iliescu. Militaru povestește că, imediat după numirea sa verbală, de către Ion Iliescu, ca ministru al Apărării, în 23 decembrie 1989, în biroul său a venit „un civil cu un geamantan în mână". „A spus că este maiorul Dobre Viorel și că a venit să prezinte niște documente. A deschis geamantanul care era plin cu registre cu convorbiri. Acolo am văzut că mie mi se spunea «Milică» (...) L-am întrebat dacă nu are și înregistrările și mi-a spus că dacă-i dau o mașină îmi aduce și înregistrările, pe care le-a adus și știu că Ionel s-a ocupat de această treabă (procurorii militari notează în rechizitoriu că este vorba de «generalul Vasile Ionel, colaborator al serviciilor de informații sovietice, numit de Iliescu Ion imediat după Revoluție în funcția de Șef al MStM al Armatei»). Mai târziu, se pare că Brucan și-a luat și el dosarul".

STUDIO MOBIL

Barna: „În 2017, nu a fost chimie cu Cioloș"

Studioul mobil al „Periscop", emisiune realizată de *Newsweek România*, este din nou gata să primească, în 24 de ediții, oamenii momentului, dintre personalitățile momentului sau dintre cei mai puțini cunoscuți, dar care schimbă comunitățile în care trăiesc.

PRIMA EDIȚIE A „PERISCOP" DIN SEZONUL AL DOILEA L-A AVUT ca invitat pe Dan Barna, președintele USR. Acesta a vorbit despre temele care stârnesc mari pasiuni azi: alegerile anticipate, participarea la guvernare, fuziunea dintre USR și PLUS, orientarea ideologică a useriștilor, eșecul în alegerile anticipate.

DE

RĂZVAN CHIRUȚĂ

razvan.chiruta@newsweek.ro

Newsweek România: **Ați anunțat că veți începe negocierile pentru fuziune imediat după alegerile locale. Nu e prea devreme, având în vedere că nu veți avea timp până la alegerile parlamentare?**

Dan Barna: Fuziunea propriu-zisă se va întâmpla, probabil, după alegeri. Însă un proces de fuziune este complex și durează între unul și doi ani. Din perspectiva asta, dacă vrem să avem o fuziune după alegeri, e important să

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA

demarăm acest proces. Evident vom ajunge la consultarea membrilor, dar ca să o poți face, e normal să le prezinți cum va arăta fuziunea.

Degeaba întrebi un om dacă-i plac mugurii de bambus tocăniță, dacă nu a gustat-o niciodată, ce să spună? Habar nu am. Probabil va fi necesar un congres prin vară, am luat în calcul și alegerile anticipate.

De ce v-ați hotărât să faceți fuziune, după doi ani în care ați mers împreună?

Perspectiva fuziunii a fost firească din momentul în care PLUS s-a înființat. A fost un moment în care Dacian Cioloș și colegii lui voiau să vină în USR, în 2017. Atunci nu a fost chimie. Lucrurile au mers mai departe, s-a înființat PLUS, dar suntem două partide cu același electorat și același tip de membri. Generațiile care au decis să se implice în modernizarea României. Oameni care ne-am axat energia pe reușita personală, rămânând în logica care s-a rostogolit aproape 30 de ani în România că politica trebuie să o facă alții. Asta a mers 25 de ani așa. Rata de înnoire a politicienilor a fost redusă.

Ce credeți că s-a întâmplat în lunile de la europarlamentare la prezidențiale, în care USR-PLUS a pierdut aproape 10%. Ați greșit dumneavoastră, ați fost impecabil, dar v-au săpat alții?

Rezultatul nu a fost nici pe departe un eșec. Chiar e interesant, am avut o discuție cu președintele Iohannis la câteva săptămâni după alegeri și, discutând după ce s-a întâmplat în campanie, mi-a spus: „Nu fiți foarte dur cu dumneavoastră, în sens larg, pentru că rezultatul a fost foarte bun, așteptările au fost greșite".

Din perspectiva aceasta, poate a fost și o... Rezultatul e foarte bun pentru un partid și un candidat care în urmă cu trei ani nu existau în spațiul public.

Eu, în 2016, înainte să fiu invitat să fac parte din guvernul Cioloș, nu cunoșteam, literal, pe nimeni din clasa politică. Nu aveam nicio legătură cu clasa politică. Or, în trei ani să ajungi să fii votat de 1,5 milioane de oameni, să ai 15%, este un rezultat fantastic după toate standardele.

E aproape imposibil să aibă loc alegeri anticipate în România, pe principiul că mulți dintre cei care sunt acum în Parlament probabil nu vor mai intra în perspectiva unor noi alegeri. De ce și-ar tăia craca?

Știu că e greu, dar dacă era ușor, o făcea PSD. Anticipatele sunt un lucru dificil, pentru că întreaga constituție a fost gândită în această logică, a aproape imposibilității de a ajunge la europarlamentare. Suntem unul dintre foarte puținele state, cred, în care parlamentarii trebuie să voteze ca să plece ei înșiși acasă. În celelalte sisteme, alegerile anticipate pot fi declanșate de președinte, de premier, de altă forță politică legitimă care poate să inițieze un astfel de proces. Ceea ce e aproape ridicol.

De ce sunt obligatorii alegerile locale în două tururi?

Alegerile în două tururi sunt varianta necesară, morală și sănătoasă. Există sute de argumente pentru care alegerea primarilor în două tururi este varianta corectă. Noi chiar ne propunem ca după alegerile generale să avem o majoritate prin care să putem face o reformă constituțională și acest principiu să fie în constituție.

Ca să nu mai vină o dată la trei patru ani, într-o conjunctură de un interes al unui partid sau altul, să schimbe...

Pentru că asta a fost mereu monedă de schimb, primarii aleși într-un tur sau două tururi, după cum le convenea sau nu unora în plan politic.

Periscop este o emisiune susținută de *Volkswagen Vehicule Comerciale* și filmată cu echipamente Olympus. Interviul video integral poate fi vizionat pe site-ul *www.newsweek.ro* sau prin scanarea acestui QR Code.

RĂZBOIUL CU NAȚIONAL-COMUNIȘTII

„Vor să se lupte în mocirlă? Pe ei!"

Daniel Funeriu a explicat, în misiunea „Periscop", de ce l-a atacat atât de dur pe Tudor Gheorghe și de ce apelul serafic la lichele, cu care a început democrația românească, nu mai funcționează.

NOUA GENERAȚIE DE POLITICIENI, CARE SE OPUNE trimiterii României în străfundurile întunecate din care am ieșit acum 30 de ani, trebuie să fie mult mai curajoasă, mult mai articulată și nemiloasă în procesul de deparazitare a structurilor statului de elementele național-comunismului, consideră fostul ministru al Educației, în interviul acordat pentru a doua ediție a „Periscop".

Newsweek Romania: **De ce ați folosit un limbaj atât de dur la adresa rapsodului Tudor Gheorghe? L-ați numit „mizerabile rapsod".**

Daniel Funeriu: Cred că este important pentru mai tinerii noștri privitori să le spunem că puterea politică de dinainte de '89 s-a transformat în trei piloni: pilonul judiciar, Cătălin Voicu, mafia din Justiție, pilonul mediatic - Voiculescu și pilonul financiar. Toți securiștii, toți rezidenții DIE ai României, care aveau acces la resurse, care au făcut bani și care astăzi sunt ascunși își trimit copiii să ne conducă. Acești trei piloni care au ca rădăcină comună aparatul opresiv al lui Ceaușescu astăzi încă ne conduc țara.

DE

SILVIU SERGIU

silviu.sergiu@newsweek.ro

Și o fac alimentând astfel de mesaje învechite la care rezonează o anumită categorie socială?
Orice putere formală sau informală are nevoie de un fond emoțional. Acest fond emoțional trebuie să aibă niște vectori. De aceea i-am spus ce i-am spus lui Tudor Gheorghe. I-am spus „mizerabile rapsod", i-am spus că și-a bătut joc de talentul său, i-am spus că este o canalie talentată, pentru că prin astfel de indivizi, prin astfel de manifestări, care ne trimit tot timpul într-un pesimism, care ne spun tot timpul că străinii ne conduc țara, care ne spun tot timpul să ieșim în Europa cu capul plecat, prin asta trăiește trecutul.

Dacă are un public care rezonează cu chestiunile astea, nu trebuie să i se adreseze? Trebuie oprit să o facă?
Proba că perioada trecută de la Revoluție nu a fost degeaba este tocmai faptul că astăzi poți să faci aceste lucruri. Bineînțeles că nu trebuie interzis. Nici n-am cerut acest lucru. Eu i-am spus doar să-și ceară scuze de la tinerii acestei țări care văd lumea într-un mod luminos, nu prin prisma plenarelor PCR.

Credeți că Tudor Gheorghe are capacitatea să păcălească generațiile tinere?
Din păcate da.

De ce?
Pentru că nu am fost suficient de buni în a explica generațiilor tinere toxicitatea comunismului. Astăzi vezi foarte mulți tineri care îmbrățișează idealurile generoase ale socialismului sau ale comunismului. Revenind la întrebarea dvs. de ce am fost atât de vehement. Oamenii care se hrănesc din acest pesimism nu au nicio vină. Sunt oameni care au suferit în această tranziție. Oameni care aveau 60 de ani la Revoluție, nu s-au mai regăsit pe noile coordonate...

Oamenii care se hrănesc din acest pesimism nu au nicio vină. Sunt oameni care au suferit în această tranziție

Chiar și mai tineri.
...sigur. Nu e vina lor. Publicul lui Tudor Gheorghe nu are nicio vină. Ce trebuie să combatem ca persoane publice este acel tip de politician care ne trimite în străfundurile istoriei negre pe care a trăit-o România. Ori duritatea mesajului se contrapune voluntar - am făcut acest lucru nu întâmplător - seraficului apel către lichele al lui Gabriel Liiceanu cu care a început democrația românească. Partea bună a societății românești după '89 a făcut un apel către lichele, ăia veneau cu minerii și ne dădeau în cap...

Noi am scos floreta împotriva bâtei.
Exact. Ăia veneau cu bâtele în Piața Universității și noi le spuneam: „Stați puțin, lichelelor, vă rugăm frumos".

Practic dvs. ce propuneți intelectualității românești pro-occidentale? Să renunțe la floretă și să scoată și ea bâta? Cum vedeți lupta cu forțele național-comunismului?
Aceste forțe au populat structurile statului. Oamenii care se află în structurile statului și care sunt vectorii acestui național comunism de grotă trebuie extrași. Fără milă. Apelul meu este mai degrabă către politicienii noi. Să luăm cazul practic, USR. Eu am dorit foarte mult succesul lor. Sunt niște tineri educați, care vor lucruri bune. Mesajul meu este simplu: „Oameni buni, fiți mai puternici! Nu vă fie teamă. Când sunteți în studiourile Antenei 3, când vedeți toți oamenii care vă calcă în picioare, țineți-le piept! Nu vă dați primadone. Nu plecați în platou că nu-i de voi. Ăștia vor să se lupte în mocirlă? Pe ei! Atacați-i pe terenul lor. Nu vă dați în lături, pentru că altminteri peste 20 de ani vom vorbi aceleași lucruri".

Asta dacă nu cumva unii lideri ai USR nu se duc la Antena 3 și o legitimează, pentru că avem și cazuri din acestea.
Noua generație, clasa politică ce se opune trimiterii României în aceste străfunduri din care am ieșit acum 30 de ani trebuie să fie mult mai curajoasă, mult mai articulată, să propună, în același timp cu deparazitarea structurilor statului, chestii luminoase.

Dar de ce forțele refractare se întorc de fiecare dată pe cai mari? Așa pare?
Țineți minte. Mediocritatea are o uluitoare capacitate de solidarizare și de reproducere. Excelența, nu. Excelența, intelectualii văd diferențe fine, între Baconschi și Funeriu, între Papahagi și poate un intelectual de stânga, nu știu, Tismăneanu. Noi vedem aceste diferențe fine, fiecare vrem să avem dreptatea noastră. Nu. Mediocritatea e solidară, pentru că știe că dacă nu este solidară va fi spulberată. Mai am un mesaj: „Oameni buni, solidarizați-vă cu cei care schimbă lucrurile!".

Periscop este o emisiune susținută de *Volkswagen Vehicule Comerciale* și filmată cu echipamente Olympus. Interviul video integral poate fi vizionat pe site-ul *www.newsweek.ro* sau prin scanarea acestui QR Code.

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA

DICTATURĂ

Incredibila sfidare a lui Ceaușescu de către disidentul Cangeopol

Cu un an înainte de cea mai sângeroasă revoltă anti-comunistă din Est, ieșeanul îl critica deschis pe Tovarăș.

O RELATARE DESPRE UN CURAJ nebun, pe care puțini l-au avut în timpul regimului comunist: în 1988, în plină dictatură, ieșeanul Liviu Cangeopol l-a criticat pe Ceaușescu într-una dintre cele mai faimoase publicații din Franța, ironizându-l pe cel ce părea de neclintit în fruntea statului: „cea mai genială ființă care a trăit vreodată pe această planetă". A vorbit despre faptul că „e o sărăcie în magazine de până și noi ne mirăm", terminând apoteotic: „Fii mulțumit, domnule Ceaușescu: vei rămâne în istorie! Nu te va putea smulge nimeni din jilțul infamiei în care vei fi țintuit în vecii vecilor în chip de cel mai mare dușman al unui popor care nu ți-a făcut alt rău decît acela de a te fi zămislit!".

Ulterior, Cangeopol a trimis în Occident o carte care denunța sistemul totalitar, banda pe care era înregistrată trecând granița în trusa de farduri a unei italience.

Au urmat persecuțiile Securității și plecarea în America, autoritățile române preferând să scape de o voce incomodă din interiorul lagărului comunist. La 32 de ani de la acel moment, Cangeopol a revenit în Iași, unde a primit titlul de cetățean de onoare, „ca o recunoaștere a sacrificiilor făcute de Domnia Sa pentru apărarea demnității naționale a românilor".

„Asta prevestește o explozie"

Liviu Cangeopol a pus pe jar Securitatea din Iași, structură condusă de Constantin Ciurlău, notoriu printre disidenți, personaj care, după 1989, a primit verdict de poliție politică.

Cu studii în Filologie, Cangeopol a debutat la 22 de ani, ca scriitor, în revista *Dialog*. Redactorul-șef de atunci al revistei, profesorul Alexandru Călinescu, a încercat apoi să îi publice din nou creațiile, dar a primit refuzul constant al cenzurii. „(...) era, în definitiv, un marginal, incapabil de concesii, refuzând să se supună exigențelor regimului", a scris recent Călinescu în Laudatio din proiectul de acordare a titlului de cetățean de onoare al Municipiului Iași.

DE

SORIN SEMENIUC

A urmat respingerea unui volum de poeme, la care era co-autor, lucru care l-a făcut să nu mai încerce să publice în țară.

A făcut parte din „Grupul de la Iași", unul dintre importantele nuclee de atitudine anti-comunistă ale intelectualității românești de dinainte de 1989.

În 1988 a comis un gest extrem de riscant pentru acea perioadă: l-a criticat deschis pe Ceaușescu și regimul acestuia într-un interviu publicat în revista franceză *Libération* și reluat de postul de radio *Europa Liberă*. Un text care a făcut mare vâlvă și care i-a adus represiunea Securității.

Citite acum, la aproape 32 de ani de la publicare, răspunsurile uimesc prin îndrăzneală, acuratețe și viziune. Doar un exemplu din ultima categorie: „Dac-aș fi fost lider, m-ar fi îngrijorat tăcerea și lipsa totală de reacție a maselor. Asta prevestește o explozie ce nu va mai putea fi oprită. E o iluzie să crezi că Securitatea va putea face față furiei dezlănțuite a mulțimii". Era 1988.

O carte înregistrată pe casete

În același an, împreună cu Dan Petrescu, alt intelectual parte a disidenței numite „Grupul de la Iași", au pus la cale un alt plan de subminare a regimului comunist. Timp de câteva luni, cei doi au înregistrat un dialog-carte, cu scopul de a-l transmite și apoi publica în Occident. Au fost, în final, cinci casete din care au fost extrase benzile. Acestea au fost încredințate unei prietene pe nume Anna Alassio, lector de Civilizație italiană la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași.

Pentru a trece de frontieră, femeia le-a ascuns într-o cutie de pudră. Înregistrarea a fost transcrisă, câteva fragmente fiind citite la postul de radio *Vocea Americii*.

Evenimentele din decembrie 1989 și dispariția cenzurii au făcut ca dialo-

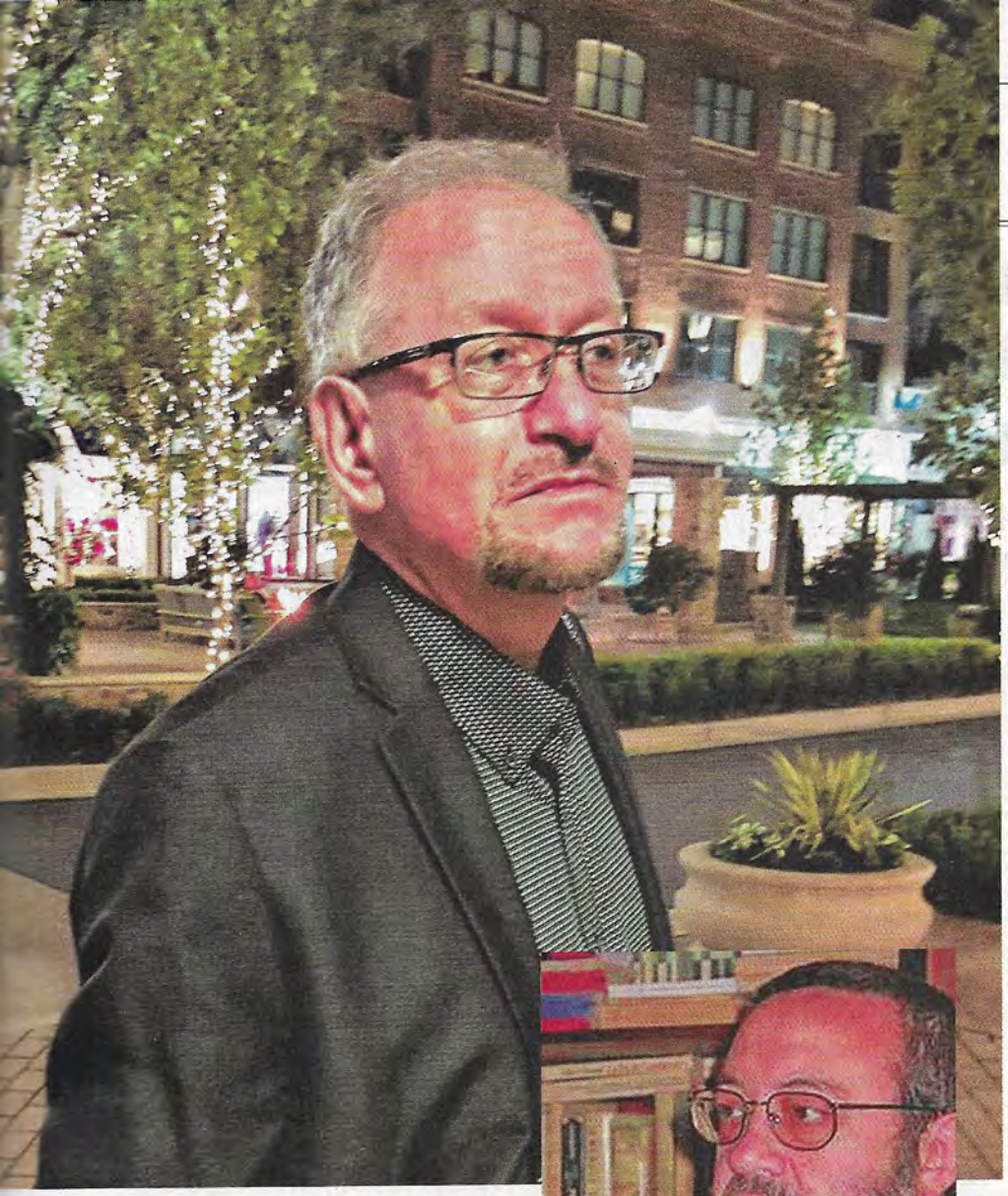

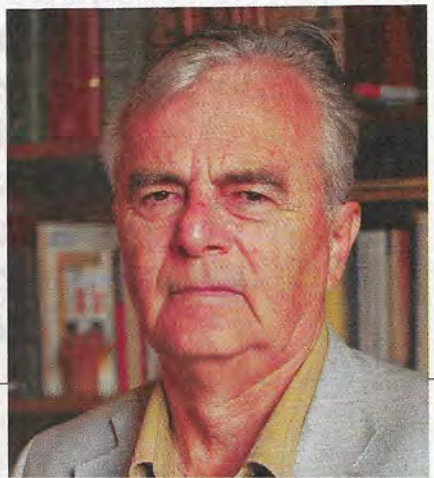

IAȘI
Scriitorul Dan Petrescu (mijloc) și profesorul Alexandru Călinescu (jos) i-au marcat tinerețea lui Liviu Cangeopol. În Statele Unite, Liviu Cangeopol (sus) s-a integrat mai bine decât în România, după cum singur mărturisește.

FOTO: COTIDIANUL.RO; ALTIASI.RO; LIVIU CANGEOPOL

gurile să fie publicate rapid în România, la începutul lui 1990, în volumul „Ce-ar mai fi de spus. Convorbiri libere într-o țară ocupată", Editura Minerva, cartea fiind republicată, în ediție revizuită și adăugită, în anul 2000, la Editura Nemira.

„În anii '50 aș fi fost un om mort"

După un model patentat în lagărul comunist, lui Cangeopol i s-a înlesnit plecarea, regimul lui Ceaușescu, aflat atunci sub privirile atente ale presei occidentale, preferând să scape de opozanți prin „expulzarea" lor peste granită. „În anii '50 aș fi fost un om mort pentru o asemenea vină", recunoaște acum Cangeopol.

Ajuns în SUA, timp de 11 ani a publicat articole despre realitățile românești, criticând ceea ce se petrecea aici. S-a întors de câteva ori: „Am fost de vreo 5-6 ori în România, în Iași, prima oară în 1994, când am avut multiple motive de groază, la nivel uman, în primul rând. Am constatat că, aproape fără excepție, toți foștii mei prieteni decăzuseră moral. Ultima oară am fost acum vreo trei ani, când groaza s-a mai diminuat, deși prietenii rămăseseră la fel. Între timp au mai murit".

În 2010 a renunțat la jurnalismul de opinie, poate și pentru că, anterior, revenise la pana scriitorului. A publicat mai multe volume: „Exerciții de Uitare", (Editura Integral, 2019), „Trilogia Trecerii", (Editura Brumar, 2019), „Imponderabil - Jurnal către capătul nopții", (Editura Integral, 2018), „Virtutea Aparențelor", (Editura Institutul European, 2016), „Calmul Prelevat în Furtună", (Editura Cartea Românească, 2013), „Zâmbetul, Portret al țărmului la asfințit" (Editura Humanitas, 2007).

În paginile următoare, *Newsweek România* publică fragmente din interviul acordat *Libération* în 1988 (preluare din ediția a II-a a volumului „Ce-ar mai fi de spus. Convorbiri libere într-o țară ocupată", p. 244-250), precum și un alt interviu, realizat recent cu Liviu Cangeopol de către *Newsweek România*. În primul text a fost păstrat șapoul jurnalistului francez, precum și ortografia din volum. Intertitlurile aparțin *Newsweek România*.

Fii mulțumit, domnule Ceaușescu: vei rămâne în istorie!

Interviul dat de disidentul de la Iași publicației franceze *Libération* putea să-l coste pe acesta libertatea.

LIVIU CANGEOPOL ESTE definit ca fiind în incompatibilitate cu societatea socialistă. Cangeopol locuiește la Iași, are 33 de ani, s-a apucat să scrie de opt-nouă ani. A debutat în 1979, cu proze în revista *Dialog* din Iași. I-au mai apărut texte în revistele *Convorbiri literare, Opinia studențească* și *Luceafărul*. A propus un volum de poeme, împreună cu alți doi tineri scriitori, prefațat de Cezar Ivănescu și Mihai Șora. Manuscrisul a fost însă respins de cenzură. Referatul lui Liviu Călin menționa că este „nepublicabil, lipsindu-i latura tonică, optimistă, entuziastă, compatibilă cu exigențele societății socialiste multilateral dezvoltate".

De-atunci Cangeopol a hotărît să nu mai încerce să publice nimic în România.

Ceea ce este astăzi clar în România, spune Cangeopol, este că toată lumea dorește o schimbare. Singurii care nu își recunosc propriile greșeli și care preferă imobilismul, sînt cei care se află acum în fruntea țării.

Libération: Cum s-a ajuns la această situație în care se află acum țara dumneavoastră?

Liviu Cangeopol: Au greșit. (...) Toți au greșit. Toți sînt vinovați. S-a dat vina pe ruși. Mîine o vor da pe conducători. Ce este limpede este că toți vor o schimbare. Singurii care nici nu recunosc c-au greșit și nici nu vor vreo schimbare sînt cei care se află acum la cîrma țării.

Care ar fi explicația menținerii acestei situații?

Acest coșmar incredibil se datorează succesului (...) fricii. Principala ei calitate este faptul că paralizează. A doua este reacția în lanț. Cei ce au slujbe se tem să nu le piardă; cei care n-au se tem să nu fie arestați; cei ce arestează se tem să nu fie trași la răspundere că nu și-au făcut datoria sau tocmai pentru că și-au făcut-o; cei ce trag la răspundere se tem să nu fie trași în jos sau, și mai rău pentru ei, să nu fie trași în sus; urmează cei ce se tem să nu se prăbușească din vîrful piramidei sau că vor trebui să dea socoteală mîine pentru ce-au făcut ieri; și, în sfîrșit, în vîrf de tot, se află tribul prezidențial care tremură din toate încheieturile. Aceasta este acțiunea pe verticală a fricii. La fiecare nivel există și o acțiune pe orizontală, unindu-i pe cei de același rang.

Interviul pentru *Libération* a fost de o sinceritate brutală nu doar în ce-l privea pe Nicolae Ceaușescu, ci și pe români

Se spune despre țara dumneavoastră că este o țară a paradoxurilor. Puteți să ne explicați aceasta?

Nu pot să vă explic, dar pot să vă dau cîteva exemple. Sîntem compatrioții celei mai geniale ființe care a trăit vreodată pe această planetă, dar sîntem sufocați de o agresivă prostie la fiecare pas; e o sărăcie în magazine de pînă și noi ne mirăm, dar au fost respinse ajutoarele din Occident și în același timp căpeteniile de la București nu-și mai găseau liniștea pentru că ajutoarele noastre alimentare (!) nu puteau să ajungă în taberele palestiniene de pe teritoriul Israelului și al Libanului.

Cît credeți că mai poate dura aceasta?

Există părerea că meritățm această nenorocire care s-a abătut peste noi. Dar există și părerea că oricît am fi greșit, am plătit cu vîrf și îndesat. (...)

Cum credeți că se poate îndrepta situația actuală?

Există trei tipuri de păreri: primul, împărtășit de așa-zișii „fataliști", susține că această situție nu se mai poate îndrepta. În cea de-a doua categorie intră cei ce sînt de acord cu ideea că totuși s-ar mai putea salva ceva. Aceștia ar fi „realiștii". Cei ce se află în cea de-a treia categorie susțin că, dacă e cazul, lucrurile pot fi îndreptate chiar mai repede decît în Uniunea Sovietică. Pe aceștia i-aș numi „entuziaștii". (...)

Vedeți ca probabilă o contrarevoluție populară de genul celei din Ungaria anului 1956?

Nu este exclus. Dac-aș fi fost lider, m-ar fi îngrijorat tăcerea și lipsa totală de reacție a maselor. Asta prevestește o explozie ce nu va mai putea fi oprită. E

IAȘI
Scriitorii Dorin Spineanu, Liviu Antonesei și Liviu Cangeopol în 1983.

o iluzie să crezi că Securitatea va putea face față furiei dezlănțuite a mulțimii. Dintr-un anumit punct de vedere, cei ce intră public în opoziție au rolul unor supape prin care se mai pierde presiune. Un serviciu indirect făcut stăpînirii. Privit astfel, faptul că Securitatea șicanează sistematic anumite persoane, obligîndu-le la o manifestare publică a revoltei, poate fi interpretat ca fiind una din datoriile pe care și le asumă ea în sistem. (...)

Care este rolul bisericii în România?

Biserica ortodoxă română este doar diversificare a controlului puterii de stat. Modul în care s-au debarasat sfințiile lor de preotul Gheorghe Calciu este caracteristic. Au făcut regimului absolut toate concesiile. Celelalte grupări religioase sunt nesemnificative.

Care credeți că ar fi explicația faptului că sistemele comuniste mai rezistă încă în atîtea țări?

Alexander Zinoviev a arătat că nici un sistem nu este total lipsit de calități. Sistemul comunist, ce-i drept, are ceva mai puține. Dar totuși are. Le voi enumera pe scurt: comoditatea unui serviciu călduț – prost plătit, dar în care nu ți se cere să faci nimic. Aș vrea să subliniez că multe așa-zise mișcări de opoziție și-au întețit activitatea de îndată ce regimurile comuniste au început să-și mărească pretențiile în ceea ce privește productivitatea și rentabilitatea. Altă calitate a sistemului comunist ar fi cea a debarasării de corvoada opțiunilor de orice fel: culturale, materiale sau informaționale. Apoi ar fi bucuria fără margini a achiziționării unor produse pe care în Occident le poți găsi pe toate drumurile. Nici un occidental nu-și poate imagina ce-nseamnă să vii acasă cu un borcănaș de Ness după ce te-ai zbătut să-ți păstrezi locul într-o mulțime de sute de persoane, în frigul unei nopți de iarnă. (...)

Ce ne puteți spune despre responsabilitatea liderilor în sistemul comunist?

Se spune despre Ceaușescu că este deja dincolo de orice pedeapsă. Și, oricum, este un om bătrîn. Cît ar mai putea să zacă în pușcărie? N-ar putea plăti nici măcar pentru răul făcut celor cărora le-a dărîmat casele în București. Dar ce-ar merita pentru că un popor întreg a uitat să mai rîdă? Cum ar putea plăti pentru mutațiile genetice care au apărut ca urmare a lipsurilor de tot felul? Cu ce-ar putea răscumpăra spaima cu care se vor trezi urlînd în miezul nopții strănepoții noștri? Cum ar putea anula rușinea pe care o va purta în el, zeci de ani de-acum încolo, numele de român? Cum să facă uitat deserviciul pe care l-a adus umanității prin faptul c-a avut aspect uman? Cine l-ar putea disculpa de injuria pe care a adus-o rațiunii, pentru că ne-a forțat să-l pomenim în raționamentele noastre? Cum și-ar putea ispăși crima pe care a făcut-o punînd adevărul să copuleze cu minciuna și delirul? Pentru atîtea și atîtea de care mi-e scîrbă și groază să-mi amintesc și de care mă tem să nu mi se usuce limba și numai pomenindu-le! Fii mulțumit, domnule Ceaușescu: vei rămâne în istorie! Nu te va putea smulge nimeni din jilțul infamiei în care vei fi țintuit în vecii vecilor în chip de cel mai mare dușman al unui popor care nu ți-a făcut alt rău decît acela de a te fi zămislit!

Nu vă temeți de urmările acestui interviu?

Un muncitor a scris pe zidurile primăriei din Brașov: „Nu ne temem de moarte!". Și, la urma urmei, pe lîngă ceam pierdut, ce ne mai pasă? Faptul că răul pe care ni l-au făcut este ireparabil are ca revers faptul că pedepsele lor au devenit neputincioase. N

FOTO: ANTONESEILIVIU.WORDPRESS.COM

ANALIZĂ

„În anii '50 aș fi fost un om mort"

Cum a supraviețuit Cangeopol după publicarea interviului în Franța.

Newsweek România: **Mi-ați putea da exemple ale modului în care ați avut de suferit ulterior apariției interviului?**

Liviu Cangeopol: La începutul lui 1988, Dan Petrescu a ieșit în lume ca opozant acerb al comunismului de pretutindeni, dar în special al celui din România. Am ascultat citirea textului la *Europa liberă*. În încheierea lucrării, Dan își manifesta speranța că după el vor urma și alții. Sunt lucruri comune: toți cei din anturaj detestau comunismul, dar nu făceau nimic. Mă aflam în aceeași postură de ipocrizie paralizată. Textul lui Dan m-a făcut să-mi fie rușine și m-am decis: eu voi fi următorul. Am scris un autointerviu, pe model Soljenițîn, care, excedat de neputința reporterilor occidentali de-a ajunge la el, a îmbrățișat această disperată strategie. Luca Pițu a tradus lucrarea în franceză și i-a dat drumul către Monica Lovinescu și Virgil Ierunca. Știam că atâta vreme cât numele meu nu va fi făcut public în lumea liberă, puteau face orice. Am așteptat confirmarea inițiativei de publicare, inițiativă care a durat excesiv de mult în situația în care mă aflam. După venirea confirmării, i-am făcut o vizită lui Dan, când i-am spus ce-am făcut. Din clipa aceea, am fost urmărit pas cu pas, a doua zi au trimis sectoristul să-mi bată la ușă, am primit o convocare de la Comisariat, deși nu satisfăcusem serviciul militar, în vederea recrutării (aveam, totuși, 34 de ani!). Încă nu știau ce făcusem, doreau doar să mă sperie ca să-mi mențin rezerva față de golani dușmănoși precum Dan Petrescu. Mai mult de o lună am dormit prin străini, nu veneam acasă decât foarte rar, să mă schimb și să mănânc ceva mai decent, după ce mă asiguram că la scara blocului nu se află cetățeni indignați în civil. În fine, după ce autointerviul meu a apărut în *Libération*, am ieșit din găoace: într-un fel eram ferit. Puteau să-mi facă orice, în anii '50 aș fi fost un om mort pentru o asemenea vină, dar acum, când Moscova se dezgheța și secretarii-generali își pregăteau valizele, autoritățile trebuiau să dea socoteală de orice rău pricinuit, deoarece posturile clandestine de radio (cum le socoteau ei) ar fi relatat orice abuz la care am fi fost supuși, ceea ce n-ar fi constituit un semn de bună purtare pentru factorii decizionali (una că au lăsat să le scape o asemenea aventură și, doi, că ar fi pus România într-o lumină și mai proastă decât cea în care se afla oricum). Atunci am înțeles ce înseamnă urmărire de securist, cu două mașini în cârcă, schimbându-se permanent, pietoni cu ochelari de soare și chiar săpători de canale la intrarea în bloc. Practic, era aproape imposibil să scapi de urmărire (odată tot am scăpat, în București, când, la inițiativa mea, care cunoșteam bine zona, ne-am dus la locuința fostului deținut politic Marcel Petrișor, împreună

ÎNAINTE & DUPĂ
În 1988, Cangeopol se căsătorea și un an mai târziu părăsea România (stânga). În 1990, întâlnea un alt disident: Regele Mihai (dreapta).

cu Dan Petrescu și Luca Pițu – potrivit Cărții Albe a Securității, un important general al instituției a avut de pătimit de pe urma aventurii noastre provocatoare). Imediat după difuzarea la *Europa liberă* a interviului, a doua zi, practic, un lucrător rufos de la Telefoane, după cum s-a prezentat, a dat bună ziua, a intrat în casă mai mult cu sila și, spunându-ne din mers că telefonul nostru fusese reclamat că nu funcționează, s-a închis în cămară, unde era conexiunea, de unde a ieșit după vreo două ore, transpirat și fericit că reușise corecția. De atunci nu numai că am avut telefonul ascultat, ceea ce ne provoca, mie și lui Dan, o sursă de mare distracție, căci vorbeam vrute și nevrute știind că suntem ascultați, dar, pentru că România trecea prin realizări economice mărețe și Cârmaciul ținea să ne plătim datoriile tot de noi aiurea făcute, nu ne-au arondat decât două ture de ofițeri ascultători, după cum ne-am putut da repede seama, la ora zece seara telefoanele noastre fiind scoase din uz. Am mai primit o vizită a unor lucrători de Miliție, care m-au arestat etc. etc. Sunt multe de spus, nu este acesta locul, îmi cer scuze, deoarece uneori sunt foarte vorbăreț.

Îmi puteți spune numele angajaților Securității care v-au produs suferințe? Intuiesc că primul pe listă a fost Constantin Ciurlău.
Aveți dreptate, Constantin Ciurlău era atunci șeful Securității. Dar ordinele cu măsuri veneau de la București. Am mai fost interogat de un papițoi care se credea tare deștept, unul Irinoiu, dar cine știe cât de adevărat era acest nume? Simpli funcționari militarizați și plini de emfază, nu prea inteligenți, prea siguri de ei ca să-și facă datoria cum ar fi trebuit. După o vreme au început să dea târcoale Spitalului Socola, pentru a-și aranja ploile pensionării premature, intuind deja că ceva e putred la Moscova și împrejurimi. Mulți au căzut în picioare, alții s-au pensionat, au intrat în afaceri, în poziții cheie, presă, politică, administrație, cultură și sport.

Cum ați reușit să plecați din țară?
Monitorizarea telefonului s-a dovedit, până la urmă, un avantaj. La un moment dat, am primit un telefon de la un indignat din popor care s-a declarat drept Popescu. A dat peste soția mea, Lidia, pe care a început s-o dojenească pentru trădarea noastră, sugerându-i, dacă nu ne place în România, să ne cărăbănim în altă țară. Lidia i-a răspuns prompt: Dați-ne pașaport și plecăm! A doua zi, maiorul Rusu, șeful Serviciului Pașapoarte, a sunat, a dat peste Lidia și i-a spus plin de entuziasm: Lidia, ai primit aprobarea pentru formularele mari! Să vii să le iei! Lidia a spus: N-am făcut nicio cerere de plecare! Ba da, ești prinsă în dosarul părinților! Le-a venit și lor aprobarea? Numai ție. Dar nici nu mă mai cheamă Rostaș! Știm. Vino și ia-ți formularele! Erau oameni care așteptau și 8-9 ani pentru această aprobare. Am depus actele și, în trei luni, eram la Roma. Nu înainte de a mai fi arestat o dată, în fața porților Consulatului American, de unde am fost scos de vice-consulul Ridge.

Emigranții Vladimir Tismăneanu și Liviu Cangeopol s-au întâlnit în fața Capitoliului american în 1990, primul an liber de comunism în România

Unde ați locuit în SUA în cei 30 de ani și ce ocupație ați avut?
Am ajuns în Statele Unite pe 30 septembrie 1989, la New York. După câteva zile, am fost contactat de Cornel Dumitrescu, patronul *Lumii libere,* cel mai acid săptămânal al românilor din Occident, care mi-a propus să mă angajeze ca analist politic. Am locuit la New York 11 ani, după care m-am mutat în Georgia, un

FOTO: CANGEOPOL/FACEBOOK: LIVIU CANGEOPOL

stat cu mult mai multe oportunități pentru un emigrant cu studii (pe care le făcusem la New York și le-am definitivat în Atlanta). În total, am fost 21 de ani ziarist, căci mi-am continuat colaborarea cu *Romanian times* și *New York magazin*, perioadă în care am scris peste o mie de articole. Acum lucrez la o mare firmă americană de contabilitate, de 20 ani.

Nu v-a fost frică și acolo - mărturie, uciderea lui Ioan Petru Culianu? Ați simțit că ați fost urmărit?

De cum am ajuns în lumea liberă am devenit conștient că aici nu mă mai protejează nimeni. În România, chiar dacă m-ar fi atacat niște golani pe stradă, tot în capul Securității s-ar fi spart, dar în Occident nu mă supraveghea nimeni. Nu la vedere, cel puțin. Drept dovadă, asasinarea lui Ioan Petru Culianu, care n-a fost elucidată nici până în zilele noastre. Am fost toți înlemniți când am aflat de asasinatul din Chicago. Nu ne-am revenit zile în șir. Uneori, și acum sunt copleșit de această pierdere a culturii, a umanității noastre, și ca român, și ca ieșean. Era un om deosebit. Pe Ceaușescu nu și-au pus problema să-l omoare, dar pe unul ca Nene l-au împușcat în ceafă după model sovietic, satisfăcuți, probabil, de marea lor ispravă!

Doriți să vă întoarceți definitiv în Iași?

Practic, n-am părăsit Iașiul niciodată pe deplin. Prietenii mei mi-au reproșat adesea că mă implic prea mult pentru unul care nu mai locuiește acolo. Era greu să le explic că doar fizic mă aflam în altă parte, dar nostalgiile mele, amintirile, tinerețea se aflau în cripta piramidei care m-a urmat oriunde am trăit. Găseam locuri în New York despre care-mi plăcea să cred că ar fi existat în orașul meu dacă nu am fi fost invadați de comunism. Sunt în armonie cu principiul că locul oricărui român este în România. Mă uit la destrămarea țării mele și ca o consecință infinitezimală că am părăsit-o, eu și alte aproximativ patru milioane de oameni. Pe locul lor au crescut preponderent bălării și uscături. Nu vreau să jignesc pe nimeni, pentru că au rămas mulți oameni adevărați în România, dar până nu se vor întoarce toți cei care au plecat, consider că șansele de redresare sunt minime. În ce mă privește, o duc foarte bine în Statele Unite, unde m-am integrat, paradoxal, mai mult decât fusesem vreodată în propria țară. (...) Dacă m-aș decide să mă repatriez (deocamdată muncesc la capacitate maximă și mai am câțiva ani până la pensie), generozitatea asigurării unui loc de trăit ar fi un pios semn de bunăvoință față de fiul rătăcitor. (...) În ceea ce privește rămânerea mea definitivă aici, răspunsul este nu. Mi-aș dori să pot vizita orașul meu natal în fiecare an, pentru că la nimic n-am visat mai mult în cei 30 de ani de exil decât la cetatea de scaun a culturii române prinse între cele șapte coline.

Romanul *Imponderabil. Jurnal spre capătul nopții* este „în același timp autobiografie și testament", spune Mircea Cărtărescu

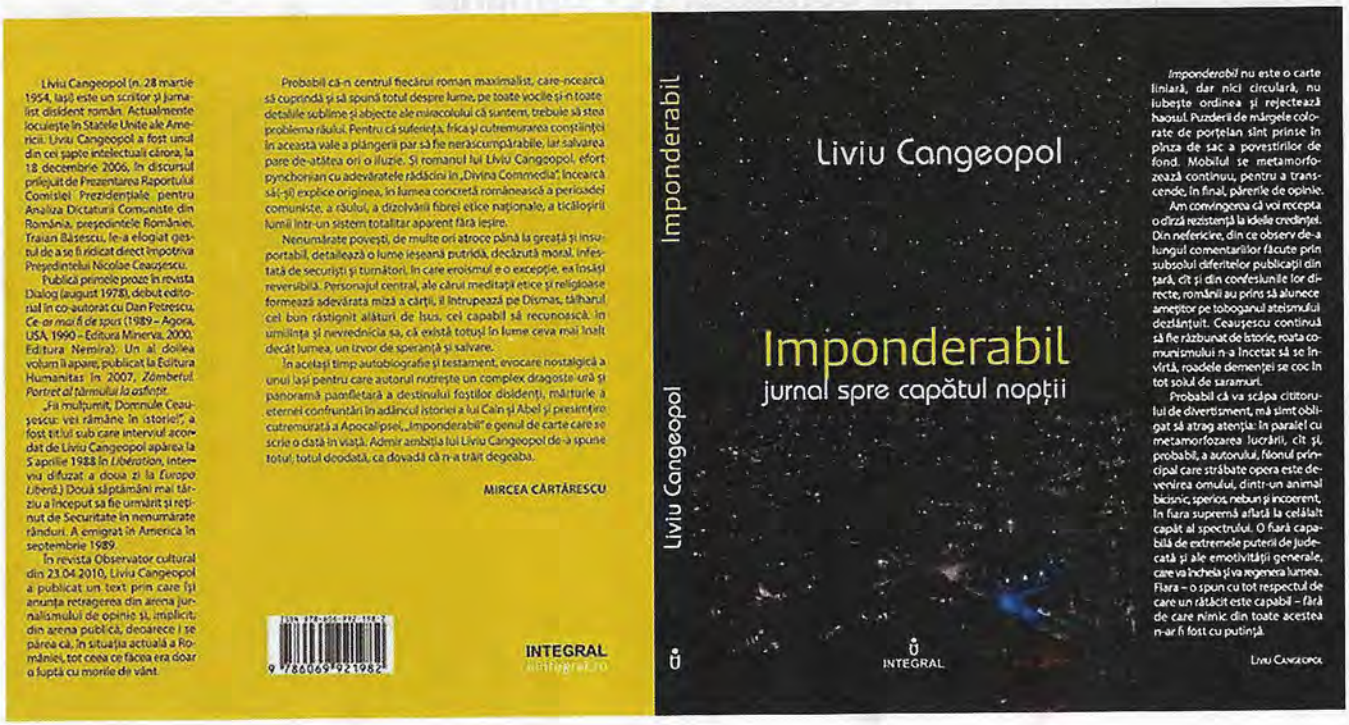

Înscenarea Securității: l-au acuzat de jaf

În volumul „Ce-ar mai fi de spus", Cangeopol relatează cum milițenii au vrut să-i înscenеze comiterea unei infracțiuni.

ERA O PRACTICĂ A SECURITĂȚII (un alt disident ieșean a povestit, după Revoluție, că umbla cu buzunarele cusute pentru a nu-i fi puse lucruri despre care să se spună apoi că le-a furat). Cangeopol a fost acuzat că ar fi atacat, în scop de jaf, un cetățean străin în centrul Iașului.

„Acuzația s-a terminat în hohote de râs. Din păcate, nu am timp acum să relatez toată scena, dar a fost demențială. OK, m-au ridicat, m-au dus la șeful Miliției Municipiului, maior Zaharia, unde mă aștepta un rahat bățos și stupid de la Secu, de-și zicea Irinoiu. Mi-a pus câteva întrebări (ce nemulțumiri am? ce mandat am? etc.), a rostit solemn câteva fraze sforăitoare din panoplia micului trepăduș comunist și cam atât. Nu știau cum să se comporte cu noi. Simțeau și ei că se apropie ziua. La ieșirea din birou, Zaharia m-a bătut prietenește pe umăr. Cu acea ocazie i-am prezis că va ajunge șeful Poliției Iași. M-a corectat: Miliție. Am insistat: Poliție. După câțiva ani, când am auzit că a ajuns șeful Poliției Iași, era să cad jos! În fine, pe căpitan Ștefăroiu, cel care venise la mine, l-am întrebat: Dacă susțineți că am atacat un cetățean străin, în Piața Unirii, la ora șapte dimineața (cum suna acuzația - la care i-am zis că în viața mea nu m-am sculat așa devreme!), aș fi fost atât de prost să ascund aparatura de care l-am prădat în cărțile pe care le răsfoiți? A râs, ce putea să zică?", a rememorat momentul Cangeopol, pentru *Newsweek România*.

Elogiat în Raportul prin care a fost condamnat comunismul

Numele disidentului ieșean a fost menționat, în 2006, în Raportul prin care Președinția României a condamnat comunismul. În secțiunea „Suprimarea disidenței, celebrarea liderului", autorii au menționat faptul că „Alți disidenți români, precum Doina Cornea, Dan Petrescu, Liviu Cangeopol, Luca Pițu, Mircea Dinescu, Dorin Tudoran, Gabriel Andreescu sau Radu Filipescu, au avut parte de aceeași izolare și lipsă de sprijin. Regimul a reușit să insufle frică, iar Partidul a răspuns la nesupunerea civilă cu măsuri draconice". (p. 112).

Dialogul cu Dan Petrescu din „Ce-ar mai fi de spus" este catalogat în același Raport drept o „radiografie excepțională a României din ultimii ani ai dictaturii ceaușiste. Textul respectiv, un dialog de lungimea unei cărți, a reprezentat la vremea respectivă cea mai radicală critică a comunismului românesc, care cerea schimbarea sistemului comunist însuși. Bazat pe informații directe și exemple luate din viața cotidiană, volumul respectiv rămâne și astăzi o sursă valoroasă pentru studiul comunismului". (p.373)

„Mai rămâne șansa revoltei populare"

„Ceaușescu a ajuns la un modus vivendi extrem de armonios și complex în mariajul său cu societatea românească. Stau și mă întreb dacă în urma divorțului ce va surveni fatal într-o bună zi nu va fi el oare regretat, mai mult sau mai puțin conștient, de această societate?".

„Mai rămâne șansa revoltei populare. Dacă ea va veni, nu va fi organizată, ci spontană; dacă se va ivi în mai multe locuri deodată și va avea un caracter violent, este probabil ca forțele «de ordine» să nu facă față mulțimii dezlănțuite; dacă se va trage în oameni și vor fi și victime, lui Ceaușescu nu-i mai rămâne decât să fugă din țară (dacă apucă)".

În 1988, pe hotelul Traian din Piața Unirii din Iași, locul unde lui Cangeopol i s-a înscenat un furt, trona portretul lui Ceaușescu

FOTO: LIVIU CĂNDEPOL, DAVID HAUALLER/FACEBOOK

EDUCAȚIE

România a pierdut lupta cu lectura

Concetățenii noștri citesc, în medie, doar 5 minute pe zi.

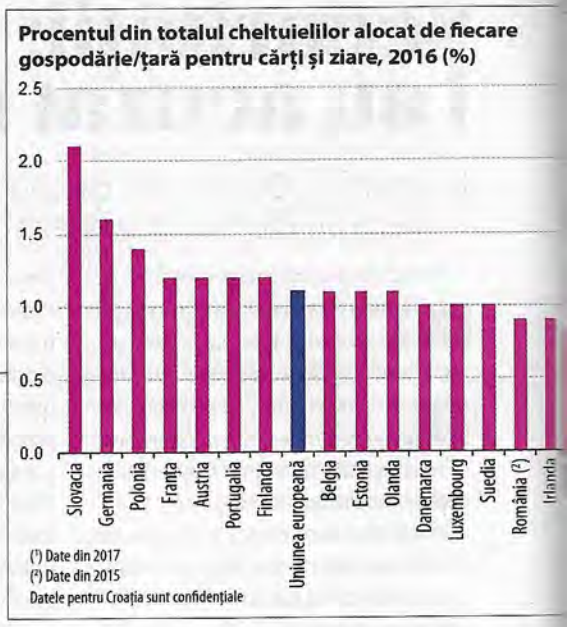

***NEWSWEEK ROMÂNIA* A VRUT SĂ** vadă dacă mai rezistă ultima redută unde s-ar putea refugia cititorii, în bibliotecile publice. Răspunsul nu este încurajator. Astăzi, mai citesc doar jumătate dintre cei care o făceau în urmă cu un deceniu. Numărul de cititori care frecventează bibliotecile universitare românești s-a prăbușit, de la 592.000 de utilizatori activi în 2009, la 292.000 de utilizatori activi în 2016. Cauza principală o reprezintă numărul studenților, care a scăzut cu 40%, de la 999.523 înmatriculați în anul universitar 2009/2010, la 531.586 în anul universitar 2016/2017.

Nici Europa nu se simte prea bine

În 2016, gospodăriile din Uniunea Europeană au cheltuit peste 90 de miliarde de euro sau 1,1% din cheltuielile totale de consum pentru cărți, ziare și papetărie, se arată într-un raport al Eurostat.

Aceast lucru înseamnă aproximativ 200 euro pe locuitor al UE. Anual, populația cheltuie pentru cărți, ziare și rechizite dublu față de cât cheltuie pentru pachetele de vacanță. Pe de altă parte, cheltuielile pentru aceste articole au reprezentat mai puțin de jumătate din cheltuielile populației europene pentru servicii recreative și culturale.

Cheltuielile pentru cărți, ziare și papetărie sunt în scădere. În 1995, 1,8% din cheltuielile totale de consum ale gospodăriilor din UE au fost dedicate acestor elemente. Cota a scăzut constant de atunci, până la 1,1% în 2016.

Românii citesc trei zile pe an

Cei mai mulți bani pentru publicațiile pe hârtie dau slovacii, la polul opus fiind bulgarii și grecii. În 2016, cetățenii din Slovacia au cheltuit pentru cărți, ziare și papetărie 2,1% din totalul veniturilor, urmați fiind de locuitorii din Germania (1,6%) și Polonia (1,4%).

La capătul opus se află Bulgaria și Grecia (ambele 0,6%), Cehia, Spania și Malta (toate 0,7%).

Europenii petrec între două și treisprezece minute pe zi citind cărți.

Un sondaj efectuat în 15 țări ale UE între 2008 și 2015 arată că timpul mediu acordat cititului cărților variază de la două minute pe zi în Franța , cinci minute în Italia și Austria și tot 5 minute în România. Estonienii citesc 13 minute, polonezii 12 minute pe zi. Sondajul a cuprins grupa de vârstă 20 - 74 de ani.

În medie, un român citește, lunar, 3 ore, iar, pe an, o zi și jumătate.

Din București, în toată țara

Un procent de 93,5% dintre români nu citesc nici măcar o carte pe an. Dar nici la bibliotecile publice nu se înghesuie cititorii.

Într-un deceniu, Biblioteca Universitară din București a pierdut 10.000 de cititori activi, numărul lor scăzând de la 27 de mii în 2009, la 17 mii în 2018. Mai interesant este portretul bucureșteanului care merge la bibliotecă: iubitor de istorie a lumii, a Europei, a culturii occidentale și românești, pasionat de poezia modernă de peste ocean. În top 10 cele mai citite cărți se află capodopera lui Dostoievski , „Idiotul" care vine la pachet cu un curs practic de limba rusă. O singură carte de specialitate „Infracțiuni de fals" este foarte citită.

Într-un răspuns pentru *Newsweek România*, Ecaterina Radu, șef serviciu BCU Carol I, a spus că „cele mai solicitate domenii fac parte din categoria științelor umaniste (literatură, istorie, filosofie, drept). Sunt utilizatori care solicită documente științifice din domeniile de vârf: medicină, biochimie, fizică. Cei 17.054 de utilizatori înscriși au frecventat biblioteca în 2019 de 225.755 de ori".

Unu din doi timișoreni, doborâți de lectură

La Biblioteca Central Universitară din Timișoara, numărul cititorilor activi a scăzut, în 10 ani, de la 8.794 de cititori (în 2009) la 5.501 (în 2018).

„Utilizatorii bibliotecii sunt, în mare majoritate, studenți la nivel licență, master, postuniversitar, doctoranzi. Categoria de vârstă predominantă este 18-25 de ani. Ceea ce se împrumută și ceea ce se citește, în mod regulat, reprezintă bibli-

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

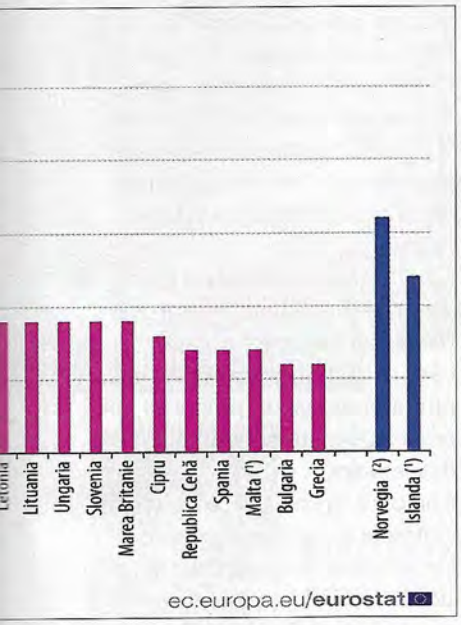

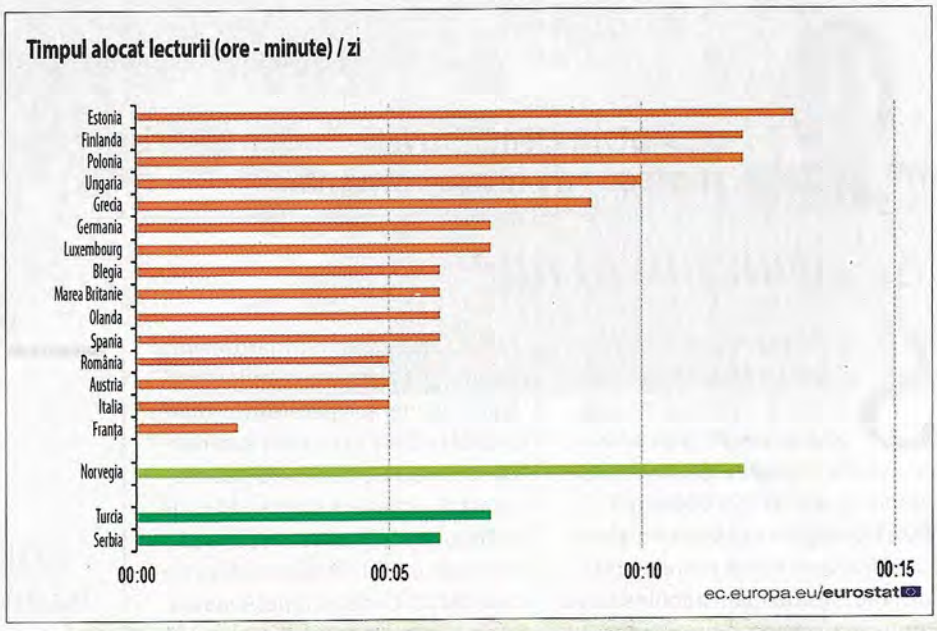

ografia indicată de cadrele didactice de la facultățile din Universitatea de Vest și de la celelalte universități din centrul universitar Timișoara. Perioadele cele mai aglomerate dintr-un an universitar sunt în lunile de pre-sesiune și sesiune, respectiv decembrie-februarie și mai-iunie", ne-a precizat Manuela Zănescu, director general adjunct.

Declin și la Iași

La Biblioteca Central Universitară din Iași, pe fondul declinului demografic care afectează România, scăderea efectivelor de studenți a însemnat și diminuarea cu 45% a numărului de utilizatori ai BCU „Mihai Eminescu", de la 18.917, în anul 2009, la 10.444 utilizatori, în 2018, ne-au precizat reprezentații instituției.

În depozitul general din Palatul Fundației se conservă un fond de 1.536.211 unități bibliografice: cărți - 1.174.215 unități bibliografice; periodice - 267.441 unități bibliografice; alte documente - 94.555 unități bibliografice.

Ritmul în care este abandonată lectura este alarmant. Doar un efort comun al părinților și profesorilor poate inversa această tendință.

CELE MAI CITITE CĂRȚI

Biblioteca Central Universitară București

Matei, Horia C. - Istoria lumii în date
Fauchereau, Serge - Introducere în poezia americană modernă
Montaigne - Aforisme
Dostoevski - Idiotul
Andre Fotaine - Istoria războiului rece
Limba rusă azi: curs practic
Frank H. Netter - Atlas of Human Anatomy
Istoria Europei moderne
Rotaru Cristina - Infracțiuni de fals
Moldovan, Horia - Cultura occidentală și arhitectura românească

Biblioteca Central Universitară Iași „Mihai Eminescu"

Constantin Cucoș - Pedagogie,
Alois Gherguț; Ciprian Ceobanu - Introducere în managementul clasei,
Dorina Sălăvăstru; Constantin Cucoș - Psihologia educației.
Anca-Maria Precupanu - Bazele analizei matematice.
Mariana Momanu - Introducere în teoria educației
Gheorghe Popa; Dumitru Alexandroaei - Îndrumar de lucrări practice pentru fizica plasmei
Andrei Miroiu - Manual de relații internaționale,
Maria Nicoleta Turliuc - Psihologia cuplului și a familiei.
Ana Stoica-Constantin - Conflictul interpersonal.

Bibilioteca Central Universitară Timișoara „Eugen Todoran"

Abdul-Rahman, Yahia - The Art of Islamic Banking and Finance
Accounting and Reporting
Public Sector Accounting
The Language of Business
Adriana Șofletea - English Course for Finance
Rose, Peter S, Marquis Milton H. - Money and Capital Markets
World Debts Tables
Dona Denise, Dima Viorela - Practical English
Yarbrough Robert M - The World Economy
Weller David - Starting a Small Business.

CLAUDIA OSICEANU,
profesor de limba română

Să citim sau să nu?

Se pune întrebarea ce se mai poate face cu cărțile, când provocările socialului sunt atât de variate și dinamismul vieții cotidiene este un veritabil cronofag al activității de lectură. Este foarte greu să-i spui unui tânăr că e bine să citească, mai ales că la baza acestei ocupații trebuie să stea motivația interioară, nu explicarea importanței lecturii. Să-i vorbești despre puterea lecturii de a rafina?! Să-i spui că lectura cărților induce elevația? Că devii empatic, că te ajută să abordezi situațiile, să cântărești lucrurile și oameni cu cumpătare și cu toleranță? Că declanșează fantezia?! Că este singura abilitate care face diferența între oameni și celelalte ființe? Nu știu. Trebuie amintită o afirmație a lui Liviu Papadima, potrivită pentru această tabletă: „Onest ar fi să mărturisim că nu știm exact de ce e importantă lectura scrierilor literare în formarea unui elev. Dar că știm, din experiență – a noastră, a celor de dinaintea noastră – că ea are efecte profunde și de durată". Se poate deduce că invitația unui tânăr la lectură nu trebuie făcută cu ostentație. Aceasta inhibă. Singura noastră datorie este să le transmitem pasiunea pentru lectură ca pe un testament.

În mod clar, nu vor întârzia să se vadă consecințele. Cei care citesc își vor găsi locul ușor în orice domeniu. Lectura trezește în cititor disponibilități latente, îl conduce către sine, îl ajută să se înțeleagă, dar și să comunice cu ceilalți mai eficient. Prin lectură, tinerii înțeleg rostul lumii, devin empatici, carismatici și versatili. Se pot astfel adapta ușor în orice situație, în orice domeniu. O altă opinie interesantă despre lectură a lui Liviu Papadima face din aceasta un original act cadastral pentru spirit: „Citim ca să ne facem casa în care să putem locui". Lectura nu e altceva decât casa spiritului și a sufletului nostru.

E greu de spus dacă „adversarii" lecturii au mai puține șanse în viață. Deși experiența ne-a arătat totuși că au dificultăți de adaptare la nou, țin mai greu pasul cu progresul, sunt predispuși la stereotipuri și desuetudine.

E drept că, în România, coabitarea cititorilor cu necititorii generației contemporane a generat un fel de „idiosincrazie" față de pasionații pentru lectură. Probabil pentru că fac notă discordantă sunt dezavantajați, în multe situații, în fața celor care nu citesc. Se știe că spiritele elevate au capacitatea de a-și asuma libertatea de acțiune, independența gândirii și a deciziilor, sunt, în general incomozi, pe când cei care nu citesc sunt maleabili, se lasă manipulați, nu ridică probleme, nu își asumă polemici incomode. În acest caz sunt promovați în detrimentul merituoșilor. N

EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE CITITORI

Biblioteca Central Universitară „Carol I"

An	Cititori
2009	-
2010	27.459
2011	29.950
2012	22.569
2013	21.667
2014	20.459
2015	19.129
2016	17.924
2017	16.924
2018	17.479

Biblioteca Central Universitară Iași

An	Cititori
2009	18.917
2010	18.588
2011	16.569
2012	14.874
2013	13.410
2014	12.516
2015	12.130
2016	11.226
2017	10.851
2018	10.444

Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran", Timișoara:

An	Nr. documente	Număr cititori
2009	991.673	8.794
2010	1.008.984	9.984
2011	1.023.616	9.883
2012	1.041.032	9.250
2013	1.062.898	9.022
2014	1.090.736	8.023
2015	1.091.939	8.013
2016	1.114.335	7.745
2017	1.143.587	7.292
2018	1.125.509	7.560
2019	1.148.970	5.501

MĂDĂLINA ION,
consultant fiscal

Argumente în favoarea persoanelor care citesc

Când este vorba despre impactul cititului asupra unei persoane cred că toți ne dăm seama că o persoană „citită" este, în primul rând, o persoană cu care îți face plăcere să porți o conversație.

O astfel de persoană nu doar că știe să transmită un mesaj (și nu să facă gălăgie), dar știe și când să se oprească, spre deosebire de cei ce au o „spoială de cultură", care nu pot fi opriți din monologul lor, vorbesc fără pauză, probabil din dorința de a-ți demonstra că, totuși, știu și ei ceva.

Dar această părere este personală. În calitate de tutor cu peste 15 ani de experiență, pot spune că există o diferență evidentă între persoanele care citesc cu regularitate și cele care citesc ocazional sau deloc.

Prin natura cursurilor pe care le predau, interacționez cu persoane care au un înalt nivel de pregătire academică.

Studenții mei sunt persoane care au cel puțin o pregătire universitară. Niciodată nu intră în discuție capacitatea lor intelectuală. Totuși, mereu remarc o diferență clară între cei ce citesc cu regularitate și cei ce citesc ocazional sau mai rar. Iar, când vorbesc despre „citit" nu mă refer la cititul de postări de pe „social media", ci la cititul unor lucrări/opere indiferent dacă acestea sunt cărți/articole de dezvoltare personală sau profesională sau chiar romane beletristice.

Diferența se vede nu doar când este vorba despre vocabular și despre cunoștințele gramaticale, dar eu am observat că cei ce citesc cu regularitate se disting prin:

- puterea de a rămâne atenți mai mult timp - aceștia nu obosesc după ce citesc primul paragraf dintr-un text;
- fac conexiuni rapide – probabil că cititul îi ajută să-și exerseze mai bine și memoria, să-și organizeze mai bine cunoștințele și nu este de mirare că aceștia găsesc mult mai repede legăturile dintre concepte;
- fac conexiuni mai precise – căci nu de puține ori mi s-a întâmplat ca o persoană, din dorința de a arata că știe mai mult, să interpreteze greșit un text, bazându-se probabil pe fler sau pe false informații;
- sunt mai ușor de înțeles atunci când explică ceva – ceea ce poate fi o consecință a celor de mai sus, dar poate fi și rezultatul exercițiului susținut.

În consecință, aceștia își găsesc mai ușor argumentele, nu cad în capcana „știrilor false", știu să le aleagă pe acelea corect documentate.

Probabil că toate cele remarcate de mine îi ajută pe cei ce citesc cu regularitate să se remarce și prin atitudinea lor în fața examenelor. Aceștia, deși foarte serioși, sunt mai relaxați, poate că sunt mai încrezători în forțele proprii.

Pe de altă parte, probabil că cei ce citesc cu regularitate o fac pentru că sunt curioși, pentru că vor să afle mai multe și atunci este evident că aceștia își doresc mai mult să învețe.

OPEL CROSSLAND X 1.5 TURBO D

Compact la exterior, spațios la interior

Crossover-ul subcompact Opel Crossland X ascunde, în ciuda lungimii specifice unei citadine clasice, un habitaclu generos de mini-monovolum și un portbagaj de până la 520 de litri. Nu degeaba i-a luat locul în gamă MPV-ului de segment B Opel Meriva.

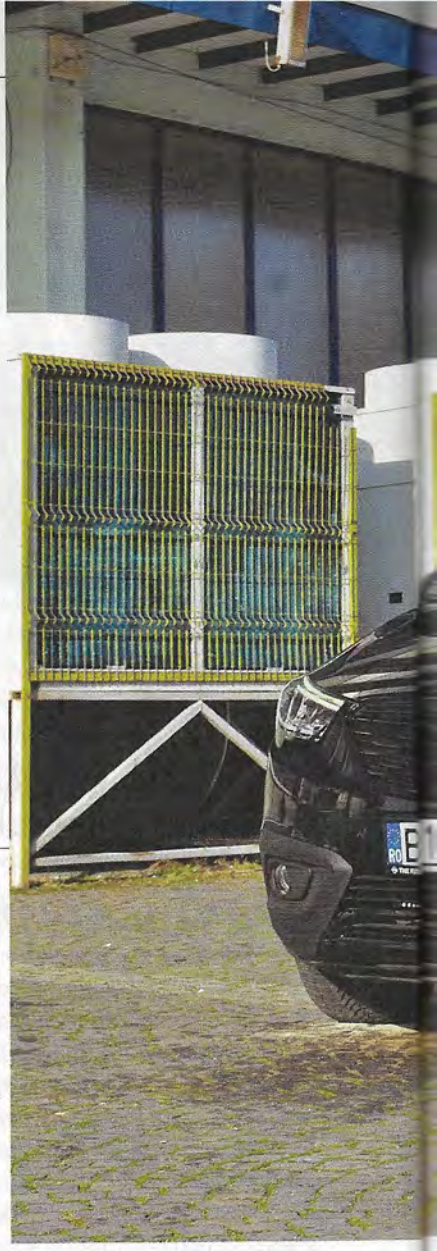

CU O LUNGIME DE 4.212 MM (+15,2 cm față de Corsa, -16 cm față de Astra hatchback), o lățime de 1.765 mm, o înălțime de 1.605 mm și un portbagaj de 410 litri, expandabil până la 520 litri dacă se minimizează confortul pasagerilor spate la nivelul picioarelor și se mișcă bancheta, Crossland X este un crossover sub-compact elegant, versatil, tehnologizat și conectat, care se simte excelent în aglomerațiile urbane. Poziția la volan este mai înaltă decât la Corsa, de exemplu, ceea ce întărește senzația de siguranță și control în trafic, servodirecția electrică este foarte „ușoară" la viteze mici, favorizând manevrele de parcare, și se întărește convingător și precis la viteze superioare, chiar dacă conferă un feedback destul de artificial, iar diametrul de bracaj de 10,7 metri face mașina jucăușă pe străduțele înguste. Nu în ultimul rând, consola spate extrem de scurtă și senzorii de proximitate permit șoferului să strecoare aproape la milimetru mașina în locuri strâmte de parcare. Ajută și camera video la 180 de grade pentru marșarier, dar, din păcate, rezoluția imaginilor este slabă. Mai mult, camerele care generează imaginile laterale au memoria destul de scurtă și uită maparea locului până la repornirea motorului.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

Viața la bord

Habitaclul lui Crossland X este mai mult decât prietenos pentru dimensiunile mașinii.

Scaunele față sunt confortabile, cu șezut lung, și oferă un sprijin lateral mulțumitor, iar spațiul generos dintre acestea permit ca doi adulți de peste 1,8 metri înălțime să călătorească lejer, fără a risca niciun moment să se atingă la nivelul umerilor. Are loc și o cotieră în consolă, ca la monovolume. Iar

senzația de spațiu este amplificată de planșa de bord îngustă, aproape verticală, mai ales în dreptul genunchilor pasagerului din dreapta.

Instrumentarul clasic este ușor lizibil, comenzile sunt dispuse ergonomic și intuitiv, iar consola centrală, dominată de ecranul tactil al sistemului multimedia, care este prietenos atât cu Apple CarPlay, cât și cu Android Auto, nu este încărcată cu butoane sau briz-briz-uri. Singurul element care nu se prea potrivește în peisaj și la care se mai putea lucra este priza USB dublă.

În spate, e loc suficient pentru doi adulți, scaunele față mai înalte favorizând obținerea unui plus de spațiu la nivelul picioarelor acestora, și pe distanțe scurte pot călători fără probleme și trei persoane. Bineînțeles, cu bancheta în poziție normală și un spațiu pentru bagaje de 410 litri. Dacă este nevoie de mai mult loc în portbagaj, bacheta poate culisa cu 150 de milimetri în plan orizontal și volumul util ajunge la 520 de litri, cifră ce depășește chiar și oferta unor mașini din clase superioare. Doar Honda HR-V poate rivaliza cu Crossland-ul X la acest capitol, cu un portbagaj standard de 470 de litri, dacă îi scoatem din ecuație pe frații de platformă ai acestuia, Citroen C3 Aircross și Peugeot 2008.

16.650 €

este prețul de bază pentru Opel Crossland X 1.5 Turbo D de 102 cai putere, TVA inclusă.

La capitolul ambianță și calitate percepută, materialul moale și plăcut la atingere ce acoperă partea superioară a planșei de bord aduce un plus. Dar fețele de uși, tunelul central și zonele mai puțin vizibile sunt realizate din plastic dur.

Comportament rutier

Nu sunt un fan al motoarelor diesel, în general, și al celor de pe mașinile de oraș, în special, dar acest lucru nu înseamnă că nu le recunosc meritele. Crossland-ul X testat avea sub capotă o unitate 1.5 Turbo D în patru pistoane, de ultimă generație, care respectă cele mai dure norme de poluare și emite 106 g CO_2/100 km (NEDC), în contextul unei puteri de 102 cai putere și a unui cuplu de 250 Nm. Agregatul toarce plăcut și trage destul de hotărât până la 3.500-3.800 rpm. Iar dacă cutia manuală cu șase trepte este exploatată cum trebuie, mașinuța este chiar foarte vioaie, atât în traficul urban, cât și la drum lung. Sigur, cu 102 cai sub capotă, nu putem vorbi despre sportivitate. Dar putem vorbi despre consum. În oraș, Opel Crossland X 1.5 Turbo D se mulțumește cu 7,4-7,6 litri/100 km, chiar în contextul unui stil de condus destul de alert. Iar la drum, în funcție de greutatea piciorului, consumul poate să scadă până la 4,8-5,0 litri/100 km sau să urce spre 5,5-5,7 litri/100 km.

Dacă în oraș micul crossover se simte ca peștele în apă, iar pe autostradă nu face nazuri nici la 140-150 km/h, pe viraje nu-i prea place. Forțată, mașina stă binișor, dar dă senzația că se înclină destul de mult. Pentru a absorbi bine gropile, suspensia este puțin cam moale.

Atât în traficul urban, cât și la drum, merită apreciat cu sistemul inovator de iluminare, disponibil optional,

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA

„Innovative Full LED", cu funcții cum ar fi iluminarea în viraje, asistent pentru faza lungă și reglarea automată a fasciculului.

Iar, pe partea de siguranță, Opel Crossland X, care a luat punctaj maxim de 5 stele la cele patru categorii evaluate - protecția adulților, protecția copiilor, protecția pietonilor și sistemele de asistență – se laudă cu camera video Opel Eye, care stă la baza diverselor sisteme cum ar fi sistemul de recunoaștere a indicatoarelor rutiere și sistemul de avertizare privind părăsirea benzii de rulare, sistemul de avertizare privind o coliziune frontală cu detectarea pietonilor și frânare automată de urgență sau sistemul de detectare a somnolenței șoferului (evaluează gradul de oboseală prin stilul de conducere și îl alertează pe șofer dacă este necesar să oprească).

Verdict *Newsweek România*

\+ Confort, ambianța din habitaclu, spațiul pentru pasageri și bagaje, tehnologie, farurile Innovative Full LED, consumul de carburant, dinamica și manevrabilitatea în traficul urban, siguranță, head-up display simplu, dar eficient.

– Fețele de uși din plastic dur, plasticele și finisajele din zonelele mai puțin vizibile, vizibilitatea în spate, rezoluția slabă a camerei video pentru marșarier, poziția ușor ciudată a schimbătorului de viteze. N

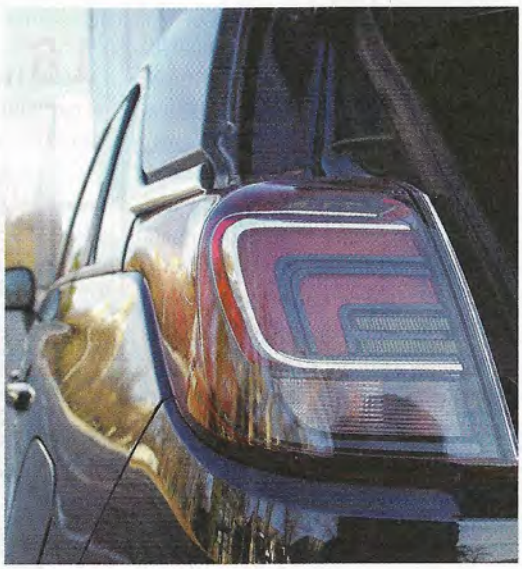

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

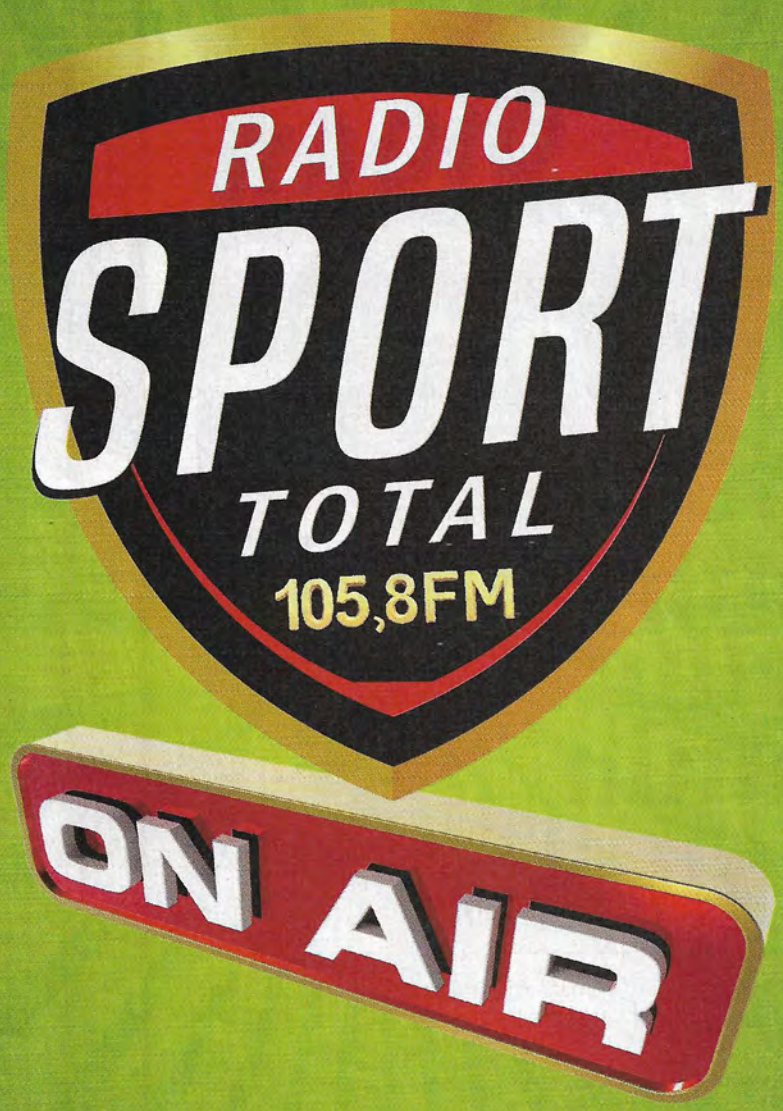

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

RUGBY

România, meci important cu Spania

„Stejarii" îi întâlnesc pe „Los Leones", sâmbătă, pe Stadionul Municipal din Botoșani.

SPANIA ARE O VICTORIE împotriva Rusiei, la Moscova, și o înfrângere acasă, cu Georgia, în această ediție Rugby Europe Championship. România are două înfrângeri, ambele în deplasare, în Georgia și în Portugalia. Anul trecut, România a fost învinsă în Spania, după un meci în care Setjarii au condus, la un moment dat, cu 13-0, dar, la final au pierdut cu 21-18. Un joc fragmentat de un arbitru francez,exact când le trebuia spaniolilor, majoritatea jucătorilor lor fiind de origine franceză. A urmat apoi meciul Belgia- Spania, pierdut de iberici. Spaniolii au acuzat arbitrajul, la centru fiind un român, existând chiar ideea rejucării partidei. Până la urmă, anul trecut, World Rugby a sancționat echipele României, Spaniei și Belgiei pentru folosirea unor jucători care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate. Stejarii au pierdut astfel calificarea la Cupa Mondială din Japonia, fiind prima ediție a competiției la care echipa noastră nu a participat.

Așadar, „Stejarii" au acum o miză dublă: să arate că este nedrept ce li s-a întâmplat anul trecut și să demonstreze că meciul cu Portugalia a fost un accident. Partida cu Spania va avea loc, sâmbătă, 22 februarie, la Botoșani și va putea fi urmărită la TVR.

DE

MIHAI DUȚĂ

mihai.duta@newsweek.ro

Memorialul Theodor Witting

Șase echipe de juniori se întâlnesc, sâmbătă, de la ora 10.00 pe stadionul Ciurel, unde are loc o competiție de rugby și rugby tag în memoria lui Theodor Witting. Echipe participante : FC Pitești, CS Metrorex, CS Ștefan cel Mare și Sfânt, Liceul Vintilă Brătianu, Liceul Dumitru Dumitrescu, RC Grivița.

Theodor Witting a fost cel mai longeviv arbitru de rugby din România. El s-a născut în 1937 la București și a debutat în rugby în 1951 la Metalul București. Apoi a jucat la Constructorul, Grivița Roșie și Rapid București. Witting a absolvit Insitutul de Construcții în 1967 și a profesat în cadrul ISPH București, că inginer proiectant. În paralel, a oficiat din postura de arbitru timp de trei decenii, din 1955 până în 1985. În 1969 a devenit arbitru internațional, iar în 1971 a fost numit Președinte al Comisiei de Arbitri a FRR, funcție pe care a ocupat-o până în 1995. Theodor Witting a încetat din viață la 6 ianuarie 2013.

TRAVEL MIX
HD
Hai în vacanță!
www.travelmix.ro

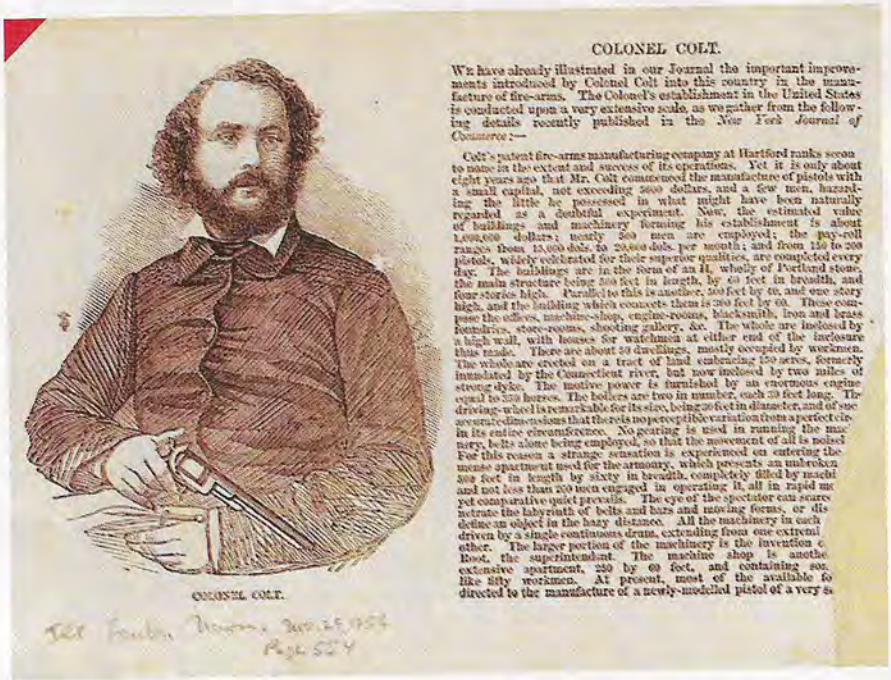

COLONEL COLT.

We have already illustrated in our Journal the important improvements introduced by Colonel Colt into this country in the manufacture of fire-arms. The Colonel's establishment in the United States is conducted upon a very extensive scale, as we gather from the following details recently published in the *New York Journal of Commerce*:—

Colt's patent fire-arms manufacturing company at Hartford ranks second to none in the extent and success of its operations. Yet it is only about eight years ago that Mr. Colt commenced the manufacture of pistols with a small capital, not exceeding 5000 dollars, and a few men, hazarding the little he possessed in what might have been naturally regarded as a doubtful experiment. Now, the estimated value of buildings and machinery forming his establishment is about 1,000,000 dollars; nearly 500 men are employed; the pay-roll ranges from 13,000 dols. to 20,000 dols. per month; and from 150 to 200 pistols, widely celebrated for their superior qualities, are completed every day. The buildings are in the form of an H, wholly of Portland stone, the main structure being 500 feet in length, by 60 feet in breadth, and four stories high. Parallel to this is another, 300 feet by 60, and one story high, and the building which connects them is 200 feet by 60. These compose the offices, machine-shop, engine-rooms, blacksmith, iron and brass foundries, store-rooms, shooting gallery, &c. The whole are inclosed by a high wall, with houses for watchmen at either end of the inclosure thus made. There are about 50 dwellings, mostly occupied by workmen. The whole are erected on a tract of land embracing 150 acres, formerly inundated by the Connecticut river, but now inclosed by two miles of strong dyke. The motive power is furnished by an enormous engine equal to 350 horses. The boilers are two in number, each 30 feet long. The driving-wheel is remarkable for its size, being 30 feet in diameter, and of such accurate dimensions that there is no perceptible variation from a perfect circle in its entire circumference. No gearing is used in running the machinery, belts alone being employed, so that the movement of all is noiseless. For this reason a strange sensation is experienced on entering the immense apartment used for the armoury, which presents an unbroken area 300 feet in length by sixty in breadth, completely filled by machinery, and not less than 200 men engaged in operating it, all in rapid motion, yet comparative quiet prevails. The eye of the spectator can scarcely penetrate the labyrinth of belts and bars and moving forms, or distinctly define an object in the hazy distance. All the machinery in each room is driven by a single continuous drum, extending from one extremity to the other. The larger portion of the machinery is the invention of Mr. Root, the superintendent. The machine shop is another extensive apartment, 250 by 60 feet, and containing some fifty workmen. At present, most of the available force is directed to the manufacture of a newly-modelled pistol of a very s-

COLONEL COLT.

Revolverul lui Colt ajută la câștigarea Texasului

25 FEBRUARIE 1836: INVENTATORUL SAMUEL COLT (1814 - 1862) PATENTEAZĂ revolverul, arma de foc care va ajuta la colonizarea Vestului. Colt nu a inventat propriu-zis revolverul, ci a adaptat designul puștii cu cremene a lui Elisha Haydon Collie. Meritul lui Colt a fost că a introdus piesele interșanjabile, lucru care i-a permis să producă revolvere în masă.

Un alt mare avantaj al pistolului lui Colt era că se putea trage cu el de mai multe ori înainte să fie reîncărcat, datorită butoiașului în care puteau fi puse până la opt gloanțe. Inițial, revolverul său nu s-a bucurat de succes, iar fabrica lui din Peterson, New Jersey, ajunge să dea faliment în 1842. Atunci, inventatorul se reprofilează și perfecționează o mină navală al cărei explozibil putea fi controlat de la distanță.

Însă, în 1846, norocul i se schimbă, odată cu războiul mexican (1846-1848), în urma căruia SUA anexează Texasul: primește de la armată o comandă de 1.000 de revolvere pentru soldați.

Un an mai târziu, Colt înființează, pe malul râului Conneticut, cea mai mare fabrică privată de armament, iar, până în 1856, compania putea produce 150 de arme pe zi. Războiul Civil (1861-1865) a făcut din revolverul lui Colt cea mai cunoscută armă de foc din lume. Ca să-și facă reclamă, Colt a angajat un artist care să picteze tablouri cu sportivi și exploratori care vânează animale exotice în America. De asemenea, a rămas celebră zicala: „Dumnezeu i-a creat pe oameni egali, Colt i-a făcut să fie egali". La moartea lui, în 1862, fabrica produsese circa 450.000 de pistoale. Cu toate acestea, cel mai cunoscut model de revolver, Colt .45 „Peacemaker", a fost creat postum, în 1873.

21-27 FEBRUARIE

„Abatorul" de la Verdun

21 februarie 1916: La Verdun, în Franța, a început cea mai distrugătoare bătălie din Primul Război Mondial, soldată cu aproximativ 1 milion de victime. Ea s-a încheiat prin respingerea, de către armata franceză, a atacurilor germane, la 18 decembrie 1916. Datorită numărului uriaș de victime, i s-a spus „Abatorul". Câmpurile de bătălie, forturile, tranșeele din păduri și enormele cimitire francezo-germane sunt astăzi un mare memorial.

Nixon îl întâlnește pe Mao

21 februarie 1972: Richard Nixon a devenit primul președinte american care a vizitat China. Deplasarea a durat opt zile și a inclus întâlniri cu liderul Chinei comuniste, Mao Zedong, precum și vizite la Beijing și Shanghai. Ea fusese pregătită de două misiuni, în China comunistă, a consilierului pe securitate națională, Henry Kissinger. „Nixon merge în China" a devenit o metaforă pentru o acțiune neașteptată sau necaracteristică unui politician.

Hrușciov condamnă stalinismul

25 februarie 1956: În cadrul Congresului al XX-lea al PCUS, Nikita Hrușciov a ținut un discurs despre cultul personalității, prin care a condamnat acțiunile predecesorului său, Iosif Stalin. Delegații l-au ascultat pe Hrușciov timp de patru ore în tăcere, muți de uimire. Spre deosebire de discursurile obișnuite, acesta nu a fost primit la sfârșit cu aplauze, delegații părăsind sala șocați. Deși discursul trebuia să rămână secret, presa occidentală a aflat detalii în scurt timp, iar *New York Times* l-a publicat integral, în iunie.

FOTO: ILLUSTRATED LONDON NEWS, 1856 NOVEMBER 29, LIBRARY OF CONGRESS

Magic FM
always great music

magicfm.ro

Download on the App Store
GET IT ON Google Play

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:
- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

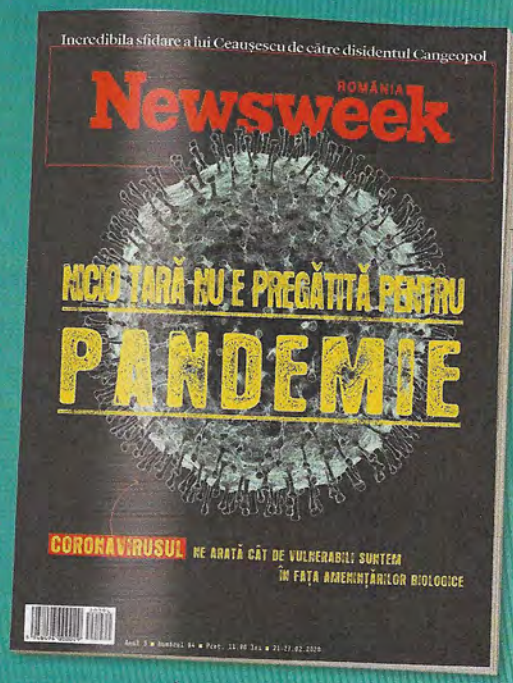

Talon de abonament

ROMÂNIA Newsweek

Nume, prenume .....
Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....
Localitate ..... Județ / Sector .....
Cod poștal..... Telefon..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ☐ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPĂRĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Tip abonament \ Perioada	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		**139lei**	**259lei**	**499lei**
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		**169lei**	**319lei**	**619lei**
DIGITAL (acces total online,inclusiv arhivă; newsletter)	**18lei**	**49lei**	**89lei**	**169lei**

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele **0374.00.23.81 / 0374.00.23.82** sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

Multivan 6.1
Upgrade de perfecțiune
H NV 293
• Datorită spațiului flexibil și echipării standard extinse, Multivan 6.1 este un însoțitor ideal, indiferent de tipul călătoriei.
• Noile sisteme de asistență precum Lane Assist, Trailer Assist și Drive Select asigură un mod de condus complet nou.
• Cu sistemul Digital Cockpit ai acum toate informațiile la îndemână. Nimic nu te mai poate distrage de la drum.
• Serviciile Volkswagen WeConnect sunt pregătite pentru mobilitatea viitorului.
Modelul din imagine include dotări opționale contra cost.
www.vw-vehicule-comerciale.ro

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026